

**Prispevki k
didaktiki zgodovine**

**Letnik XII
1/2014**

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

*Letnik 12, številka 1
2014*

*Prispevki
k didaktiki zgodovine*

Vsi prispevki so avtorska dela in niso lektorirani.

ISSN: 1581-8713

*Oddelek za zgodovino
Filozofske fakultete*

Kazalo

<i>Predgovor</i>	4
<i>Sabina Leben, Frančka Lesjak, Tibor Malinovič, Damjan Oven, Urška Pečkaj: Skupinska naloga 1</i>	6
<i>Matej Hreščak, Kaja Ivanetič, Kristina Jazbec, Jonatan Jeršin, Rok Kastelic, Maja Klinar: Skupinska naloga 2</i>	34
<i>Uršula Dačić, Barbara Dermastija, Petra Goltnik, Brigita Gorjup, Marsel Hotić: Skupinska naloga 3</i>	57
<i>Martina Sirk, Maja Sirše, Peter Tratnik, Nik Trontelj, Mirjana Žagar: Skupinska naloga 4</i>	95
<i>Pertinač Tjaša, Peternelj Jan, Planinšek Špela, Pleterski Filip, Pogačnik Tadej, Sadar Lara: Skupinska naloga 5</i>	126
<i>Maja Furlan, Valentina Vukšinič, Tamara Casar, Ivan Žgavec: Skupinska naloga 6</i>	147
<i>Uršula Žumer: Naloga 7</i>	
<i>Avtorji prispevkov</i>	220

Predgovor

V študijskem letu 2013/14 so imeli študentje 1. letnika magistrskega pedagoškega (eno in dvopredmetnega) študijskega programa zgodovine obvezno skupinsko nalogo, katere glavni namen je bil usposabljanje za sodelovalno učenje in timsko odgovornost.

V poročilu je vsaka skupina pripravila naloge za dve izbrani spletni strani, in sicer različne naloge objektivnega tipa, naloge s prostim odgovorom in avtentične naloge.

Končni rezultat so objavljena poročila z nalogami in rešitvami, ki se lahko uporabljajo v osnovnih in srednjih šolah pri zgodovini in predstavljajo primer dela s spletnimi stranmi pri pouku zgodovine.

Urednica: Danijela Trškan

**UPORABA
SPLETNIH STRANI
PRI POUKU ZGODOVINE**

**SKUPINSKA NALOGA 1:
UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU ZGODOVINE**

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za zgodovino

**SKUPINSKA NALOGA:
UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU
ZGODOVINE**

Ljubljana, 23. april 2014

SKUPINSKA NALOGA:
UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU ZGODOVINE

ČLANI SKUPINE:

Sabina Leben
Frančka Lesjak
Tibor Malinovič
Damjan Oven
Urška Pečkaj

1. GLAVNA SPLETNA STRAN

1. WWW. NASLOV:

<http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/odkritja>

2. OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI:

Izbrana spletna stran *egradiva.gis* je portal e - gradiv. Portal je namenjen tako osnovnošolskim učiteljem kot tudi srednješolskim profesorjem, pa tudi ostalim obiskovalcem spletne strani (to so lahko učenci, dijaki ali ljudje, ki jih zgodovina ali geografija zanimata). Izdelan je bil leta 2010 ob podpori Ministrstva za šolstvo in šport in Evropske unije, natančneje Evropskega socialnega sklada. Osnovna ideja spletne strani je pomoč učiteljem in profesorjem pri izboru relevantne vsebine za načrtovanje posameznih učnih ur. Spletna stran učitelju nudi relevantne vsebine, saj je neposredno povezana z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport. Gradiva na strani so namenjena tako pripravi učnih ur v osnovni šoli kot pripravi učnih ur v srednji šoli, ostali obiskovalci pa lahko berejo ali pa rešujejo naloge, ki so pripravljene na portalu. Stran zajema dva predmetna sklopa, in sicer: teme, ki so vezane na »Geografijo«

in teme, ki so vezane na »Zgodovino«. Skupaj tako natejemo štiri vsebinske sklope v okviru dveh predmetov v osnovni in srednji šoli. Izbrane teme so prikazane sistematično in podprte tako s slikovnim gradivom (fotografije, mape, stripi) kot z videoposnetki.

The screenshot shows the eGradiva website interface. At the top, there are logos for 'eGradiva', 'šolstvo' (Education), and 'Naloga v nelo pridobitev' (Task in non-acquisition). A button 'Vstop za učitelje' (Login for teachers) is visible. The main header reads 'KARTOGRAFIJA V UČNI SNOVI OSNOVNE ŠOLE' (Cartography in the Curriculum of Primary School) with a 'NAZAJ NA IZBOR TEM' (Back to Topic Selection) button. Below the header, there are two tabs: 'Velika odkritja' (Great Discoveries) and 'Nastanek Avstro-Ogrske' (Formation of Austria-Hungary). The main content area is a grid of cards. The largest card on the left is titled 'Naslovna stran' (Title Page) and features a photograph of three large sailing ships on the ocean. Below the photo is a list of bullet points: 'Do sedaj se je trgovalo z vzhodom.', 'Trgovske poti prekinjejo Turki in trgovci potrebujejo nove poti.', 'Raziskovalci dobijo sredstva, da poiščejo nove poti do dežel, bogatih z najrazličnejšim blagom.', and 'Rezultat raziskovanj so velika odkritja novega veka.' Below the text is a video player showing a scene from 1492 with the caption '(Columbus sighting land)'. To the right of the main card are six smaller cards: 'Strip o bankirju in KOLUMBU' (Comic strip about a banker and Columbus), 'POTI VELIKIH RAZISKOVALCEV' (Routes of Great Explorers), 'Poznavanje sveta' (Knowledge of the World), 'JANEZEK, PROSIM KUPI MI' (Janček, please buy from me), 'TRGOVSKE POTI' (Trade Routes), and 'INŠTRUMENTI ZA ORIENTACIJO' (Instruments for Orientation).

Spletna stran je barvno in estetsko oblikovana, tudi strukturirana je zelo pregledno in njena vsebina je zelo uporabna. Stran je zelo pregledna in le malo klikov je potrebnih, da pridemo do zelenih vsebin. Na portalu smo si pod zavihkom Osnovna šola, predmet Zgodovina, izbrali temo Velika odkritja.

3. RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

Glavna razloga za izbor spletne strani sta stopnja objektivnosti vsebine, ki jo spletna stran nudi in neposredna navezava vsebine na našo izbrano temo.

V predmetnem sklopu »Zgodovina« (za osnovno šolo) spletna stran vsebuje poglavje »Velika odkritja«. V tem poglavju so zajete skoraj vse ključne prvine velikih odkritij novega sveta. Predstavljene teme so: trgovske poti, pomembna pristanišča in Evropsko poznavanje sveta pred odkritji novega veka, prve raziskovalne ekspedicije in njihovo poznavanje, uporaba inštrumentov za

orientacijo, vzroki za velika odkritja novega veka in posledice odkritji. Edina tema, ki jo spletna stran ne obravnava, pa se nam zdi ključnega pomena, je obravnava posledic, ki ne zajemajo zgolj izmenjavo dobrin in vzpostavitev novih trgovskih poti. Zgolj prek izbrane spletne strani uporabnik torej ne izve ničesar o civilizacijah, ki so tam živele pred odkritji. Vendar je ta pomanjkljivost po našem mnenju nujno zlo, saj splet ne ponuja spletne strani, ki bi vsaj tako celovito in interaktivno obravnavala izbrane tematike.

Naštete teme, ki jih obravnava poglavje »Velika odkritja«, so predstavljene sistematično in interaktivno, kar učencem in dijakom vsebino naredi privlačno. Kot primer naj navedem strip o bankirju in Kolumbu, ki zelo posrečeno predstavi financiranje ekspedicij, njihov glavni namen in prepletenost cerkve s takratnim vsakdanjim življenjem.

Izbrana spletna stran uporabniku nudi tudi evalvacijo svojega znanja, saj vsebuje kviz, ki se nanaša na izbrano vsebino.

Spletna stran je enostavna za uporabo, ponuja pa tudi interaktivno bogato vsebino: tematske karte, interaktivne table, številne druge povezave (filmi, slike, program Google Earth, Google Maps, itd.). Stran je pregledna in uporabna.

1.1 NASLOV PRVE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA:

<http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/odkritja>

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Vsebina izbrane spletne strani se nanaša na velika geografska odkritja.

Trgovske poti, ki so povezovale Evropo z Vzhodom, so omogočale trgovanje z najrazličnejšim blagom, začimbam, dišavami in svilo. Znana je predvsem svilena pot, po kateri je v karavanah kamel, mul in konj potovalo blago iz Kitajske, Indije in drugih dežel na Zahod. Blago so tovorili tudi po morju. Glavni evropski trgovski pristanišči v tem času sta bili Benetke in Genova.

Živahna trgovina je potekala tudi na severu Afrike, predvsem v Aleksandriji, Perzijskem zalivu in drugih bližnjevzhodnih pristaniščih. Vendar pa so bile te poti prekinjene zaradi širitve Osmanskega cesarstva. Tako so morali trgovci, če so želeli trgovati, poiskati nove poti, ki bi jih vodile na Vzhod. Iskanje novih poti za trgovanje je bilo v rokah raziskovalcev, predvsem Portugalcev, Špancev in Italijanov, rezultat njihovih raziskovanj pa so bila velika geografska odkritja novega veka.

Evropejci so pred tem poznali za današnja merila majhen del sveta. Poznali so le Sredozemlje, Evropo na severozahodu nekje do Rusije, neznana pa so jim bila nekatera območja v severni in vzhodni Evropi. Tudi svet, s katerim so trgovali, so poznali le bežno. Vse znanje o takratnem svetu je zapisal grški geograf Ptolomej iz Aleksandrije v svojem delu *Geographia*, v katerem je priznal, da pozna le četrtno sveta. Njegov zemljevid je služil za orientacijo na morju, pri čemer so si pomagali tudi s kompasom, astrolabom in peščeno uro, ki so predstavljali nepogrešljive inštrumente za orientacijo pri plovbi. Prvi, ki so se podali na pot proti Indiji, so bili Portugalci. Diaz je tako leta 1488 dosegel skrajni jug Afrike, ki je dobil ime Rt dobrega upanja, desetletje kasneje pa je Indijo dosegel njegov sonarodnjak Vasco da Gamma. Krištof Kolumb je kot prvi pot do Indije skušal najti v smeri zahoda tako, da je preplul Atlantski ocean ter leta 1492 prispel v Ameriko, in misleč, da je prišel v Indijo, tamkajšnje prebivalce poimenoval Indijance. Takšne odprave, ki so jih omogočala nova odkritja, so sponzorirali predvsem kralji, saj so bile le-te izredno drage. Tako je Cabot s podporo angleškega kralja Henkira VII. leta 1497 priplul do Kanade (Newfoundland). Sledilo je še mnogo potovanj, ki so širila evropsko poznavanje na novo odkrite celine.

Ena od posledic velikih geografskih odkritij je bila izmenjava dobrin med Ameriko in Evropo. Iz Amerike so v Evropo prišle slednje dobrine: krompir, koruza, paprika, paradižnik, kumare, fižol, kakav, bombaž, tobak, puran, lama,

činčila, kanu, viseča mreža; iz Evrope v Ameriko pa so prišle sledeče dobrine: sladkorni trst, kava, banane, čaj, riž, pšenica, solata, konj, osel, kokoš, prašič, miš, podgana, smodnik, železo.

Povzeto po: <http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/odkritja>

OPIS GRADIVA

Gradivo teme »Velika odkritja« je prikazano na naslovni strani in v ostalih desetih sklopih, ki se nahajo na desni strani. S klikom nanje se nam odprejo sledeče vsebine:

1. Na naslovni strani se nahaja slika ladij, ki plujejo in pa kratek opis, kaj prikazuje. Po tekstem se nahaja videoposnetek, ki prikazuje prihod Krištofa Kolumba in njegove posadke na zahodno poloblo, torej v Ameriko.
2. Pod zavihkom Strip o bankirju in Kolumbu najdemo strip, ki prikazuje pogovor med Krištofom Kolumbom in bankirjem, ki je financiral Kolumbovo odpravo v Indijo.
3. Pod zavihkom Poti velikih raziskovalcev se nahaja bogata vsebina. Prikazanih je pet sekcij o različnih raziskovalcih sveta in njihovem odkrivanju novih dežel. Ti so: Kolumb, Magellan, Diaz, da Gama, Cabot. Ob vsakem raziskovalcu je dodan zemljevid, na katerem je načrtana pot, ki jo je opravil (Google Maps), opis raziskovalca in njegove poti ter pomen njegovih odkritij za družbo, bogata galerija slik z opisi in še film, ki prikazuje pot posameznega raziskovalca.
4. Pod zavihkom Poznavanje sveta se nam izmenično prikazuje več različnih barvnih kart iz znanstvenega dela Geographia, grškega astronoma in geografa Ptolemeja, npr. karta Kavkaza, Turčije, Nemčije, ipd. Tekstu nad slikami pa je priložena tudi hiperpovezava na Wikipedijo, kjer je razloženo, kdo je bil Ptolemej in hiperpovezava na Ptolemejevo

kozmozografijo, ki pa žal ne deluje več. Na desni strani je tudi okvirček, ki prikazuje poznavanje sveta v treh različnih obdobjih. Ponuja razlago, kako se je spreminjala predstava o svetu in poznavanje sveta skozi čas: obdobje antike, obdobje srednjega veka in za dobo odkritij. Pod zavihkom antika so tekstu, v katerem so tudi druge hiperpovezave, priložene so tudi digitalne in originalne karte sveta iz tistega časa; pod zavihkom srednji vek prav tako najdemo tekst s hiperpovezavami, dve originalni karti sveta in povezavo na dokumentarec o Marcu Polu na strani National Geographica, najbolj opazna pa je velika karta potovanj Marca Pola na levi strani. Pod zavihkom doba odkritij se nam na levi strani odprejo štirje filmi, ki prikazujejo, kam vse so se podali nekateri raziskovalci (Kolumb, Magellan, da Gama, Dias). Na desni je tekstu priložena hiperpovezava na temo "Poti velikih raziskovalcev" na izvorni strani (za opis glej točko 3.).

5. Zavihek Janezek, kupi mi / Izvor blaga v tekstu naveže današnje nakupovanje z nakupovanjem dobrin v času srednjega veka. Opiše, kako se je trgovalo in kaj so tržnice ponujale. Prikazana je slika tržnice, poleg pa tudi slike začimb, svile, ipd. Ob kliku na določen predmet, s katerim so trgovali, se odpre zemljevid, na katerem je izvorno območje blaga ter tekst z razlago.

KARTOGRAFIJA V UCNI SNOVI OSNOVNE SOLE NAZAJ NA IZBOR TEM

Velika odkritja | Nastanek Avstro-Ogrske

Instrumenti za orientacijo Vrnite se na celo stran

Ali ste že slišali, da bi po morju plaval kačipot, semaforji, table in podobne zadeve, ki jih najdemo na kopnem? Seveda ne. Zato je ravno zaradi orientacije plovba po morju bila od nekdaj toliko bolj zahtevna. Dokler niso iznašli natančnih instrumentov za plovbo, so se morjeplovci držali kopnega ali pa se orientirali po zvezdah. Toda to kakšnih bolj drznih odprav v širna prostranstva izven Sredozemlja ni omogočalo.

Izberi napravo:

Astrolab

Astrolab so že od antičnih časov uporabljali astronomi, navigatorji in astrologi. Z njim so določevali in napovedovali navidezno lego Sonca, Lune, planetov in zvezd z merjenjem krajevnega časa za dano zemljepisno dolžino in obratno, ter ga uporabljali pri zemljemerstvu. Prvi astrolabi so bili namenjeni le merjenju na kopnem, zato se je pri merjenju lađa morala zasidراتi in merilca poslati na kopno, da bi opravil meritve. Šele kasneje so zaradi tega izdelali pomorske astrolabe.

Poglej kako izgleda astrolab:

6. Zavihek z naslovom Trgovske poti prikazuje interaktivni zemljevid (Google maps), na katerem se ob izbiri prikažejo načrtane: svilena pot, glavne pomorske poti in pomorske poti. Tekst pod zemljevidom ponuja razlago in še dve hiperpovezavi, ki odpreta slike kamel in karavan. Obema slikama je priložen opis s kratko razlago.
7. Pod zavihkom Instrumenti za orientacijo so prikazane slike treh instrumentov za plovbo in treh kart sveta. Kot pod vsemi zavihki jepoleg slik tudi tekst, ki uvaja učence v »branje slik« in kart. Ko učenec po navodilu izbere napravo, se prikaže njeno ime in pojasnilo (kompas, astrolab in peščena ura), pa tudi nekaj slik takih naprav od takrat pa do današnjih dni.
8. Pod zavihkom Kraji živahne trgovine se odpira interaktivni zemljevid, na katerem so označena mesta (Benetke, Genova, Aleksandrija), bližnjevzhodna pristanišča, Perzijski zaliv, Indija in Kitajska. Pod zemljevidom je ponujenih sedem zavihkov, ki ob kliku nanje podajo opis mesta, države ali območja, ki je označeno na zemljevidu, in njegov pomen

v tem obdobju zgodovine. Ob vsakem zavihku je dodanih še mnogo slik in fotografij, ki prikazujejo ta območja v različnih časovnih obdobjih.

9. Pod zavihkom *Izmenjava dobrin* najdemo interaktivno nalogo, ki podaja navodilo, da slike pridelkov povlečemo v protor nad kontinente, iz katerih izvirajo. Računalnik nam poda povratno informacijo o pravilnosti naših izbir z odstotnim deležem pravih odgovorov. Učenci torej spoznajo, kaj je Evropa dobila iz Amerike in obratno.
10. Zadnji tematski zavihkec *Osmansko cesarstvo* za naše naloge ni prišel v poštev.
11. Za konec sklopa *Velika odkritja* je pripravljen tudi kviz. Kviz je namenjen preverjanju znanja in je sestavljen iz desetih nalog, ki so vse naloge izbirnih odgovorov. Učenec tako dobi povratno informacijo o svojem znanju, ki ga je pridobil s pomočjo spletne strani.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

Vse gradivo se nanaša na spletno stran:

<http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/odkritja>

NALOGE, PRIMERNE ZA OSNOVNO ŠOLO

NALOGE S KRATKIMI ODGOVORI :

Kdo je na

sliki? _____

Kaj je

odkril? _____

Kdaj je odkril

celino? _____

Pozorno preberi besedilo in odgovori na vprašanja.

»V mestu je veliko javnih trgov, kjer neprestano trgujejo. Tam je še en velik trg, obdan s stebrišči, na katerem se vsak dan zbere preko 60 000 ljudi: kupci in prodajalci živil, dragocenosti iz zlata, srebra, pločevine, medenine, kosti, školjk, lupi morskih rakov, peres /.../ Prebivalci tega mesta se lepše vedejo in so bolj spodobno oblečeni kot prebivalci drugih mest in pokrajin. Višja olika in red v vseh stvareh vladata tu zato, ker ima v mestu vladar Montezuma stalno bivališče/.../«

Vir: Hernando Cortés poročila o Tenochtitlánu (Žvanut, Vzpon Meščanstva, Ljubljana: Modrijan, str. 17.).

Kdo je avtor vira?

_____

Kam je priplul leta 1519?

_____

Katero ljudstvo je živel na odkritem ozemlju?

_____

NALOGE Z IZBIRNIMI ODGOVORI

1. Obkroži pravilno trditev.

- a) Glavni raziskovalci novih poti v Indijo so bili Švedi.
- b) Prvi je v Ameriko priplul Vasco da Gama.
- c) Odprave raziskovalcev so večinoma financirali kralji.
- d) Evropejci so v Ameriko prinesli krompir.

2. Kako imenujemo svet, ki so ga do velikih odkritij poznali Evropejci?

- a) Novi svet
- b) Amerika
- c) Stari svet

NALOGA ALTERNATIVNE IZBIRE

Obkroži, ali je trditev pravilna, ali napačna.

Krištof Kolumb je v Ameriko priplul leta 1492.	DA	NE
Po odkritju nove celine se je začela menjava dobrin.	DA	NE
Kopensko pot do Indije je pretrgala širitev Osmanskega cesarstva.	DA	NE
Novo odkrita ozemlja sta si v veliki meri razdelili Nizozemska in Francija.	DA	NE

NALOGA POVEZOVANJA

Poveži raziskovalca z dosežkom.

Vasco da Gama	Prvi prispe na Rt Dobrega upanja
Krištof Kolumb	Po njem se imenuje Amerika
Bartololmeo Diaz	Pripluje v Indijo
Ferdinand Magellan	Obpluje svet
	Odkrije Ameriko

NALOGA UREJANJA

Razvrstite dogodke s številkami od 1 - 3 od prvega do zadnjega.

- ___ Vasco da Gama prispe na Rt Dobrega upanja
- ___ Cabot pripljuje do Kanade
- ___ Odkritje Amerike

NALOGE DOPOLNJEVANJA

Glavne povezave Indije z Evropo so ob koncu 15. stoletja vodile po _____ in po _____. Trgovci so iz Indije vozili _____, _____ in _____. Poti je zaprla širitev _____ cesarstva, zato so evropski trgovci iskali nove poti. Vodilno vlogo pri odkrivanju novega sveta so imele _____, _____, kasneje tudi _____. Pri odkritju Amerike so si španski osvajalci podredili _____ plemena.

NALOGE POPRAVLJANJA ALI ODKRIVANJA NAPAK

V besedilu poišči napako, jo podčrtaj in nad njo zapiši pravilno besedo.

Španci in Portugalci so novo odkrita ozemlja priključili svojima državam. Od staroselcev so zahtevali denar. Evropejci so si staroselce podredili, ker so bili številčnejši in so imeli boljše orožje.

NALOGA S KRAJŠIM PROSTIM ODGOVOROM

- 1. Pojasnite pozitivne in negativne posledice velikih geografskih odkritij.**

---

2. Poimenuj predmeta na fotografijah. Pojasni razliko v njihovi uporabi.

ALTERNATIVNE NALOGE

1. Naredite časovni trak pomembnejših geografskih odkritij.

2. Na zemljevidu nariši poti Kolumba z rdečo, Magellana s črno in da Game z zeleno barvo.

REŠITVE: Naloge, primerne za osnovno šolo

S pomočjo spletne strani e - gradiva in učbenika Vzpon meščanstva rešite spodnje naloge.

NALOGE S KRATKIMI ODGOVORI :

Kdo je na sliki? **Krištof Kolumb.**

Kaj je odkril? **Ameriko.**

Kdaj je odkril celino? **1492.**

Pozorno preberi besedilo in odgovori na vprašanja.

»V mestu je veliko javnih trgov, kjer neprestano trgujejo. Tam je še en velik trg, obdan s stebrišči, na katerem se vsak dan zbere preko 60 000 ljudi: kupci in prodajalci živil, dragocenosti iz zlata, srebra, pločevine, medenine, kosti, školjk, lupi morskih rakov, peres /.../ Prebivalci tega mesta se lepše vedejo in so bolj spodobno oblečeni kot prebivalci drugih mest in pokrajin. Višja olika in red v vseh stvareh vladata tu zato, ker ima v mestu vladar Montezuma stalno bivališče/.../«

Vir: Hernando Cortéz poročila o Tenochtitlánu (Žvanut, Vzpon meščanstva, Ljubljana: Modrijan, str. 17.).

Kdo je avtor vira? **Hernando Cortez .**

Kam je priplul leta 1519? **V južno Ameriko.**

Katero ljudstvo je živelo na odkritem ozemlju? **Azteki.**

NALOGE Z IZBIRNIMI ODGOVORI

1. Obkroži pravilno trditev.

- a) Glavni raziskovalci novih poti v Indijo so bili Šved.
- b) Prvi je v Ameriko priplul Vasco da Gama.
- c) **Odprave raziskovalcev so večinoma financirali kralji.**
- d) Evropejci so v Ameriko prinesli krompir.

2. Kako imenujemo svet, ki so ga do velikih odkritij poznali Evropejci?

- a) Novi svet
- b) Amerika
- c) Stari svet

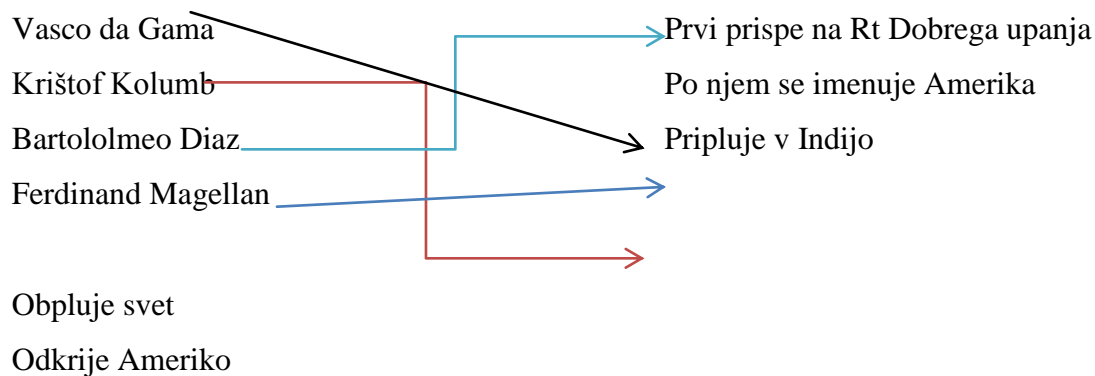
NALOGA ALTERNATIVNE IZBIRE

Obkroži, ali je trditev pravilna, ali napačna.

Krištof Kolumb je v Ameriko priplul leta 1492.	DA	NE
Po odkritju nove celine se je začela menjava dobrin.	DA	NE
Kopensko pot do Indije je pretrgala širitev Osmanskega cesarstva.	DA	NE
Novo odkrita ozemlja sta si v veliki meri razdelili Nizozemska in Francija.	DA	NE

NALOGA POVEZOVANJA

Poveži raziskovalca z dosežkom.

NALOGA UREJANJA

Razvrstite dogodke s številkami od 1-3 od prvega do zadnjega.

- 3 Vasco da Gama prispe na Rt dobrega upanja
- 2 Cabot pripljuje do Kanade
- 1 Odkritje Amerike

NALOGA DOPOLNJEVANJA

Glavne povezave Indije z Evropo so ob koncu 15. stoletja vodile po **kopnem** in po **morju**. Trgovci so iz Indije vozili **dišave**, **začimbe** in **svilo**. Poti je zaprla širitev **Osmanskega cesarstva**, **zato so evropski trgovci iskali nove poti**. **Vodilno vlogo pri odkrivanju novega sveta so imele Španija, Portugalska**, kasneje tudi **Nizozemska**. Pri odkritju Amerike so si španski osvajalci podredili **indijanska** plemena.

NALOGE POPRAVLJANJA ALI ODKRIVANJA NAPAK

V besedilu poišči napako, jo podčrtaj in nad njo zapiši pravilno besedo.

Španci in Portugalci so novo odkrita ozemlja priključili svojima državam. Od staroselcev so zahtevali **denar (zlato)**. Evropejci so si staroselce podredili, ker so bili številčnejši in so imeli boljše orožje.

NALOGA S KRAJŠIM PROSTIM ODGOVOROM

3. Pojasnite pozitivne in negativne posledice velikih geografskih odkritij.

Odkritja prinesejo **izmenjavo dobrin**, **plovbe prinesejo razvoj pomorstva in znanosti**. **Slabe strani so, da so Evropejci na nova področja prinesli bolezni in ubijali staroselce.**

4. Poimenuj predmeta na fotografijah. Pojasni razliko v njihovi uporabi.

astrolab

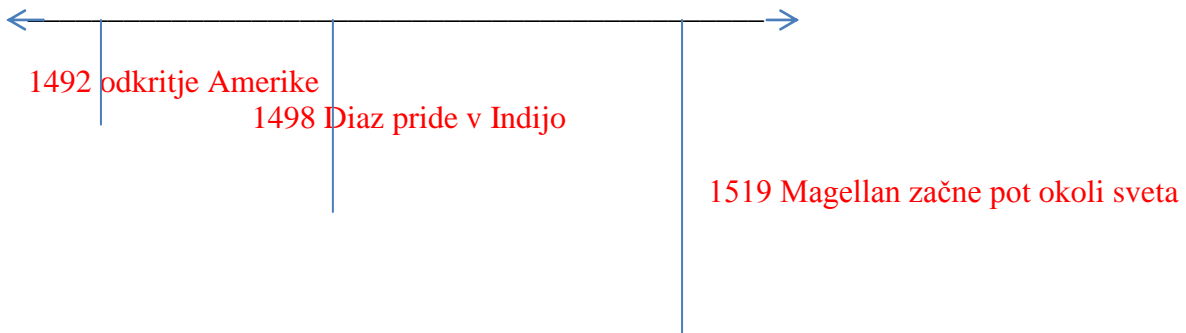

kompas

Kompas je naprava, ki s pomočjo zemeljskega magnetizma kaže smer sever – jug. Z astrolabom so določevali in napovedovali navidezno lego Sonca, Lune, planetov in zvezd, z merjenjem krajevnega časa za dano zemljepisno dolžino.

ALTERNATIVNE NALOGE

3. Naredite časovni trak pomembnejših geografskih dosežkov.

4. Na zemljevidu nariši poti Kolumba z rdečo, Magellana s črno in da Game z zeleno barvo. Pomagaj si s kratkimi filmi in zemljevidom na spletni strani.

2. GLAVNA SPLETNA STRAN

1. WWW. NASLOV:

<http://www.renaissanceconnection.org/>

2. OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI:

Gre za interaktivno izobraževalno spletno stran umetnostnega muzeja Allentown Art Museum iz ameriškega mesta Allentown v Pensilvaniji, posvečena pa je renesančnim odkritjem in umetnosti. Podpirata jo dve fundaciji: Fundacija Samuela H. Kressa in The Rider Pool Foundation.

Stran je podprta z bogato multimedijsko vsebino in že v uvodni animaciji je nakazana osnovna misel strani: povezava renesančnih odkritij z modernim svetom ali kot pravijo sami »The Renaissance Connection« ali »renesančna povezava«.

3. RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

Stran ponuja različne načine spoznavanja renesanse, ki dopolnjujejo klasično obravnavo učne snovi. Zanimivo je tudi, da je spletna stran naravnana k aktualizaciji oziroma je pri njenih izdelovalcih prisoten poudarek na to, kako so dosežki renesanse še danes prisotni v našem vsakdanjem življenju.

Stran ima različne rubrike oziroma je sestavljena iz več podstrani. Tako lahko v rubriki »Art Explorer« (»Raziskovalec umetnosti«) obiskovalci s klikanjem na različne slike na zaslonu poleg nekaterih umetniških del spoznavajo tudi pomembna znanstveno-tehnična in geografska odkritja, napredek v trgovini in kartografiji, spremembe v vsakdanjem življenju običajnih prebivalcev in umetniških mecenov ter spremembe v načinu razmišljanja (nekaj primerov: tisk, parfumi in svila z Vzhoda, odkritje Amerike, vzpon srednjega razreda, Luter in Kopernik, upodabljanje narave, podeželske vile). Stran »Innovations 1400-2000« (»Inovacije 1400-2000«) ponuja nekakšen »časovni teleskop«, s katerim lahko nazorno na primerih s podrobnejšimi razlagami vidimo, kako so bile nekatere renesančne inovacije pomembne za nadaljnji razvoj človeške družbe in še danes oblikujejo naše vsakdanje življenje (npr. od tiska do TV in interneta). Obstajata tudi dve podstrani, ki opisujeta življenje umetniških krogov renesančnega časa (»The Artist's Life«, »Umetnikovo življenje«) in dajeta uporabniku prek igrice možnost postaviti se v vlogo renesančnega mecena (»Be a Patron of the Arts«, »Bodite mecen umetnosti«). Del spletne strani je posebej namenjen učiteljem in ponuja predloge učnih načrtov oz. priprav za šolske ure (»Lesson plans«, »Učni načrti / Učne priprave«). V spodnjem delu strani so ponujeni so tudi drugi zavihki, ki lahko pomagajo uporabnikom: »Glossary« (»Slovar«), »For teachers« (»Za učitelje« – učiteljem daje opis strani in navaja možnosti, ki jih spletni portal ponuja), »More resources« (»Več virov« - ponuja številne povezave do drugih didaktičnih spletnih strani, povezanih z istim zgodovinskim obdobjem) in zavihke z osnovnimi informacijami o spletni strani.

Stran tako ponuja možnosti za različne tipe nalog, ki se jih lahko izvede bodisi v frontalni obliki bodisi povsem individualno ali pa v kakšni tretji obliki. Ker so učne ure s prevladujočo uporabo spletnih strani manj pogoste, poleg tega pa je spletna stran v angleškem jeziku, je stran lahko predlog za uro medpredmetne povezave med zgodovino in angleščino.

NASLOV IZBRANE KONKRETE SPLETNE STRANI:

<http://renaissanceconnection.org/index2.cfm> (podstran »Innovations 1400-2000«¹)

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

HUMANIZEM IN RENESANSA

Humanizem je filozofsko in kulturno gibanje, ki je zajelo evropske izobražence, znanstvenike in literate, ki so se navduševali nad antično kulturno dediščino. V nasprotju s srednjeveško miselnostjo, ki se je obračala k Bogu, je bil v ospredju novega zanimanja človek in s tem življenje na tem svetu. K širjenju humanizma je sta največ pripomogla zvišanje izobrazbene ravni prebivalstva in iznajdba tiska, ki je omogočala tiskanje in s tem širjenje humanističnih del. Kljub temu pa gibanje ni zajelo širših množic, ki so še naprej živele po starem. Predhodnik humanizma je bil v 13. stoletju Dante Alighieri, prava predstavnik pa humanizma pa sta že bila Francesco Petrarca in Giovanni Boccaccio v 14. stoletju. Največji evropski humanist iz začetka 16. stoletja je bil Erazem Rotterdamski, ki je napisal *Hvalnico norosti*, v Franciji pa je bil to Michael de Montaigne. Humanizem je vplival tudi na razvoj znanosti. Glavna značilnost izobražencev je bila drznost idej, ki je omogočala odkrivanje stvari, ki so za

¹ Celoten portal je na istem naslovu in uporablja Flash, uporabnik prihaja s klikanjem do različnih podstrani (po uvodni predstavitvi strani), ni pa to opazno v samem spletnem naslovu; zavihek na vrhu strani navaja drugo letnico 2020 (torej »Innovations 1400-2020«), medtem ko odprta stran navaja letnico 2000.

večino ljudi takrat veljale za nemogoče. Med znanimi imeni so Leonardo da Vinci (vsestranski genij), Thomas More (delo *Utopija*), Niccolo Machiavelli (delo *Vladar*), Nikolaj Kopernik (heliocentrični sistem), Johannes Kepler (ugotovil je, da se planeti okrog Sonca gibljejo v elipsah), Galilejo Galileji (s teleskopom je potrdil Kopernikov heliocentrični sistem), Andreas Vasalius (medicina, seciranje trupel). Spoznanja humanističnih mislecev so zbudila oster odpor Cerkve in uradnih znanstvenih institucij. Znan je odpor do Kopernikovih idej. Pred inkvizicijo so postavili Giordana Bruna, Galilejo Galileji pa je svoje nauke raje preklical. Razvoj humanizma je obenem povzročil pravi razcvet novega umetnostnostnega gibanja, renesanse.²

Beseda renesansa pomeni v francoskem izvorniku ponovno rojstvo. Renesansa je bila pomembno kulturno gibanje v Evropi, ki je vsebovalo začetke sodobne evropske zgodovine, njen vpliv pa je viden, predvsem na zahodu, še danes. Zajela je preporod umetnosti, arhitekture, literature in postavila temelje znanstveni revoluciji. Pomeni prehod iz srednjega veka v novi vek, časovno jo navadno uvrščamo med 14. in 16. stoletje. Začetki segajo v Firence, od koder se je njen vpliv širil na celotno Italijo, Francijo in kasneje na celotno Evropo.

To obdobje zaznamuje prehod od blagovnega k denarnemu gospodarstvu ter prehod iz fevdalnega reda v kapitalistično družbeno ureditev. V tem času so postala mesta pomembna kulturna in gospodarska središča, prav tako pa so bila tudi centri novega znanja, ki je zavračalo srednjeveško miselnost. Takovrstno znanje se je usmerilo na človeka, od onostranskega k tostranskemu. Avtorji so iskali navdih v antiki, s pomočjo tiska pa jim je bilo omogočeno prebiranje klasičnih latinskih in grških besedil. Kljub temu se nove ideje niso uveljavile množično, ampak so zajele le ožji sloj takratne izobražene elite. Pomembnejši obrat v razumevanju sveta renesančnega človeka je pomenila Kopernikova utemeljitev heliocentričnega modela osončja.

---

² Berzelak, Stane. *Srednji in novi vek: zgodovina za 2. letnik gimnazij*. Ljubljana: Modrijan, 2000, 82-84.

Renesansa je dosegla vrhunec v Italiji, kjer so imeli umetniki močno finančno podporov mecenov. Naročniki umetnin so bili predvsem višji sloji, iz vrst posvetnega plemstva in mnogokrat tudi Cerkve, zato so renesančne umetnine vsebinsko velikokrat vezane na *Sveto pismo*, večkrat pa se poslužujejo tudi podob iz grške mitologije. Gradili so cerkve, palače, v upodobljajoči umetnosti pa sta bila v ospredju človek kot estetski in duhovni ideali ter težnja, da se ljudi in stvari upodabljaajo tako kot jih zaznava oko, torej naravno. Okoli leta 1400 so se začele uporabljati počasi sušeče se oljne barve. Van Eyck je pri upodabljanju kot prvi skušal ujeti vsak detajl, pri tem pa mu je uporaba oljnih barv omogočala široko paleto svetlobnih in barvih odtenkov. Umetnost je prav tako zaznamovalo odkritje linearne perspektive, trije vidnejši umetniki v tem obdobju pa so Leonardo da Vinci, Raffaello in Michelangelo. Življenje umetnika se je pričelo v delavnici pri mojstru, pri kateremu se je kot vajenec izpopolnjeval, kasneje pa je svoje delo nadaljeval pod okriljem mecenov in ustvarjal po naročilu bogatih naročnikov.

OPIS GRADIVA

Stran »Innovations 1400-2000« (»Inovacije 1400-2000«) ponuja nekakšen »časovni teleskop«, s katerim lahko nazorno na primerih s podrobnejšimi razlagami vidimo, kako so bile nekatere renesančne inovacije pomembne za nadaljnji razvoj človeške družbe in še danes oblikujejo naše vsakdanje življenje. Tako se je na primer mogoče sprehoditi skozi tehnološki razvoj medijev od izuma tiska do TV in interneta ali pa razvoj finančnega sistema od Medicijeve prve banke do Mednarodnega denarnega sklada.

Vsak sodoben izum ima na robu »časovnega teleskopa« približne označbe po letnicah. S prehajanjem po različnih letnicah lahko uporabnik opazuje tudi prejšnje predhodne izume, ki so skozi čas pripeljali do današnjega predmeta. Vsak izum ima svojo sliko in kratek opis. Treba je dodati, da pri vseh izumih letnice niso izrazito vidne, iskanje pravilne letnice nekaterih izumov (npr. prvega časopisa) je tako lahko ena izmed nalog za učence.

Celotno stran spremlja glasbena podlaga in zvočni efekti. Skozi vsebino uporabnika vodi časovni teleskop, v katerem se menjujejo slike. Ponujeni so tudi zavihki: Glossary (slovar), Lesson plans (načrti učnih ur), ki so v dodatno pomoč uporabnikom.

NALOGE, PRIMERNE ZA SREDNJO ŠOLO

Rešite spodnje naloge s pomočjo spletne strani

<http://www.renaissanceconnection.org/>.

1. Preberi vir in odgovori na vprašanja

Gianozo Manetti o človeku (1452):

»Svet je res ustvaril Bog, razvil in izboljšal pa ga je človek. Zakaj vse, kar nas obdaja, je naše lastno delo, delo ljudi: vsa bivališča, vsi gradovi, vse stavbe na svetu... Naši so slike, kipi; naši so trgovina, znanost, filozofski sistemi. Naše so vse iznajdbe, najrazličnejši jeziki in književna dela...«

(Vir: M. Žvanut. Vzpon meščanstva: zgodovina za 7. razred osnovne šole. Ljubljana, 1995, stran 21.)

Kako se imenuje novo duhovno gibanje meščanstva, ki se je začelo razvijati konec 14. stoletja?

Pojasni nov pogled humanistov na človeka in njegovo vlogo v svetu.

2. Odgovori na vprašanja in reši naloge.

Kje so bili centri renesančne kulture?

Naštej vsaj 5 predstavnikov obdobja.

Pojasni razliko med humanizmom in renesanso.

Ovrednosti pomen iznajdbe tiska.

3. Kdo od naštetih ni predstavnik renesanse? Obkroži črko pred njegovim imenom. Poleg ostalih pa napiši področje njihovega dela (slikarstvo, kiparstvo, književnost, znanost...).

- a) Michelangelo Buonarotti
- b) James Locke
- c) Giotto
- d) Leonardo da Vinci
- e) Erazem Roterdamski

4. Oglej si sliko in odgovori na vprašanja.

Kdo je avtor slike?

Kdaj je nastala?

Kje jo lahko vidimo?

5. Obkroži katere trditve so pravilne in katere napačne:

Beseda renesansa izvira iz francoščine in pomeni ponovno rojstvo.	DA	NE
Renesansa se prvič pojavi v Franciji.	DA	NE
Humanisti uvedejo metodo opazovanja in eksperimenta.	DA	NE
Za »razvoj« renesančnih umetnikov so velikokrat skrbeli mecen.	DA	NE
Največji predstavnik renesanse s področja literature je William Shakespeare.	DA	NE
Renesančne ideje so zajele vse sloje prebivalstva.	DA	NE

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

ČLAN ŠT. 1: SABINA LEBEN

OPIS NALOGE: sestava nalog za OŠ, SŠ

ČLAN ŠT. 2: FRANČKA LESJAK

OPIS NALOGE: opis zgodovinskih vsebin, poročilo o skupinskem delu

ČLAN ŠT. 3: TIBOR MALINOVIČ

OPIS NALOGE: izbor strani za SŠ, utemeljitev izbora izbrane strani, opis gradiva

ČLAN ŠT. 4: DAMJAN OVEN

OPIS NALOGE: izbor strani za OŠ, utemeljitev izbora izbrane strani, opis gradiva

ČLAN ŠT. 5: URŠKA PEČKAJ

OPIS NALOGE: spodbujevalka, dokončna izdelava PPT, združevanje prispevkov v enoten dokument, jezikovni pregled

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
3.4.2014	Na prvem srečanju smo določili potek in razdelitev dela. Odločili smo se, da si naloge razdelimo tako, da je imel vsak posameznik določeno nalogo, za katero je poskrbel, da bo pravočasno izpolnjena. Dogovorili smo se, da bo komunikacija potekala prek elektronske pošte, kjer smo si kasneje izmenjali opravljene naloge, katerim so sledila mnenja, kritike in predlogi skupine.
5.4.2014	Izbor prve izbrane spletne strani, ki jo je najprej predlagal Tibor, katero smo pregledali

	ostali in kasneje izbor tudi potrdili. Dogovorili smo se, da do četrta pripravimo opis vsebine in utemeljimo izbor spletne strani ter opišemo vsebino.
9.4.2014	Izbor druge spletne strani. Damjan je sprva predlagal dve spletni strani, kar smo kasneje prediskutirali in se dokončno odločili. Začeli pa smo tudi s pripravami opisa vsebine, utemeljitev in opisa gradiva.
10.4.2014	Na skupnem srečanju smo najprej pregledali do zdaj narejeno delo ter se dogovarjali o nadaljnjem poteku.
16.4.2014	Pregled nalog Naloge smo skupaj pregledali ter jih potrdili.
17.4.2014	Na skupnem srečanju smo se dogovorili o izdelavi PPT in poročila o skupinskem delu.
24.4.2014	Vaja pred izvedbo predstavitve skupinske naloge.

**ABECEDNI SEZNAM DRUGE UPORABLJENE LITERATURE
IN VIROV:**

Berzelak, Stane. *Srednji in novi vek: zgodovina za 2. letnik gimnazij*. Ljubljana: Modrijan, 2000.

Cvirn, J., Hriberšek, E. B., Studen, A.: *Novi vek: Zgodovina za 7. razred osemletke*, Ljubljana: DZS, 2000.

Vodopivec, P., Žvanut, M., *Vzpon meščanstva: zgodovina za 7. razred osnovne šole*, Ljubljana: Modrijan, 1999.

Manjkajo še vse spletne strani.

SKUPINSKA NALOGA 2: UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU ZGODOVINE

SKUPINSKA NALOGA: **UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU ZGODOVINE**

ČLANI SKUPINE XYZ:

1. Pertinač Tjaša
2. Peternej Jan
3. Planinšek Špela
4. Pleterski Filip
5. Pogačnik Tadej
6. Sadar Lara

1. GLAVNA SPLETNA STRAN

1. WWW. NASLOV: <http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/avstro-ogrska;jsessionid=9842D5335121F0EEC2A051629EC0872B>

2. OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI:

Za osnovno šolo smo si na spletni strani eGradiva izbrali Kartografijo v učni snovi osnovne šole. Tu sta dva zavihka, Velika odkritja in Nastanek Avstro-Ogrske. Mi smo

se odločili za drugi zavihek. Tu najdemo zemljevid Avstro-Ogrske, himno in še par rubrik, izmed katerih smo izbrali dve, in sicer Staroslovence ter Čitalnice in taboro.

3. RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

Poglavitni razlog za izbor te spletne strani je ta, da ima poleg teksta tudi zemljevide, kar je v pomoč učencem, da si lahko lažje orientirajo in predstavljajo obsežnost čitalnic in taborov na slovenskem ozemlju. Prav tako je za osnovno šolo zelo primeren tekst, saj ni nekega kopičenja nepomembnih podatkov in obrobni dogodkov, ampak se osredotoča na glavno temo, na kratko pove pomembne podatke in s tem poda učencu znanje, ki ga potrebuje, da razume pomen čitalnic in taborov na Slovenskem.

1.1 NASLOV PRVE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA:

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

ČITALNICE IN TABORI

Čitalnice so bile namenjene kulturnemu udejstvovanju, med leti 1861 in 1871. Na njih so meščani peli, recitirali, plesali, igrali... Vse kulturno delovanje je imelo namen ne smo ohranjati ampak tudi krepiti slovensko narodno zavest.³ Pri taborih pa gre poleg kulturnega tudi za politična zborovanja. Tabori so dobili simbolno ime po protiturških taborih, saj je šlo za obrambo slovenstva pred nemštvom. Najbolj dejavni pri njihovem organiziranju so bili mladoslovenci.⁴ Prvi tabor, ki so ga organizirali se je odvijal v Ljutomeru, prvega avgusta leta 1868. Udeležilo se ga je 7000 ljudi. Sprava je bil shod prepovedan, vendar kasneje ga je notranji minister dovolil. Na njem so

---

³ Čitalnice. http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/avstro-ogrska?p_p_id=ZOS_T06_P08_WAR_ZOS_T06_P08portlet_INSTANCE_cDs1&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-3&p_p_col_pos=3&p_p_col_count=6 (Dostop: april 2014).

⁴ *Ilustrirana zgodovina Slovencev*, str. 247.

izvolili predsednika Radoslava Razloga, ki je kasneje postal kranjski deželni glavar.⁵ Najbolj množičen tabor je potekal 17. maja 1869 v Vižmarjih pri Ljubljani. Zbralo naj bi se 30 000 ljudi, kar je po mnenju mnogih zgodovinarjev pretirana številka.⁶

OPIS GRADIVA

Na strani, ki opisuje tabore in čitalnice, so ravno tako trije zavihki. V prvem so predstavljene čitalnice, podrobneje tržaška, ljubljanska in mariborska, zraven pa vidimo še zemljevid Slovenije. V drugem zavihku so predstavljeni tabori, podrobneje tabor v Ljutomeru in v Vižmarjih. V tretjem zavihku pa lahko preberemo pesem Slava Slovincem in še par besed o pomenu pesmi.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

1. naloga s kratkimi odgovori

- a) Kje so bile tri najpomembnejše čitalnice?
- b) Kdaj so se pojavljali tabori?
- c) Kdo je imel vodilno vlogo pri organiziranju taborov?
- d) Kje je bil prvi in kje največji tabor?
- e) Kdo je avtor pesmi Slava Slovincem?

2. naloga z izbirnimi odgovori

Kdo je bil glavni vodja čitalnice v Trstu (obkroži črko pred pravilnim odgovorom)?

⁵ Tabor v Ljutomeru. http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/avstro-ogrska?p_p_id=ZOS_T06_P08_WAR_ZOS_T06_P08portlet_INSTANCE_cDs1&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-3&p_p_col_pos=3&p_p_col_count=6 (Dostop: april 2014).

⁶ Tabor v Vižmarjih. http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/avstro-ogrska?p_p_id=ZOS_T06_P08_WAR_ZOS_T06_P08portlet_INSTANCE_cDs1&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-3&p_p_col_pos=3&p_p_col_count=6 (Dostop: april 2014).

- a) Josip Jurčič
- b) Radoslav Razlag
- c) Fran Levstik
- d) Matija Majar

3. naloga alternativne izbire

Obkroži pravilen odgovor.

Največja čitalnica, ki je imela tudi največji vpliv, je bila v Mariboru.

DRŽI NE DRŽI

Največja čitalnica je nastala leta 1861.

DRŽI NE DRŽI

4. naloga povezovanja

S pomočjo besedila na spletni strani poveži pojme v smiselne pare.

Taborsko gibanje	Vižmarje
Zedinjena slovenija	kulturno politično zborovanje
Največji tabor	enakopravnost narodov v Avstro-Ogrski

5. naloga urejanja

Po vrsti razporedi spodaj napisane dogodke, tako da pred vsakega napišeš ustrezno zaporedno številko!

___ objava vabila v Slovenskem narodu

___ izvolitev predsednika tabora

___ govor ljutomerškega župnika

6. naloga odkrivanja in popravljanja napak

V spodnjem tekstu je 5 napak. S pomočjo spletne strani jih poišči in odpravi.

Tabor v Vižmarjah

Najpomembnejši tabor so organizirali na Brezovici pri Ljubljani. Organiziran je bil leta 1969. Na njem se je zbrala peščica ljudi. Organizatorji tabora so vabili na razpravo o tem, kako bi se Slovenci združili. Dogodek je bil tako pomemben, da sta o njem poročala tudi Dnevnik in Novice.

	napačna beseda	pravilna beseda
1.	_____	_____
2.	_____	_____
3.	_____	_____
4.	_____	_____
5.	_____	_____

7. naloga dopolnjevanja

S pomočjo spletne strani dopolni manjkajoče besede.

Besedilo pesmi Slava Slovincem je napisal _____. V pesmi je želel poudariti pomen _____med vsemi Slovenci. Vsi Slovenci bi morali enotno nastopiti proti _____ oblasti. Poziva ljudi, da naj bodo ponosni, da pripadajo ____ narodu. Te avtorjeve besede so še danes _____.

8. naloga s krajšim prostim odgovorom

Kaj je čitalnica v Mariboru predstavljala za slovensko narodno gibanje na Štajerskem?

REŠITVE NALOG:

1.

- a) Trst, Ljubljana, Maribor
- b) V drugi polovici 19. stoletja
- c) Mladoslavenci
- d) Ljutomer, Vižmarje
- e) Jože Virk

2. c) Fran Levstik

3.

NE DRŽI

DRŽI

4.

Taborsko gibanje	kulturno politično zborovanje
Zedinjena Slovenija	enakopravnost narodov v Avstro-Ogrski
Največji tabor	Vižmarje

5.

- 1 objava v Slovenskem narodu
- 3 izvolitev predsednika tabora
- 2 govor ljutomerškega župnika

6. Najpomembnejši tabor so organizirali na **Brezovici** pri Ljubljani. Organiziran je bil leta **1969**. Na njem se je zbrala **peščica** ljudi. Organizatorji tabora so vabili na

razpravo o tem, kako bi se Slovenci **razdružili**. Dogodek je bil tako pomemben, da sta o njem poročala tudi **Dnevnik** in **Novice**.

	napačna beseda	pravilna beseda
1.	<u>na Brezovici</u>	<u>v Vižmarjih</u>
2.	<u>1969</u>	<u>1869</u>
3.	<u>peščica</u>	<u>množica</u>
4.	<u>razdružili</u>	<u>združili</u>
5.	<u>Dnevnik</u>	<u>Slovenski narod</u>

7.

Jožef Virk

Enotnosti

Avstrijski

Slovenskemu

aktualne

8. Čitalnica je predstavljala jedro slovenskega narodnega gibanja na Štajerskem in najiminenitnejši dogodek za štajerske Slovence v tej dobi.

1.2 NASLOV DRUGE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA:

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

STAROSLOVENC I IN MLADOSLOVENC I

S pojmom staroslovenci in mladoslovenci imenujemo dve politični smeri v šestdesetih in sedemdesetih letih 19. stoletja. Staroslovence je vodil Janez Bleiweis,

ki je tudi izdajal časopis Kmetijske in rokodelske novice. Spor med obema strujama se je začel v šestdesetih letih, očiten pa je postal ob vprašanju, v katerem jeziku bodo izhajale Kmetijske in rokodelske novice. Bleiweis si je prizadeval, da bi bil to slovenski časopis v nemščini. Liberalno usmerjeni mladoslovenci s Franom Levstikom na čelu so temu odločno nasprotovali. Vrhunec delovanja mladoslovencev je bilo obdobje med leti 1868-71, ko so organizirali slovenske tabore. Na njih so si prizadevali za enakopravnost slovenskega jezika in da bi v šolah lahko poučevali v njem, glavna zahteva pa je ostal program Zedinjene Slovenije. Mladoslovenci so leta 1868 začeli izdajati tudi političen časopis Slovenski narod, ki je kritiziral nemškutarje. To so bili Slovenci, ki so zagovarjali življenje pod nemško oblastjo. Poleg Frana Levstika je bil pomemben član mladoslovencev tudi slovenski pisatelj Josip Jurčič. Proti koncu 19. stoletja se je iz mladoslovencev formirala Narodno napredna stranka. Iz konservativnih staroslovencev pa se je oblikovala Katoliška narodna stranka.⁷

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

1. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Kdo je oseba na sliki?

Janez Bleiweis

Komu so bile prvotno namenjene Rokodelske novice?

Kmetom in obrtnikom

Kakšen je bil kulturni pomen Časopisa na sliki?

Gre za utrditev enotnega slovenskega knjižnega jezika, splošni sprejem gajice in nasploh vsestranski kulturni razvoj slovenskega naroda. Uvedba gajice je omogočala kulturno zблиževanje s Hrvati, Čehi in Slovaki, kar se je poznalo tudi v literarnem

⁷ Ilustrirana zgodovina Slovencev. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1999, str. 242.

svetu.

Postavi se v vlogo Janeza Bleiweisa in oblikuj vabilo, s katerim boš širšo množico ljudi privabil, da se udeležijo dogodka, ki se bo odvijal v čitalnici v Ljubljani leta 1862. Ob tem si lahko pomagaš s spodnjim odlomkom Bleiweisovega govora ob otvoritvi ljubljanske čitalnice.

»Glejte, slavna gospoda, to vse je »kranjska špraha«. Kaj ne, da vsak Vas bo rekel na Grintovec s to »špraho«, da zamrzne na vekomaj!

Da pa se znebimo te »šprahe, katera zatajuje svojo mater Slovenijo, je treba učiti se je, kakor se mora vsak narod svoje. In povem Vam, kdor se je malo globokeje vrinul v znanje našega jezika, bo radostno spoznal, da je naš jezik čuda lep in bogat. Priložnost učiti se ga pa nam je obilo dana; tudi odbor čitavnice je poskrbel, da se bo našim udom kmalu začel nauk slovenskega jezika na čisto praktični podlagi – časnikov imamo na zberu; da se vidimo dejansko, berimo jih pridno, slovníc (gramatik) nam ne manjka, tudi slovník (lexikon), da ga malokateri narod ima boljega, priložnosti za govor in praktično vajo tudi nam ne manjka, le povsod: doma in kamor pridemo in zlasti v čitavnici naši govorimo svoj materin jezik in s tem kažimo povsod, da biti slovenske krvi nam je ponos! Nikar se saj po nepotrebnem ne poklanjajmo po tujčevi peti!«⁸ (Bleiweis, 1861)

2. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom!

Katera po časovnem zaporedju ustanovitve je bila čitalnica v Trstu?

- a. Prva
- b. Druga
- c. Šesta

---

⁸ Hedvika Dermol Hvala, »Analiza retoričnih prvin slovenskega narodnoprebudniškega govorništva 19. Stoletja.« Magistrsko delo, Fakulteta za družbene vede UL, 2004

Kdaj je bila ustanovljena?

- a. 1865
- b. 1724
- c. 1861
- d.

Koliko članov je imela?

- a. 130
- b. 620
- c. 250

Rešitve: a, c, b

3. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Med kakšnim prebivalstvom so staroslovenci predvsem iskali podporo?

Podporo so iskali predvsem med kmeti.

b) Predstavljaš si, da si Janez Bleiweis. V časopisu Novice svetuješ kmetom, kako morajo kmetovati, da bodo imeli čim večji pridelek, da bo sadje bolje obrodilo, da se bo živina dobro redila itd. S pomočjo rubrike o staroslovincih, ki jo najdeš pod e-gradivih napiši, kaj jim svetuješ!

4. VPRAŠANJE ALI NALOGA

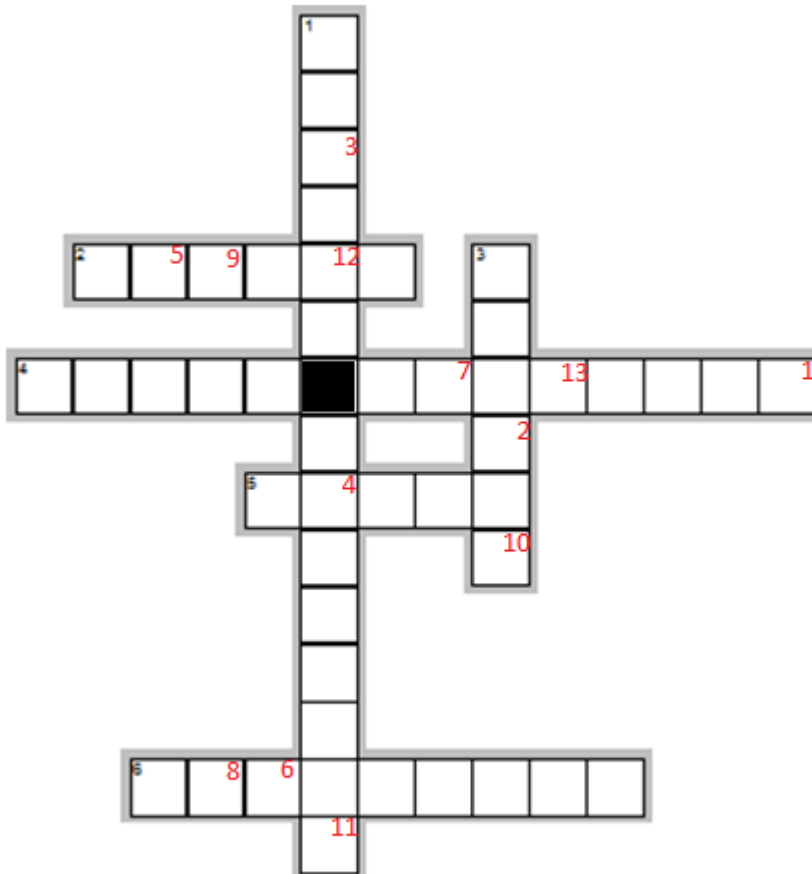
KRIŽANKA

Vodoravno

- 2. V kaj so se preimenovali Kmetijske in rokodelske novice?
- 4. vodja staroslovencev
- 5. Napiši kraj v katerem stoji Bleiweisov kip.
- 6. Katerega pesnika je imel Bleiweis raje?

Navpično

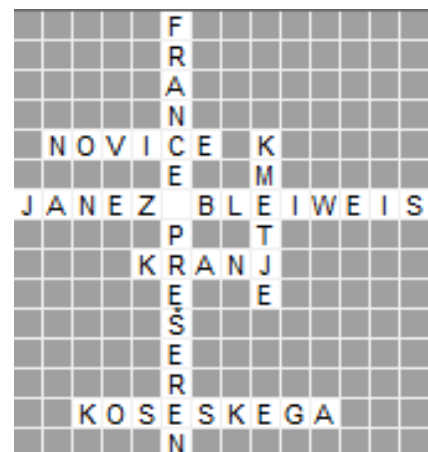
1. Kateri pomemben pesnik je objavljala v Kmetijskih in rokodelskih novicah?
3. Kdo je bral Kmetijske in rokodelske novice?

Črke, označene z rdečimi številkami od 1 do 13, po vrsti izpiši in dobil boš geslo.

Rešitev:

Geslo: STAROSLOVENC

5. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Bleiweis je dal kmetom različne kmetijske nasvete. Te nasvete je objavljajl v Kmetijskih in rokodelskih novicah. Spodaj imate naštete nekaj nasvetov povežite jih s sliko na drugi strani.

Morajo biti zelo pazljivi, jo skrbno negovati, obrezovati, paziti pa morajo tudi na uši, ki imajo ime ravno po tej rastlini.

Najprej so jo uporabljali le za krmo živine, ker so se jo bali uporabljati kot hrano za ljudi. Bleiweis spodbuja, da je to učinkovita hrana, ki bo preprečila lakoto.

Učil je, da jo naj uporabljajo za krmo živini ter uporabo v kuhinji – zlasti za moko, lahko jo pa tudi pečejo na žerjavici.

Poudarjal je, da naj jih čim več gojijo ter jih spomladi obrežejo.

Priporočal jim je kolobarjenje in gnojenje, kajti tako bo predelek boljši, kar je izredno pomembno, saj bodo iz nje pridobili dragoceno moko.

2. GLAVNA SPLETNA STRAN

1. WWW. NASLOV:

http://www.ukom.gov.si/si/projekti/arhiv_200_let_ilirskih_provinc/ilirske_province_1809_1813/vojne_s_francozi_in_ilirske_province/

2. OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI:

Za srednjo šolo smo izbrali spletno stran urada vlade za komuniciranje – UKOM. Spletna stran ima 5 poglavij in sicer odnose z javnostmi, projekt I feel Slovenia, projekte, akreditacijski sistem za novinarje ter informacije o samem uradu. Našo temo najdemo pod projekti, ime projekta pa se glasi »200 let Ilirskih provinc«.

3. RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

Spletno stran smo izbrali zato, ker vsebuje dovolj obsežen opis ilirskih provinc v različnih segmentih, poleg tega pa še nekatere slike in zemljevide. Ta razpon nam je dal dovolj materiala za sestavljanje nalog, ki zajemajo različne stopnje kognitivnega spoznavanja. Poleg tega nas je prepričalo tudi dejstvo, da je to stran Urada vlade za komuniciranje, iz česar smo sklepali, da je stil pisanja in izbor podanih informacij kar se le da objektivni in zanesljiv.

NASLOV IZBRANE KONKRETE SPLETNE STRANI:

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

USTANOVITEV IN DRŽAVNOPRAVNI POLOŽAJ: Napoleon je v podpisu mirovne pogodbe v Schönbrunu 14. oktobra 1809 z dekretom ustanovil Ilirske province. Obsegale so 55000 km² in 1,5 milijona etnično različnih prebivalcev. Zajemale so Primorje, Kranjsko, zahodno Koroško in Hrvaško na desnem bregu Save, ozemlje beneške Istre, Dalmacijo, Boko Kotorsko in Dubrovniško republiko. Kasneje so jim priključili še vzhodno Tirolsko z Lienzem. Ilirske province so bile ustanovljene iz vojaško-političnih in gospodarskih razlogov. Bile so rezultat Napoleonove protiangleške in vzhodne politike. Imele so specifičen državni pravni položaj, niso bile povsem vključene v francosko cesarstvo. Prebivalci so imeli "ilirsko državljanstvo". Nekateri francoski zakoni so v provincah veljali, a ne vsi.⁹

---

⁹Janez Cvirn in Andrej Studen. *Zgodovina 3: Učbenik za tretji letnik gimnazije*. Ljubljana: DZS, 2010, str. 26.

UPRAVA IN SODSTVO: Dekret o organizaciji vlade (25. 12. 1809) je določal, da bodo Ilirske province razdeljene v 10 intendanc z intendanti na čelu. Intendance so imele v primerjavi s Parizom široko avtonomijo. 15. aprila 1811 je bil izdan organični dekret o civilni, cerkveni in sodni organiziranosti Ilirskih provinc. Organizirali so jih v šest civilnih in eno vojaško pokrajino, ki so se navzdol upravno delile na distrikte, kantone in občine. Deželne stanove so odpravili, zemljiški gospodje so izgubili vse upravne in sodne funkcije, ki so bile vezane na zemljiško gospodarstvo. Vso višjo upravo so prevzeli od države plačani in imenovani uradniki. V vsaki provinci je bilo posebno sodišče za kazenske zadeve. Francoski zakoni so s 1. januarjem 1812 uveljavili enakost državljanov pred zakonom.¹⁰

ŠOLSKA IN CERKVENA POLITIKA: Cerkev so odvzeli nadzor nad šolstvom. Uvedli so enotno štirirazredno osnovno šolo in olajšali prehod v nižje gimnazije in strokovne šole. V nižjih razredih naj bi pouk potekal v slovenskem jeziku. Francozi so na ravni visokega šolstva ustvarili zametke pravega univerzitetnega študija. S tem so želeli preprečiti, da bi mladi odhajali študirati v tujino, zlasti v Avstrijo. Na začetku leta 1810 so razpustili ljubljanski kapucinski samostan, decembra pa novomeški kolegiatni kapitel. Odpravili so cerkvene bratovščine, ukinili duhovniško semenišče v Ljubljani, prepovedali procesije in različne pobožnosti ter župnikom odvzeli vodenje matičnih knjig. Ohranili so le 4 cerkvene praznike (vnebohod, veliki šmaren, vse svete in božič) in uvedli obvezno civilno poroko.¹¹

NEZADOVOLJSTVO PREBIVALSTVA: Gospodarska kriza in visoki davki so okrepili protifrancosko razpoloženje. Kmetje so zaman pričakovali ukinitve fevdalnih odnosov. Francozi so pritiskali na kmete, da naj izpolnjujejo svoje obveznosti, s tem pa se je nezadovoljstvo še povečalo. V letih 1811-1813 so se kmetje večkrat uprli. S francosko oblastjo pa se niso sprijaznili niti plemstvo in duhovščina ter večina meščanstva. Krog simpatizerjev francoske oblasti je bil ozek, sem so spadali izobraženci, reformno usmerjeni uradniki in nekateri veletrgovci. Francoze pa so pozdravili tudi redki pripadniki slovenskega narodnega preporoda, npr. Valentin Vodnik, ki so v novem šolskem sistemu videli večje možnosti za uveljavitev

---

¹⁰ Prav tam, str. 27.

¹¹ Prav tam, str. 28.

slovenskega jezika.¹² Ustanovitev Ilirskih provinc je pri nekaterih pripadnikih srbskega in hrvaškega gibanja v Dalmaciji in slovenskega kulturnega gibanja na Kranjskem kljub temu vzbudila velika pričakovanja. Eden vzrokov za to je bilo že samo ime Ilirske province. Za Napoleona je bilo to predvsem ime iz antike, ki ni imelo posebnega etničnega ali narodnega pomena. Med Slovani in celo v avstrijskem državnem vrhu pa je bilo to že stoletja ime, ki so ga uporabljali za Slované na Balkanu.¹³

FRANCOSKI MIT: Francoska vojska je začela zapuščati Ilirske province poleti leta 1813. Avgusta in septembra so Ljubljano in slovensko ozemlje zopet zasedle avstrijske čete. Leta 1814 se je Francija s prvim pariškim mirom odrekla Ilirskim provincam.¹⁴ V slovenski kolektivni spomin so se Ilirske province zasidrle kot obdobje, ki je prineslo prebuditev slovenskega naroda. Vendar vpliva provinc na proces nacionalnega oblikovanja Slovencev ne gre precenjevati. Resnični pomen je potrebno iskati predvsem v spremembah na upravno-pravnem področju, ki jih po koncu Ilirskih provinc avstrijske oblasti niso odpravile.¹⁵

OPIS GRADIVA

Opis gradiva

Gradivo je razdeljeno v 6 sklopov. Razdeljeno je v kratka poglavja, ki na zelo berljiv način prikažejo vse pomembne informacije. Na levi strani je slikovno gradivo, ki bralcu pomaga ustvariti vtis tistega časa.

Ilirske province 1809-1813

V tem prvem in glavnem zavihku so povzeti nastanek, ozemlje in prebivalstvo v prvem ter moderna uprava in reforme v šolstvu v drugem poglavju. Zadnje poglavje je namenjeno pomenu ilirskih provinc.

Pomembnejši datumi

---

¹² Prav tam, str. 29.

¹³ Vojne s Francozi in Ilirske province.

http://www.ukom.gov.si/si/projekti/arhiv_200 let_ilirskih_provinc/ilirske_province_1809_1813/vojne_s_francozi_in_ilirske_province/ (Dostop: april 2014).

¹⁴ Prav tam.

¹⁵ Janez Cvirn in Andrej Studen. *Zgodovina 3: Učbenik za tretji letnik gimnazije*. Ljubljana: DZS, 2010, str. 29.

Ta zavihek predstavi 7 pomembnih letnic ter opiše položaj slovencev konec 18. in na začetku 19. Stoletja.

Vojne s Francozi in Ilirske province

Opisan je začetek Napoleonovih osvajanj ter prva in druga osvojitve našega ozemlja. Nadalje je predstavljena ustanovitev ilirskih provinc, upravna ureditev provinc, nezadovoljstvo kmečkega prebivalstva, položaj cerkve, šolstvo, uradni list ilirskih provinc, pomen imena Ilirija in zlom francoskih oblasti. Gradivo je povzeto po knjigi Dr. Petra Vodopivca Slovenska zgodovina 1780-2004.

Znanost in šolstvo ilirskih provinc

Opisane so povezave ki so se v tem obdobju pojavile med Parizom in Ljubljano, pomen Žige Zoisa in raziskovanja človeške ribice in krasa.

Ljubljana središče Napoleonovih Ilirskih provinc

Ljubljana kot glavno mesto ter podoba zelenega mesta, zasnovani vrtovi, parki in drevoredi – najdaljši v Tivoliju. Nastanek kongresnega trga ob kongresu svete alianse 1821 in kasnejši spomeniki na ta čas.

Novi duhovni tokovi in začetki »narodnega« preporoda

Razvoj slovenskega knjižnega jezika, čas razsvetljenstva, zavzemanje za slovenščino, zavest o slovenski jezikovni enotnosti in enotnosti slovenskega naroda v navezavi z izobraženskim krogom barona Žige Zoisa

Nezadovoljstvo kmečkega prebivalstva + položaj Cerkve –alt tip.

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA SREDNJO ŠOLO

1. VPRAŠANJE ALI NALOGA

- a) Naštej vsa ozemlja, ki so jih obsegale Ilirske province.
- b) Zakaj je Napoleon ustanovil Ilirske province s strani gospodarskih in vojaških motivov?

2. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Kako so bile Ilirske province upravno razdeljene in katera provinca je bila v tem

segmentu izjema?

3. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Označi pravilno trditev:

- Kmetje so bili nad francosko oblastjo razočarani.
- Kmetje so bili nad francosko oblastjo navdušeni.

- Položaj kmetov se je pravno gledano izboljšal.
- Položaj kmetov se je pravno gledano poslabšal.

- Francozi so zagotavljali privilegije katoliški cerkvi.
- Francozi so izvajali politiko verske enakopravnosti.

- V času ilirskih provinc so bili Judi izgnani.
- V času ilirskih provinc so se v naših deželah spet pojavili Judje.

4. VPRAŠANJE ALI NALOGA

a) Kako so Francozi spremenili šolski sistem v času Ilirskih provinc?

b) Ilirske province so se v slovensko zgodovino vpisale na različne načine. Nekaj je bilo pozitivnih stvari, nekaj negativnih. Ljudje so nanje gledali različno. V razredu se razdelite v dve skupini. Izvedli boste debato, ena skupina bo morala zagovarjati pozitivne strani Ilirskih provinc, da so za Slovenski narod naredile veliko dobrega, druga stran pa negativne strani, češ da so Ilirske province doprinesle samo slabo naši zgodovini. Vsaka skupina se naj opira na nekaj ključnih točk in jih s pomočjo spletne strani razvije in podkrepi. Zaželeno pa je, da dodate še druge argumente. V tej debati poskušajte biti čim bolj prepričljivi, tako da bo videti, da je tisto kar zagovarjate najboljše in tudi edino pravilno.

Nekaj tez, ki jih morate upoštevati v debati:

Stran, ki zagovarja pozitivnost Ilirskih provinc:

- prebivalci so imeli t.i. ilirsko državljanstvo, to ime Ilirija se je navezovalo na Slované na Balkanu
- Francozi so uvedli enakost pred zakonom
- odpravili so tlako
- ljudje so videli večje možnosti za uveljavljanje slovenskega jezika

Stran, ki zagovarja negativnost provinc:

- veljali so francoski zakoni in uradni jezik je bil francoski jezik
- visoka davčna obremenitev
- občine so morale financirati reorganizirano šolstvo
- upori kmetov, ki so zaman pričakovali ukinitve fevdalnih odnosov

5. VPRAŠANJE ALI NALOGA

ZVEZANKA

Rešitve po vrsti poveži, začni pri črki, ki je označena s krogom. Besede se nadaljujejo ena v drugo. Povezovanje gre lahko v vse smeri.

R	M	H	E	M	C	T	I	M	T	O	K	Q	N	O
I	G	P	W	B	N	O	U	X	Z	X	S	C	V	R
F	B	W	O	H	G	A	J	Z	P	C	R	H	M	K
F	C	N	K	W	C	D	Z	Y	F	L	I	W	D	D
T	I	K	I	T	N	K	B	Q	L	I	I	C	N	G
Q	N	E	L	I	H	O	Z	H	Z	S	T	J	U	T
T	D	B	I	R	E	E	N	A	A	V	R	I	O	V
R	O	V	N	I	J	J	L	V	L	M	F	T	O	F
I	L	E	I	C	A	O	Ž	I	R	S	E	C	G	Q
V	A	N	T	L	F	A	R	B	W	Y	M	I	B	P

1. Koliko let je trajala oblast Francozev na našem ozemlju?
2. Kdo je bil zelo navdušen nad prihodom Francozev?
3. Kako je naslov Vodnikovi pesmi, kjer hvali Francoze?
4. Kdo je leta 1913 zasedel Ljubljano in slovensko ozemlje?
5. Kako se imenuje gibanje na Hrvaškem in Srbiji, ki se je zavzemalo za združitev Južnih Slovanov? _____ gibanje

Predvidene rešitve:

1.

a) Ilirske province so obsegale: Goriško, Trst, avstrijsko Istro, Kranjsko, zahodno polovico Koroške in vse ozemlje južno od Save med Kranjsko in Bosno. Zraven so priključili tudi beneško Istro, Dalmacijo in Boko Kotorsko, ki so jo Francozi osvojili že leta 1805. Ilirske province so obsegale tudi območje Dubrovniške republike, ki so ga Napoleonove čete zasedle leta 1808. Leta 1810 so jim francoske oblasti priključile se Vzhodno Tirolsko (z Lienzom).

b) Napoleon je ustanovil s strani gospodarskih motivov Ilirske province zato, da si je Francija zagotovila za svoje gospodarstvo in trgovino prepomembno suhozemsko povezavo proti Vzhodu in Turčiji, obenem pa je na delu morske obale, ki ga dotlej se ni nadzorovala, uveljavila carinsko zaporo in prekinila trgovske vezi med Avstrijo in Veliko Britanijo.

2.

Na distrikte, kantone in občine. Izjema je bila Vojna Hrvaška.

3.

Kmetje so bili nad francosko oblastjo razočarani.

Položaj kmetov se je pravno gledano izboljšal.

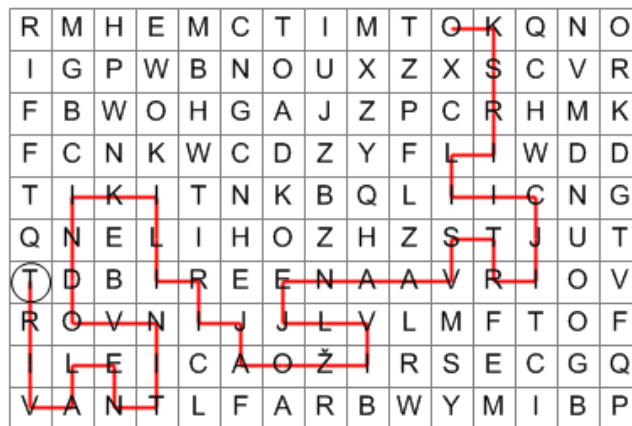
Francozi so izvajali politiko verske enakopravnosti.

V času ilirskih provinc so se v naših deželah spet pojavili Judje.

4.

a) Francozi so Cerкви vzeli nadzor nad šolstvom, uvedli namesto treh avstrijskih osnovnošolskih oblik enotno štirirazredno osnovno šolo in olajšali prehod v gimnazije in strokovne šole. Hkrati so razširili mrežo nižjih gimnazij, v Trstu, Kopru in Gorici ustanovili višje gimnazije - liceje, v Ljubljani pa centralno šolo, ki so jo leta 1811 preimenovali v akademijo.

5.

1. Koliko let je trajala oblast Francozev na našem ozemlju?
  2. Kdo je bil zelo navdušen nad prihodom Francozev?
  3. Kako je naslov Vodnikovi pesmi, kjer hvali Francoze?
  4. Kdo je leta 1913 zasedel Ljubljano in slovensko ozemlje?
  5. Kako se imenuje gibanje na Hrvaškem in Srbiji, ki se je zavzemalo za združitev Južnih Slovanov? _____ gibanje
1. tri   2. valentinvodnik   3. ilirijaoživljena   4. avstrijci
5. ilirsko

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: TJAŠA PERTINAČ

OPIS NALOGE:

- Opis zgodovinske vsebine za SŠ
- Avtentična naloga debata
- naloga s kratkimi odgovori (O čitalnicah)
- naloga dopolnjevanja (Slava Slovencem)

- VPRAŠANJE ALI NALOGA (Bleiweisovi nasveti)

ČLAN ŠT. 2: JAN PETERNELJ

OPIS NALOGE:

- Razlogi za izbor spletne strani OŠ
- Naloga z izbirnimi odgovori (Čitalnica v Trstu)
- Naloga s krajšim prostim odgovorom (Čitalnica v Mariboru)
- Vprašanje ali naloga (Uvodni del + ustanovitev Ilirskih provinc)

ČLAN ŠT. 3: ŠPELA PLANINŠEK

OPIS NALOGE:

- Razlogi za izbor spletne strani za SŠ
- naloga alternativne izbire (Čitalnica v Ljubljani)
- VPRAŠANJE ALI NALOGA (Staroslovenci - naslovna slika)
- VPRAŠANJE ALI NALOGA (Upravna ureditev Ilirskih provinc)
- Avtentična naloga Vabilo

ČLAN ŠT. 4: FILIP PLETERSKI

OPIS NALOGE:

- Osnovni podatki in opis gradiva SŠ
- Naloga alternativnega tipa (Ilirske province)
- Naloga z izbirnimi odgovori (Čitalnica v Trstu)
- Naloga povezovanja (Tabori)

ČLAN ŠT. 5: TADEJ POGAČNIK

OPIS NALOGE:

- Osnovni podatki o strani in opis gradiva za OŠ
- Naloga urejanja (Tabor v Ljutomeru)
- Naloga s krajšim prostim odgovorom (O staroslovencih -drugi del)
- Vprašanje ali naloga (Šolstvo)
- Avtentična naloga iz teme staroslovenci

ČLAN ŠT. 6: LARA SADAR

OPIS NALOGE:

- Opis zgodovinske vsebine za OŠ
- naloga odkrivanja in popravljanja napak (Tabor v Vižmarjah)
- VPRAŠANJE ALI NALOGA (Janez Bleiweis - križanka)
- VPRAŠANJE ALI NALOGA (Pomen imena Ilirija + Zlom fr. Oblasti - skrivanka)

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
3.4.	Izbor spletnih strani
10.4.	Izbor spletnih strani in razdelitev zadolžitev
17.4.	Pregled vprašanj
18.4.	Oblikovanje dodatnih vprašanj
23.4.	Vaja za predstavitev

ABECEDNI SEZNAM DRUGE UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

- Janez Cvirn in Andrej Studen. *Zgodovina 3:Učbenik za tretji letnik gimnazije*. Ljubljana: DZS, 2010, str. 26
- Čitalnice. http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/avstro-ogrska?p_p_id=ZOS_T06_P08_WAR_ZOS_T06_P08portlet_INSTANCE_cDs1&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-3&p_p_col_pos=3&p_p_col_count=6 (Dostop: april 2014).
- Hedvika Dermol Hvala, »Analiza retoričnih prvin slovenskega narodnoprebudniškega govorništva 19. Stoletja.« Magistrsko delo, Fakulteta za družbene vede UL, 2004
- *Ilustrirana zgodovina Slovencev*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1999
- Tabor v Ljutomeru. http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/avstro-ogrska?p_p_id=ZOS_T06_P08_WAR_ZOS_T06_P08portlet_INSTANCE_cDs1&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-3&p_p_col_pos=3&p_p_col_count=6 (Dostop: april 2014).
- Tabor v Vižmarjih. http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/avstro-ogrska?p_p_id=ZOS_T06_P08_WAR_ZOS_T06_P08portlet_INSTANCE_cDs1&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-3&p_p_col_pos=3&p_p_col_count=6 (Dostop: april 2014).

SKUPINSKA NALOGA 3:
UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU ZGODOVINE

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine I

Skupinska naloga

**UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU
ZGODOVINE**

Martina Sirk
Maja Sirše
Peter Tratnik
Nik Trontelj
Mirjana Žagar

Ljubljana, 24. april 2014

SKUPINSKA NALOGA: UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU ZGODOVINE

ČLANI SKUPINE:

1. Martina Sirk
2. Maja Sirše
3. Peter Tratnik
4. Nik Trontelj
5. Mirjana Žagar

GLAVNA SPLETNA STRAN

WWW. NASLOV SPLETNE STRANI:

http://web.sc-celje.si/tomi/seminarske2011/SoskaFronta/zan_malgaj/soska_frontenda_splosno.htm

OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI

Izbrana stran se imenuje Soška fronta. Na sami strani ne zasledimo, kdaj je spletna stran nastala, niti ne zasledimo avtorja. Toda iz spletnega naslova lahko ugotovimo, da gre za seminarsko nalogo, katere avtor je Žan Malgaj ter da jo je izdelal leta 2011.

Na vrhu spletne strani se na sredini v rdečem nahaja naslov »Soška fronta«. Pod naslovom je kratek opis Soške fronte ter zemljevid, ki prikazuje glavna bojišča prve svetovne vojne. Spletna stran sicer nima nobenih podstrani, ima več poudarjenih naslovov, ki so razporejeni v navpičnem vrstnem redu. Poudarjeni naslovi so naslednji: »Soška fronta«, »Vzroki za prvo svetovno vojno«, »Povod«, »Začetki spopadov«, »Na Soški fronti se je odvijalo 12 bitk« in »Na soški fronti so se bojevale tudi nekatere kasneje znane osebe«. Pod vsakim poudarjenim naslovom je kratek opis zgodovinske vsebine, prikazane so tudi slike, ki prikazujejo bojevanje in zaklonišča, ki so jih izdelali vojaki.

Spletna stran je barvno dobro oblikovana. Ozadje spletne strani je sive barve, poudarjeni naslovi so zapisani z živo rdečo barvo in se zaradi večje velikosti in okrepljenega tiska jasno razlikujejo od ostalega besedila. Zgodovinska vsebina je v spletni strani pregledno razporejena in si sledi kronološko, saj sta najprej na kratko opisana vzrok in povod za prvo svetovno vojno, sledi predstavitev začetkov spopadov in 12 soških bitk.

Spletna stran je tudi nazorna, zato lahko enostavno in hitro razberemo različne podatke. Poleg tega vsebuje tudi dovolj kartografskega prikaza. Menimo, da ne vsebuje prevelike količine podatkov, tako da je primerna za osnovnošolce.

RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

Spletno stran smo izbrali iz več razlogov. Prvi razlog je aktualnost učne vsebine, saj bomo naslednje leto obeleževali 100. obletnico začetka soške fronte, zato menimo, da bo vsebina za osnovnošolce privlačna. Stran se nam je zdela zelo zanimiva in zelo enostavna za uporabo, poleg tega pa na kratko opisuje najprej vzrok in povod za prvo svetovno vojno ter boje na soški fronti, tako da učenci dobijo malo širšo sliko o zgodovinskem dogajanju. Kar se tiče same vsebine, menimo da je ustrezna za poučevanje učencev v 9. razredu osnovne šole. Stran smo izbrali tudi zato, ker vsebuje tudi kartografsko gradivo, kar je zelo pomembno za pridobivanje prostorskih predstav, ki učencem v osnovni šoli pogosto primanjkujejo.

NASLOV PRVE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA

Naslov prve izbrane konkretne spletne strani je Soška fronta (1915-1917).

Spletna povezava: <http://soska-fronta.webs.com/soskafronta.htm>

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Italija je sicer leta 1882 sklenila sporazum z Nemčijo in Avstro-Ogrsko, a je ob izbruhu prve svetovne vojne ostala nevtralna ter se pogajala tako s centralnimi kot tudi z antantnimi silami. Ker so antantne sile Italiji ponudile več ozemlja, se je Italija odločila za pristop k njim.

Tako je 23. maja 1915 je Italija napovedala vojno Avstro-Ogrski, tako da je nastala nova fronta, ki je potekala po visokogorskem svetu Zahodne Slovenije, po kraških planotah in dolini reke Soče. Poveljnik avstro-ogrskih čet, kjer so se poleg Slovencev borili še Hrvatje, Bošnjaki, Srbi, Čehi in Nemci, je bil Svetozar Boroević von Bojna. Italijanski vojski pa je poveljeval grof general Luigi Cadorna.

Boji so potekali po neugodnem visokogorskem terenu, v ostrih vremenskih razmerah in ob pomanjkanju pitne vode. Na soški fronti se je odvijalo 12 bitk. Prvi boji, ki so potekali v Zgornjem Posočju, so se začeli 23. maja 1915. Večino ofenziv so izvedli Italijani, ki pa kljub nekaterim ozemeljskim pridobitvam niso dosegli glavnih ciljev ofenziv. Zadnjo, dvanajsto, ofenzivo so izvedli avstro-ogrski vojaki, ki so jim na pomoč pristopili nemški vojaki. Ta bitka je znana tudi kot »Čudež pri Kobaridu«, saj so vojaki centralnih sil z uporabo taktike bliskovitega napada Italijane potisnili vse do reke Piave, kjer se je fronta ustalila do zloma centralnih sil.

OPIS GRADIVA

Na vrhu druge konkretne spletne strani je zapisan naslov Soška fronta (1915-1917). Gradivo sistematično obravnava soško fronto, saj najprej razloži vzroke za prvo svetovno vojno, nato predstavi zakaj se je odprla nova fronta ter na koncu predstavi potek bojevanja na soški fronti. V gradivu so naslednji poudarki:

1. **Vzroki za prvo svetovno vojno**, kjer avtor na kratko razloži, da so do prve svetovne vojne pripeljali naslednji dejavniki: nemške zahteve po vnovični delitvi kolonij, oboroževalna tekma med Nemčijo in Veliko Britanijo ter izoblikovanje dveh taborov: sil antante in centralnih sil.
2. **Povod za prvo svetovno vojno je prišel iz Balkana**, kjer avtor pove, da je bil povod za vojno atentat na avstro-ogrskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda v Sarajevu 28. junija 1914.
3. **Potek vojskovanja in prestop Italije k antanti**, kjer avtor najprej predstavi oblikovanje dveh taborov takoj na začetku prve svetovne vojne, nato pa predstavi politiko Italijanov, ki so se najprej pridružili centralnim silam, nato pa ob začetku vojne razglasili nevtralnost ter izsiljevali obe strani, katera jim ponudi več ozemlja. Antantne sile so ponudile več ozemlja, zato se je Italija odločila za vstop v antantno zvezo ter Avstro-Ogrski napovedala vojno.
4. **Prvi boji ob Soči**, kjer je najprej opisano, kdaj so se začeli boji, koliko je bilo armad na vsaki strani in kje je potekala vojna črta. V nadaljevanju avtor predstavi, kako so potekali prvi spopadi na Soči ter napredovanje Italijanov.
5. **Dvanajst Soških bitk**: v tem večjem vsebinskem poudarku avtor predstavi vseh dvanajst soških bitk in jih časovno omeji.
6. **Slovenski vojaki pod Astro-Ogrsko**, kjer avtor pove, da so bile slovenske dežele pod Avstro-Ogrsko, zato so se slovenski vojaki bojevali v avstro-ogrski vojski. Našteje še ostale narode, ki so se prav tako bojevali pod Avstro-Ogrsko, kateremu korpusu so pripadali slovenski vojaki in kje so se slovenski vojaki še borili.

Na koncu spletne strani je zapisan še vir, s katerim si je avtor pomagal pri izdelavi spletne strani.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

1. <http://soska-fronta.webs.com> (citirano: april 2014).
2. <http://soska-fronta.webs.com/soskafronta.htm> (citirano: april 2014).
3. http://www.kobariski-muzej.si/o_muzeju/zgodovina_muzeja/ (citirano: april 2014).

4. http://sl.wikipedia.org/wiki/Soška_fronta (citirano: april 2014).
5. http://archive-si.com/si/k/kobariski-muzej.si/2013-08-12_2608067_4/Zaledje_IV_armadnega_Korpusa_italijanske_vojske_20_10_2012_5_10_2013_Muzej_1_svetovne_vojne_Kobarid_Kobari%C5%A1ki_muzej/ (citirano: april 2014).
6. Blazetič Neva, *Pretresljivo, a tudi humano med vojno*. URL: <http://www.primorske.si/Primorska/Goriska/Pretresljivo-a-tudi-humano-med-vojno.aspx> (citirano: april 2014)

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

A) NALOGA S KRATKIMI ODGOVORI

Najprej preberi pesem Soči, nato pa odgovori na spodnja vprašanja.

SOČI

Krasna si, bistra hči planin,
Brdka v prirodni si lepoti,
ko ti prozornih globočin
nevihte temne srd ne moti!
Pa oh, siroti tebi žuga
vihar grozán, vihar strašán;
prihrumel z gorkega bo juga,
divjal čez plodno bo ravan,
ki tvoja jo napaja struga —
gotjé, da daleč ni ta dan!
Nad tabo jasen bo oblok,
krog tebe pa svinčena toča
in dež krvav in solz potok
in blisk in grom — oh, bitva vroča!
Tod sekla bridka bodo jekla,
in ti mi boš krvava tekla:
kri naša te pojila bo,
sovražna te kalila bo!
Takrat se spomni, bistra Soča,
kar gorko ti srce naroča:
Kar bode shranjenih voda
v oblakih tvojega neba,
kar vode v tvojih bo planinah,
kar bode v cvetnih je ravninah,
tačas pridrvi vse na dan,
narasti, vzkipi v tok strašán!
Ne stiskaj v meje se bregov,
srdita čez branove stopi,
ter tujce, zemlje-lačne, vtopi
Na dno razpenjenih valov!

a. *Kdo je avtor pesmi Soči?*

- b. Kdaj je bil avtor rojen in kdaj je umrl?
c. Komu je pesem posvečena?
d. Kaj avtor predvidi v zaključku pesmi?

B) NALOGE Z IZBIRNIMI ODGOVORI

Pri naslednjih vprašanjih izberi pravilen odgovor!

1.1. Prvi boji ob Soči so se začeli:

- a) 23. maja 1914
b) 23. maja 1915
c) 23. maja 1916
d) 17. oktobra 1914
e) 17. oktobra 1915
f) 17. oktobra 1916

1.2. Koliko je bilo soških bitk?

- a) 5
b) 8
c) 10
d) 12
e) 15
f) 17

1.3. V spomin na soško fronto je bil 20. oktobra 1990 odprt Muzej 1. svetovne vojne v:

- a) Novi Gorici
b) Tolminu
c) Kobaridu
d) Bovcu

C) NALOGE ALTERNATIVNE IZBIRE:

Presodite resničnost spodaj navedenih trditvev. Neresnične trditve popravite.

Čudež pri Kobaridu je znan tudi kot 11. soška bitka.	RES JE	NI RES
Prvi boji ob Soči so potekali v Zgornjem Posočju.	RES JE	NI RES
V prvi ofenzivi Italijani niso zavzeli nobenega ofenzivnega cilja in so imeli hude izgube.	RES JE	NI RES
Gradnja ceste čez Vršič se je začela maja 1915 ko je postalo jasno, da bo Italija na bojnem polju nasprotnica Avstro Ogrske.	RES JE	NI RES

Zadnja italijanska ofenziva na Soči je potekala v 9. soški bitki.

RES JE

NI RES

D) NALOGE POVEZOVANJA

V tabeli so napisane trditve v zvezi z Soško fronto, pod tabelo pa so napisane letnice, ki se navezujejo na te trditve. Zraven vsake trditve v tabeli napiši pravilno letnico.

Trditev	Pravilna letnica
Italija napove vojno Avstro Ogrski	
Začetek 12. soške bitke	
Italijani so napadli Mrzli vrh	
Začetek splošnega italijanskega umika	
Konec prve soške bitke	

Letnice:

- 24. oktober 1917
- 31. maj 1915
- 27. oktobra 1917
- 23. maj 1915
- julij 1915

E) NALOGE UREJANJA

Kronološko razvrsti naslednje dogodke zapisane v tabeli na način, da dogodku, ki se je najprej zgodil pripišeš številko 1.

- _____ Italijani so s topništvom in letalstvom sistematično rušili Gorico.
- _____ Italijani so potisnili branilce z Mirenskega gradu.
- _____ Avstro-ogrsko vojska zasedla Kobarški stol, ključno točko italijanske obrambe.
- _____ Italijanska vojska želela zavzeti tolminsko in goriško mostišče ter zahodni rob Kraške planote.
- _____ Italijansko letalstvo bombardiralo Sežano, Dutovlje in Miramar.

F) NALOGE DOPOLNJEVANJA

Preberi spodnje besedilo! Na črte napiši manjkajoče podatke.

Soška fronta je bila del bojišča, ki je v _____ vojni med _____ in _____ vojsko potekalo od Rombona do Tržaškega zaliva v skupni dolžini nad 90 kilometrov. Prvi boji ob Soči so se začeli že zvečer _____ 1915. Vsega skupaj se je odvijalo _____ soških bitk. 24. oktobra 1917 se je začela zadnja soška bitka, znana tudi kot _____, kjer so avstrijskim vojakom na pomoč priskočili _____ vojaki. Uporabili so plin ter bliskovito skupno akcijo pehote in topništva. 27. oktobra se je začel splošen _____ umik, ki se je vse bolj spreminjal v panični beg.

G) NALOGA POPRAVLJANJA ALI ODKRIVANJA NAPAK

Pred sabo imaš besedilo razlogih za odprtje Soške fronte. V besedilu je narejenih **5 napak**. Tvoja naloga je **prebrati besedilo in odkriti napake**. **Napake**, ki jih najdeš v besedilu **prečrtaj in jih prepisi v desni stolpec** v tabeli pod besedilom, **v levi stolpec pa napiši pravilno rešitev**, tako kot je to narejeno v primeru.

Italija je na začetku ~~druge~~ svetovne vojne razglasila nevtralnost. Avstro-Ogrsko je izsiljevala za ozemlja, vendar ker so Italiji centralne sile ponudile več je prestopila na njihovo stran. Tako so 26. aprila 1915 sklenili sporazum v Berlinu. Po tem sporazumu bi v primeru zmage Italija pridobila ozemlja Trst, Trento, Gorico, Istro, dele Dalmacije, dolino Soče in še nekatera druga območja. Približno mesec, dni po sporazumu je Italija napovedala vojno Avstro-Ogrski in sicer, 01. junija 1915 in je tako prišlo tudi do odprtja soške fronte. Prvi boji so potekali v Zgornjem Posočju. Šele deseti dan vojne sta se vojski dejansko spopadli. Na obeh straneh je bilo ogromno žrtev.

Napaka:	Pravilna rešitev:
Primer: druge	prve
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

H) NALOGA S KRAJŠIM PROSTIM ODGOVOROM

1. Na kratko predstavi življenje civilistov v soški dolini.
2. Na kratko predstavi potek 12. soške bitke.

I) ALTERNATIVNE NALOGE

Po italijanski napovedi vojne se je v pričakovanju hudih bojev pred težko nalogo znašla tudi avstro-ogrsko sanitetna služba. V prepričanju da bo obramba v gorah nad Sočo zaustavila italijanske napade se je poveljstvo odločilo v neposredni bližini tolminskega mostišča urediti veliko poljsko bolnišnico kjer bi zdravstvenemu osebju namesto improviziranih prostorov in šotorov ponudili dobre pogoje za delo. Vojaška bolnišnica je delovala 29 mesecev.¹⁶

Tvoja naloga je postaviti se v položaj zdravnika ali medicinske sestre, ki je delala v tej bolnišnici. V obliki dnevniškega zapisa opiši eden dan, ki ga je v bolnišnici preživel zdravnik oziroma medicinska sestra. V pomoč pri pisanju dnevniškega zapisa so ti lahko naslednji citati:

"Poljska bolnišnica je 29 mesecev delovala v takrat novi tovarni in žagi v Klavžah pri Podmelcu. Zavetna lokacija je bila idealna, saj so imeli samooskrbo z elektriko, vode je bilo dovolj, železniška postaja je bila tik zraven, prav tako poveljstvo armadnega korpusa... Ker so boji potekali visoko v hribih, je bila evakuacija ranjencev zahtevna. Zdravniki so morali biti v pomanjkanju sanitetnega materiala dobri organizatorji. Ranjence so s številkami od ena do tri razdelili med tiste, ki jim ni pomoči, med one, ki bi jih z operacijo lahko rešili, in med lažje ranjene."¹⁷

"Razmerje med ubitimi in ranjenimi je bilo skozi zgodovino vojn podobno. Na enega ubitega so prišli od tri do štirje ranjeni. Če vemo, da je bilo v prvi svetovni vojni mrtvih več kot devet milijonov vojakov, potem si lahko predstavljamo množico ranjenih. Do prve svetovne vojne za ranjence niso kaj prida skrbeli, šele po začetku vojne se je sanitetna služba organizirala. V pomoč so bila spoznanja o sepsi, imeli so že eter za omamljanje. Konec 19. stoletja so prvič uporabili rentgen. Seveda takrat še ni bilo penicilina za preprečevanje okužb."¹⁸

REŠITVE NALOG

A) NALOGA S KRATKIMI ODGOVORI:

1. Kdo je avtor pesmi Soči? **Simon Gregorčič**
2. Kdaj je Gregorčič bil rojen in kdaj je umrl? **1844 - 1906**
3. Komu je pesem posvečena? **Pesem je posvečena reki Soči.**
4. Kaj Gregorčič predvidi v zaključku pesmi? **Predvidi grozote, ki so se kasneje res**

---

¹⁶ http://archive-si.com/si/k/kobariski-muzej.si/2013-08-12_2608067_4/Zaledje_IV_armadnega_Korpusa_italijanske_vojske_20_10_2012_5_10_2013_Muzej_1_svetovne_vojne_Kobarid_Kobari%C5%A1ki_muzej/ (citirano: april 2014).

¹⁷ Cimprich, Željko v Blazetič, Neva: **Pretresljivo, a tudi humano med vojno.** URL: <http://www.primorske.si/Primorska/Goriska/Pretresljivo-a-tudi-humanomed-vojno.aspx> (citirano: april 2014).

¹⁸ Klavor, Vasja v Blazetič, Neva: **Pretresljivo, a tudi humano med vojno** URL: <http://www.primorske.si/Primorska/Goriska/Pretresljivo-a-tudi-humanomed-vojno.aspx> (citirano: april 2014).

zgodile v Posočju med prvo svetovno vojno.

B) NALOGE Z IZBIRNIMI ODGOVORI

1. Pravilni odgovor je **b**. Prvi boji ob Soči so se začeli 23. maja 1915.
2. Pravilni odgovor je **d**. Soških bitk je bilo 12.
3. Pravilni odgovor je **c**. V spomin na Soško fronto je bil 20. oktobra 1990 odprt Muzej 1. svetovne vojne v Kobaridu.

C) NALOGE ALTERNATIVNE IZBIRE:

- Čudež pri Kobaridu je znan tudi kot 11. soška bitka. RES JE **NI RES**
- Prvi boji ob Soči so potekali v Zgornjem Posočju. **RES JE** NI RES
- V prvi ofenzivi Italijani niso zavzeli nobenega ofenzivnega cilja in so imeli hude izgube. **RES JE** NI RES
- Gradnja ceste čez Vršič se je začela maja 1915 ko je postalo jasno, da bo Italija na bojnem polju nasprotnica Avstro Ogrske. **RES JE** NI RES
- Zadnja italijanska ofenziva na Soči je potekala v 9. soški bitki. RES JE **NI RES**

Pravilna rešitev prve trditve je 12. soška bitka. Pravilna rešitev pete trditve je 10. soška bitka.

D) NALOGE POVEZOVANJA

Italija napove vojno Avstro Ogrski	23. maj 1915
Začetek 12. soške bitke	24. oktober 1917
Italijani so napadli Mrzli vrh	31. maj 1915
Začetek splošnega italijanskega umika	27. oktobra 1917
Konec prve soške bitke	7. julij 1915

E) NALOGE UREJANJA

- 2 Italijani so s topništvom in letalstvom sistematično rušili Gorico.
- 3 Italijani so potisnili branilce z Mirenskega gradu.
- 5 Avstro-ogrsko vojska zasedla Kobariški stol, ključno točko italijanske obrambe.
- 1 Italijanska vojska želela zavzeti tolminsko in goriško mostišče ter zahodni rob Kraške planote.
- 4 Italijansko letalstvo bombardiralo Sežano, Dutovlje in Miramar.

F) NALOGE DOPOLNJEVANJA

Soška fronta je bila del bojišča, ki je v **prvi svetovni** vojni med **italijansko** in **avstro-ogrsko** vojsko potekalo od Rombona do Tržaškega zaliva v skupni dolžini nad 90 kilometrov. Prvi

boji ob Soči so se začeli že zvečer **23. maja** 1915. Vsega skupaj se je odvilo **12** soških bitk. 24. oktobra 1917 se je začela zadnja soška bitka, znana tudi kot **Čudež pri Kobaridu** kjer so avstrijskim vojakom na pomoč priskočili **nemški** vojaki. Uporabili so plin ter bliskovito skupno akcijo pehote in topništva. 27. oktobra se je začel splošen **italijanski** umik, ki se je vse bolj spreminjal v panični beg.

G) NALOGA POPRAVLJANJA ALI ODKRIVANJA NAPAK

Italija je na začetku **druge** svetovne vojne razglasila nevtralnost. Avstro-Ogrsko je izsiljevala za ozemlja, vendar ker so Italiji **centralne** sile ponudile več je prestopila na njihovo stran. Tako so 26. aprila 1915 sklenili sporazum v **Berlinu**. Po tem sporazumu bi v primeru zmage Italija pridobila ozemlja Trst, Trento, Gorico, Istro, dele Dalmacije, dolino Soče in še nekatera druga območja. Približno mesec, dni po sporazumu je Italija napovedala vojno Avstro-Ogrski in sicer, **01. junija** 1915 in je tako prišlo tudi do odprtja soške fronte. Prvi boji so potekali v **Zgornjem** Posočju. Šele **deseti** dan vojne sta se vojski dejansko spopadli. Na obeh straneh je bilo ogromno žrtev.

Napaka:	Pravilna rešitev:
Primer: druge	prve
1. centralne sile	sile antante/ antantne sile
2. Berlinu	Londonu
3. 01. Junij	23. maj
4. Zgornjem	Spodnjem
5. deseti	četrti

H) NALOGA S KRAJŠIM PROSTIM ODGOVOROM

1. Na kratko predstavi življenje civilistov v soški dolini.

Ljudem se je življenje v soški dolini že z začetkom prve svetovne vojne (1915) korenito spremenilo. Zaradi bližine fronte so tako avstrijske kot italijanske oblasti izpraznile bližnje vasi. Avstrijske oblasti so izselile okoli 80.000 Slovencev iz Posočja in Goriške, italijanske zasedbe pa so izgnale nekje med 10.000 in 12.000 Slovencev. Slovenski begunci, ki so jih Italijani pregnali v Italijo so živeli v begunskih domovih. V soških bitkah je padlo okoli 300.000 vojakov, vendar je bilo poleg vojnih žrtev veliko tudi civilnih žrtev. Veliko je tistih, ki so umrli v begunskih taborih. Veliko ljudi je umrlo tudi zaradi bolezni, ki so se pojavile na bojiščih, še posebej zaradi kolere. Uničenih in poškodovanih je bilo veliko hiš, mostov, spomenikov...

2. Na kratko predstavi potek 12. soške bitke.

Dvanajsta soška bitka je potekala med 24. in 27. oktobrom leta 1917. V literaturi je znana je tudi kot Čudež pri Kobaridu. 24. oktobra so ob dveh zjutraj zagrmeli vsi Avstro-Ogrski in nemški plinometi, nato pa se je začelo silovito obstreljevanje Italijanskih topniških položajev in utrdb. Zavzeli so Italijanske položaje pri Bovcu in so se Italijani začeli umikati proti Kobaridu. Ko si Italijani izvedeli za padeč Kobarida so se umaknili na 3. obrambno črto in so tako omogočili, da se je Avstro-Ogrska vojska prosto premikala proti Učji. Rezultat bitke je bil zelo ugoden za Avstro-Ogrsko in nemške enote. 27. oktobra se je začel splošen italijanski umik, ji se je vedno bolj spreminjal v panični beg. Italijani so za seboj puščali vse, kar jim je oteževalo beg.

1) ALTERNATIVNE NALOGE: DNEVNIŠKI ZAPIS:

25. september 1915

Dragi dnevnik!

Danes je točno en mesec minilo od kar sem prišla delati v bolnišnico. Stanje je tukaj grozno. Vsak dan prihajajo novi ranjenci. Danes so spet pripeljali 11 novih žrtev, ker nam primanjkuje ležišč jih 7 nismo imeli kam namestiti. Izbrali smo tiste, ki so imeli malo lažje poškodbe ter jih začasno namestili v glavni ambulanti. Prav tako nam primanjkuje zdravil in osebja. Danes sem morala sama skrbeti za celotno pritličje. Iz vsake sobe se je slišal jok in kriki. Danes je nekoliko pacientov pogosto bruhalo in je imelo hudo drisko. Bojim se da je temu vzrok onesnažena voda in da bo vsak dan vse več in več okuženih.

Tudi vreme nam ni v pomoč. Včeraj je cel dan deževalo, danes pa je bila tako gosta in nepregledna megla, da ni bilo videti prsta pred nosom. Čeprav je šele september se mi zdi, da je mrzlo kot da bi bili sredi najhujše zime. Nimamo dovolj oblek in odej tako, da vsi zmrzujemo po noči. Tolažim se le s tem, da smo vsaj notri in na suhem za razliko od revežev, ki so zunaj na mokrem, blatnem in mrzlem v kakšnem rovu čakajo na novi spopad...

Ranjenci, ki so prihajali prejšnjih dni so poročali, da je na fronti trenutno zatišje, vendar prav danes mi je eden izmed prispelih ranjencev povedal, da se je med vojaki razširila govorica, da bodo jutri znova napadli sovražnika. Upam, da bo napad uspešen in da se čim prej konča ta agonija.

NASLOV DRUGE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA

Naslov druge izbrane konkretne spletne strani je Soška fronta.

SPLETNA POVEZAVA:

<http://web.sc->

celje.si/tomi/seminarske2011/SoskaFronta/zan_malgaj/soska_fronta_splosno.htm

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

V prvi svetovni vojni je bojevanje potekalo na več frontah. Ena izmed njih je bila soška fronta, ki je potekala na zahodnem delu slovenskega ozemlja.

Italija je sicer leta 1882 sklenila sporazum z Nemčijo in Avstro-Ogrsko, a je ob izbruhu prve svetovne vojne ostala nevtralna ter se pogajala tako s centralnimi kot tudi z antantnimi silami. Antantne sile so Italiji ponudile več ozemlja, zato so se odločile, da pristopijo k njim.

Tako je 23. maja 1915 je Italija napovedala vojno Avstro-Ogrski, tako da je nastala nova fronta, ki je potekala po visokogorskem svetu Zahodne Slovenije, po kraških planotah in dolini reke Soče. Poveljnik avstro-ogrskih čet, kjer so se poleg Slovencev borili še Hrvatje, Bošnjaki, Srbi, Čehi in Nemci, je bil Svetozar Borojević von Bojna. Italijanski vojski pa je poveljeval grof general Luigi Cadorna.

Boji so potekali po neugodnem visokogorskem terenu, v ostrih vremenskih razmerah in ob pomanjkanju pitne vode. Na soški fronti se je odvijalo 12 bitk. Prvi boji, ki so potekali v Zgornjem Posočju, so se začeli 23. maja 1915. Večino ofenziv so izvedli Italijani, ki pa kljub nekaterim ozemeljskim pridobitvam niso dosegli glavnih ciljev ofenziv. Zadnjo, dvanajsto, ofenzivo so izvedli avstro-ogrski vojaki, ki so jim na pomoč pristopili nemški vojaki. Ta bitka je znana tudi kot »Čudež pri Kobaridu«, saj so vojaki centralnih sil z uporabo taktike bliskovitega napada Italijane potisnili vse do reke Piave, kjer se je fronta ustalila do zloma centralnih sil.

OPIS GRADIVA

Gradivo je urejeno sistematično, nazorno in pregledno. Na vrhu je napisan naslov Soška fronta, pod njem je na kratko razloženo, kje je potekala fronta in zakaj je za Slovence pomembna. Pod tem se nahaja zemljevid, ki prikazuje vse fronte, ki so potekale v prvi svetovni vojni. Temu sledi pet ključnih poudarkov:

1. **Vzroki za prvo svetovno vojno.** Tu so na kratko razloženi vzroki za spopad svetovnih razsežnosti: nemške zahteve po vnovični delitvi kolonij, oboroževalna tekma med Nemčijo in Veliko Britanijo ter izoblikovanje dveh taborov: sil antante in centralnih sil.

2. **Povod za prvo svetovno vojno.** Povod za vojno je bil atentat na avstro-ogrskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda v Sarajevu 28. Junija 1914.
3. **Začetki spopadov.** Tu avtor na kratko razloži politiko Italijanov, ki so se najprej pridružili centralnim silam, nato pa ob začetku vojne razglasili nevtralnost ter izsiljevali obe strani, katera jim ponudi več ozemlja. Antantne sile so ponudile več ozemlja, zato se je Italija odločila za vstop v antantno zvezo ter Avstro-Ogrski napovedala vojno.
4. **Potek soške fronte.** tu je predstavljen potek soške fronte, avtor tudi omeni, da je bila to ena izmed najtežjih bojišč v prvi svetovni vojni ter kateri narodi so se borili na strani Avstro-Ogrske in kdo na italijanski strani.
5. **Na soški fronti se je odvijalo 12 bitk.** V tem poudarku avtor opiše glavna dogajanja v vsaki soški bitki ter jo časovno omeji.
6. **Na soški fronti so se bojevale tudi nekatere kasneje znane osebe.** Tu avtor samo našteje nekaj pomembnih oseb, ki so se tu bojevale: Rommel, Svetozar Boroevič von Bojna, Mussolini, Luigi Cadorna...

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

1. http://web.sc-celje.si/tomi/seminarske2011/SoskaFronta/zan_malgaj/soska_fronta_splosno.htm (citirano: april 2014).
2. [http://sl.wikipedia.org/wiki/Londonski_sporazum_\(1915\)](http://sl.wikipedia.org/wiki/Londonski_sporazum_(1915)) (citirano: april 2014).
3. <http://www.kamra.si/Default.aspx?module=5&id=2021> (citirano: april 2014).

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

1. *Opiši vzroke za prvo svetovno vojno.*
2. *Kaj je bil povod za prvo svetovno vojno?*
3. *Pozorno preberi kratek sestavek in na kratko odgovori na spodnja vprašanja.*

Na začetku prve svetovne vojne je Italija sicer razglasila nevtralnost, vendar se je pogajala tako s centralnimi kot antantnimi silami. Antantne sile so ji ob morebitnem vstopu v vojno na njihovi strani obljubile velik del avstro-ogrskega ozemlja, zato se je Italija odločila, da

---

pristopi k njim.¹⁹

26. aprila 1915 so predstavniki Italije, Združenega kraljestva, Rusije in Francije v Londonu podpisali tajni sporazum med antantnimi silami in Italijo. Z Londonskim sporazumom se je Italija zavezala, da bo v roku enega meseca napovedala vojno centralnim silam, v zameno pa bi Italija v primeru zmage antantnih sil pridobila Trst, Trento, dolino Soče, Gorico, Istro, Zadar, dele Dalmacije in dele nemškega kolonialnega imperija v Aziji in Afriki.²⁰ Po manj kot mesecu dni, 23. maja 1915, je Italija napovedala vojno Avstro-Ogrski.

- a) *S katerimi silami se je vse dogovarjala Italija?*
- b) *Zakaj se je Italija odločila za pristop k antantnim silam?*
- c) *Katera večja mesta bi dobili Italijani v primeru zmage?*
- d) *Kdaj je bil podpisan Londonski sporazum in kaj so bile glavne točke tega sporazuma?*

4. *V besedilu je deset napak. Poišči jih, izpiši in dodaj pravilne trditve. Prva napaka je že odkrita in popravljena.*

Soška fronta je bila del bojišča med **francosko** in nemško vojsko v prvi svetovni vojni. Potekala je v skupni dolžini 9000 km od Rombona do Kvarnerskega zaliva. Fronta je bila zaradi neugodnega terena ena najlažjih bitk v prvi svetovni vojni, saj so se morali vojaki boriti na visokih nadmorskih višinah in nedostopnem terenu, zaradi kraškega površja je primanjkovalo vode, primanjkovalo je tudi hrane in sanitarne opreme.

Fronta se je odprla, ko je Italija vstopila v vojno na strani antantnih sil. Poveljnik italijanskih sil je bil maršal Luigi Cadorna, združeni avstro-ogrski vojski je poveljeval feldmaršal Janez Kranjski von Bojna. Na italijanski strani so se borili Slovenci, Madžari, Čehi, Hrvatje, Bošnjaki, Srbi in Nemci. Od prvih spopadov 23. maja 1915 do konca vojne se je odvijalo 12 bitk, med katerimi je najbolj znana deveta soška bitka, ki jo imenujemo tudi Čudež pri Kobaridu. V tej bitki so italijanski vojaki s pomočjo nemške vojske tako silovito napadli, da so prisilili umik italijanske vojske vse do reke Pad.

---

¹⁹ S. v. »Soška fronta« URL: http://web.sc-celje.si/tomi/seminarske2011/SoskaFronta/zan_malgaj/soska_fronta_splosno.htm (citirano 15. 4. 2014).

²⁰ S. v. »Londonski sporazum« URL: [http://sl.wikipedia.org/wiki/Londonski_sporazum_\(1915\)](http://sl.wikipedia.org/wiki/Londonski_sporazum_(1915)) (citirano 15. 4. 2014).

	Napačna trditev	Pravilna trditev
1.	Francosko	Italijansko
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

5. *Razdelite se v tri skupine. Vsaka skupina bo dobila potreben material (karton za izdelavo plakata, kolaž papir, lepilo, škarje, časopise, barvice, markerje...). Vsaka izmed skupin bo imela približno 30 minut časa, da pripravi plakat na temo Soška fronta. Plakat naj bo narejen v obliki miselnega vzorca in naj bo čim več slikovnega gradiva, ki je lahko narisano, izrezano iz časopisa ali natisnjeno iz različnih spletnih strani. V pomoč vam je lahko učbenik, časopisno gradivo, računalnik. Enakomerno si razporedite delo. Pri naslednji uri bo vsaka skupina imela približno 10 minut časa na voljo, da predstavi svoj plakat in pove kako je skupina delovala.*

Dodatna navodila za posamezno skupino:

1. **skupina:** se bo osredotočila na začetek spopadov na soški fronti. Pri predstavitvi bo treba opisati položaj slovenskega naroda pred prvo svetovno vojno, vzroke za odprtje soške fronte in stanje na soški fronti do prve soške bitke.
2. **skupina:** se bo osredotočila na predvsem na 12. soško bitko (Čudež pri Kobaridu).
3. **skupina:** se bo osredotočila na življenje v Posočju za vreme soške fronte. Predstavite število tako vojnih kot civilnih žrtev, opišite življenje civilistov v tem času, bolezni, ki so se pojavile...

REŠITVE NALOG

1. Opiši vzroke za prvo svetovno vojno.

Prvo svetovno vojno so najbolj pričakovali Nemci, ki so zahtevali novo delitev kolonij, da bi razširili svoje ozemlje. Ko je med Francijo in Veliko Britanijo prišlo do nasprotij, je Nemčija računala na to, da bo na svojo stran pridobila Veliko Britanijo. Vendar ko je Nemčija povečala svojo mornarico se je Velika Britanija prestrašila in je sklenila sporazum s Francijo -"entente cordiale." Tudi Rusija se je začela povezovati s Francijo in Veliko Britanijo iz strahu pred Nemčijo in Avstro-Ogrsko, tako se je Evropa razdelila na dva tabora, in sicer na antanto in centralne sile. K centralnim silam je leta 1882 pristopila tudi Kraljevina Italija.

2. Kaj je bil povod za prvo svetovno vojno?

Povod za prvo svetovno vojno je prišel z Balkana. 28. junija 1914 je Garvrilo Princip v Sarajevu s strelom iz pištole ubil avstro-ogrskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegovo ženo Sofijo. Avstro-Ogrska je Srbiji postavila ultimat, ki ga Srbija ni mogla sprejeti in ji je napovedala vojno.

3. Pozorno preberi kratek sestavek in na kratko odgovori na spodnja vprašanja.

Na začetku prve svetovne vojne je Italija sicer razglasila nevtralnost, vendar se je pogajala tako s centralnimi kot antantnimi silami. Antantne sile so ji ob morebitnem vstopu v vojno na njihovi strani obljubile velik del avstro-ogrskega ozemlja, zato se je Italija odločila, da pristopi k njim.²¹

26. aprila 1915 so predstavniki Italije, Združenega kraljestva, Rusije in Francije v Londonu podpisali tajni sporazum med antantnimi silami in Italijo. Z Londonskim sporazumom se je Italija zavezala, da bo v roku enega meseca napovedala vojno centralnim silam, v zameno pa bi Italija v primeru zmage antantnih sil pridobila Trst, Trento, dolino Soče, Gorico, Istro, Zadar, dele Dalmacije in dele nemškega kolonialnega imperija v Aziji in Afriki.²²Po manj kot mesecu dni, 23. maja 1915, je Italija napovedala vojno Avstro-Ogrski.

e) S katerimi silami se je vse dogovarjala Italija?

²¹ S. v. »Soška fronta« URL: http://web.sc-celje.si/tomi/seminarske2011/SoskaFronta/zan_malgaj/soska_fronta_splosno.htm (citirano 15. 4. 2014).

²² S. v. » Londonski sporazum« URL: [http://sl.wikipedia.org/wiki/Londonski_sporazum_\(1915\)](http://sl.wikipedia.org/wiki/Londonski_sporazum_(1915)) (citirano 15. 4. 2014).

Italija se je dogovarjala s centralnimi in antantnimi silami.

f) *Zakaj se je Italija odločila za pristop k antantnim silam?*

Italija se je odločila za pristop k antantnim silam, ker so ji ponudile več ozemlja kot centralne sile.

g) *Katera večja mesta bi dobili Italijani v primeru zmage?*

Italijani bo v primeru zmage dobili Trst, Gorico in Zadar.

h) *Kdaj je bil podpisan Londonski sporazum in kaj so bile glavne točke tega sporazuma?*

Londonski sporazum je bil podpisan 26. Aprila 1915. Glavne točke sporazuma so bile, da mora Italija v roku enega meseca napovedati vojno centralnim silam, v zameno pa bi v primeru zmage dobila Trst, Trento, dolino Soče, Gorico, Istro, Dodekaneške otoke, Zadar, dele Dalmacije, protektorat nad Albanijo in dele nemškega kolonialnega imperija v Aziji in Afriki.

4. *V besedilu je deset napak. Poišči jih, izpiši in dodaj pravilne trditve. Prva napaka je že odkrita in popravljena.*

Soška fronta je bila del bojišča med **francosko** in **nemško** vojsko v prvi svetovni vojni. Potekala je v skupni dolžini **9000** km od Rombona do **Kvarnerskega** zaliva. Fronta je bila zaradi neugodnega terena ena **najlažjih** bitk v prvi svetovni vojni, saj so se morali vojaki boriti na visokih nadmorskih višinah in nedostopnem terenu, zaradi kraškega površja je primanjkovalo vode, primanjkovalo je tudi hrane in sanitarne opreme.

Fronta se je odprla, ko je Italija vstopila v vojno na strani antantnih sil. Poveljnik italijanskih sil je bil maršal Luigi Cadorna, združeni avstro-ogrski vojski je poveljeval feldmaršal **Janez Kranjski** von Bojna. Na **italijanski** strani so se borili Slovenci, Madžari, Čehi, Hrvatje, Bošnjaki, Srbi in Nemci. Od prvih spopadov 23. maja 1915 do konca vojne se je odvilo 12 bitk, med katerimi je najbolj znana deveta soška bitka, ki jo imenujemo tudi Čudež pri Kobaridu. V tej bitki so **italijanski** vojaki s pomočjo nemške vojske tako silovito napadli, da so prisilili umik italijanske vojske vse do reke **Pad**.

	Napačna trditev	Pravilna trditev
1.	francosko	italijansko
2.	nemško	avstro-ogrsko
3.	9000	90

4.	Kvarnerskega	Tržaškega
5.	najlažjih	najtežjih
6.	Janez Kranjski	Svetozar Borojević
7.	italijanski	avstro-ogrski
8.	deveta	dvanajsta
9.	italijanski	avstro-ogrski
10.	Pad	Piava

5. Vsaka skupina izdela plakat po navodilih in ga predstavi.

Možni primer plakata za prvo skupino:

SLOVENCIM POD AVSTRO-OGRSKO (pred prvo svetovno vojno)

Dualistična država (1867 – 1918) →

1871 ustanovitev Katoliške narodne stranke (začetek političnega življenja Slovencev)

1905 Slovenska ljudska stranka → 1907 Narodno napredna stranka

Zunanja politika Avstro – Ogrske

ZAČETEK PRVE SVETOVNE VOJNE IN ODPRTJE SOŠKE FRONTE

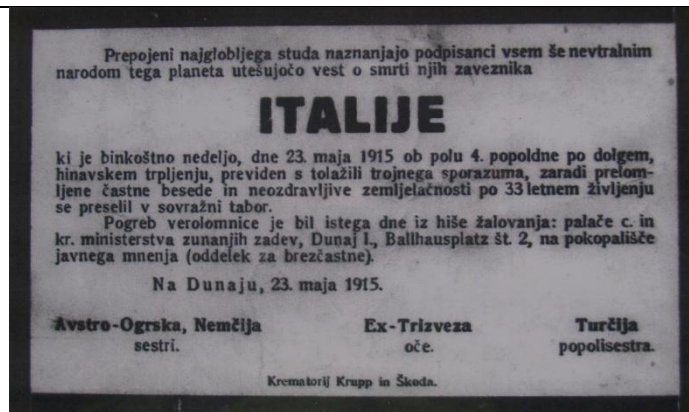
1914 atentat Gavrilo Princip, začetek prve svetovne vojne

Londonski sporazum → Italija napove vojno Avstro-Ogrski →

Odprtje soške fronte (23. 05. 1915)

- Razporeditev vojakov na obrambno črto na levem bregu Soče, čakanje na italijanski napad

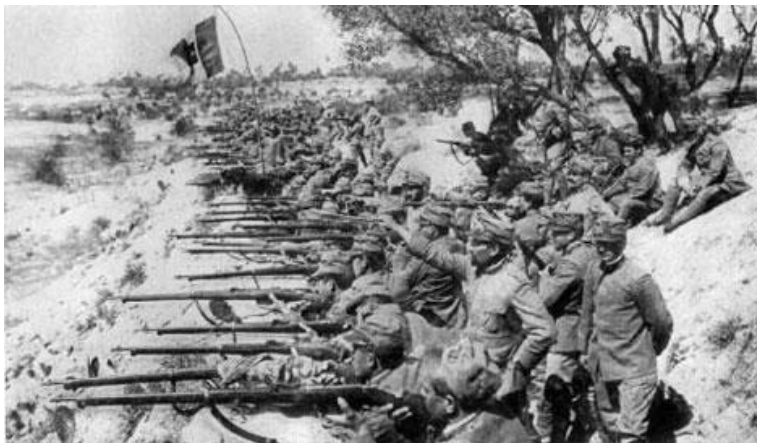
Prva soška bitka: 23. junij 1915

Možni primer plakata za drugo skupino

PODROBEN OPIS SOŠKE BITKE

- ⇒ *Avstro-ogrskim vojakom na pomoč priskočijo nemški vojaki.*
- ⇒ *Začetek napada je bil 24. oktobra 1917 ob 02.00 uri zjutraj.*
- ⇒ *Najprej so napadli italijansko vojsko z močnim topniškim in plinskim napadom.*
- ⇒ *Kasneje je sledil napad pehote → razpad italijanske fronte od Bovca do Tolmina → beg italijanskih vojakov in prodor centralnih sil do Piave.*
- ⇒ *Zelo velik uspeh vojske centralnih sil → »Čudež pri Kobaridu«.*
- ⇒ *Italija zaprosi zaveznike za pomoč → zaustavijo združen nemško-avstro-ogrski nalet.*

Možni primer plakata za tretjo skupino

Življenje ob Soči

Prva civilna žrtev: grofica Lucy Christalnigg
Zelo različne številke tako glede padlih

vojakov kot tudi civilistov na soški fronti

**Življenje slovenskih beguncev v italijanskih
begunskih domovih**

**Avstrijske oblasti izselile okoli 80.000 Slovencev iz Goriške in Posočja,
italijanske zasedbe izgnale med 10.000 in 12.000 Slovencev**

Poškodovanih in uničenih veliko hiš,
mostov, kulturna dediščina...

Pojava različnih bolezni (kolera)

Odprtje vojaške bolnišnice v Klavžah

V spomin na soško fronto odprt
Muzej prve svetovne vojne v
Kobaridu, prav tako so zgrajeni
različni spomeniki in spominski objekti v spomin na padle
vojake različnih narodov

Spomenik pod
Mrzlim vrhom

GLAVNA SPLETNA STRAN

WWW. NASLOV SPLETNE STRANI:

mss.svarog.si/zgodovina/

OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI

Spletna stran projekta »Zgodovina od leta 1815 do konca 20. stoletja« je postavljena v okviru spletne strani Svarog in Ministrstva za šolstvo in šport (oz. danes Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport). Omenjeni projekt je bil financiran s strani Ministrstva za šolstvo in šport ter Evropskega socialnega sklada, katerega namen je samostojno učenje zgodovine in pomoč pri poučevanju zgodovine. Sestavljen je iz več kot 550-ih zaslonskih strani in je skladen z učnim načrtom za zgodovino v 3. in 4. letniku gimnazij. Sestavljata ga dva večja sklopa (3. in 4. letnik), katera se delita vsak na 16 poglavij. Poglavja sestavljajo različni vsebinski obsegi in na koncu tudi naloge za utrjevanje in preverjanje znanja²³.

Spletna stran Svarog je del istoimenskega podjetja iz Miklavža na Dravskem polju, ki ima svojo poslovalnico tudi v Mariboru. Sestavlja ga skupina različnih strokovnjakov iz posameznih področij, kar omogoča združevanje široke palete rešitev, ki jih ponujata spletni medij in izobraževalni proces. Ustvarjajo številne projekte in rešitve, ki omogočajo olajšano poslovanje in izobraževanje v vsakdanjem življenju. V sklop njihovih dejavnosti se uvrščajo jezikovna izobraževanja, razvoj digitalnih izobraževalnih vsebin, spletnih rešitev in prodaja IKT opreme za šole in podjetja. Znotraj podjetja delujejo štirje oddelki: oddelek izobraževalnih vsebin, oddelek za distribucijo in prodajo IKT opreme za šole in podjetja, oddelek za pripravo spletnih in multimedijskih rešitev in oddelek jezikovnega izobraževanja²⁴.

RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

Spletno stran smo si izbrali, saj se nam je zdela zelo zanimiva in z ustrezno vsebino za poučevanje dijakov v 3. in 4. letniku gimnazije. Poleg tega pa je velika prednost tudi to, da je vsebina skladna z učnim načrtom zgodovine za omenjena letnika gimnazij. Menimo, da bi takšna grafična predstavitev pritegnila učence pri samem pouku, kot tudi pri učenju doma in pripravi na preverjanje in ocenjevanje znanja. Vsekakor pri tej spletni strani lahko zadostimo želje raznim stilom učenja. Zelo pomembno pa je tudi, da je stran prilagojena učencem s potrebnimi potrebami. Kljub številnim tehnološkim (zlasti računalniškim) napredkom, ki tej skupini ljudi omogočajo lažje branje in pisanje, je pomembno da imajo neko gradivo, ki ga

²³ O projektu. http://mss.svarog.si/zgodovina/index.php?page=o_projektu (citirano: april 2014).

²⁴ O Svarogu. <http://www.svarog.si/o-svarogu> (citirano: april 2014).

pri učenju enako uporabljajo tudi preostali njihovi vrstniki in jim s tem daje občutek pripadnosti.

NASLOV PRVE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA

Naslov prve izbrane konkretne spletne strani je Soška fronta: potek fronte, večje bitke.

Spletna povezava: mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=7833

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

»Antantne sile so aprila 1915 v tajnem sporazumu v Londonu Italiji obljubile veliko ozemlja Avstro-Ogrske, če bo Italija vstopila v vojno na strani Antante. Italija je ponudbo sprejela in maja 1915 odprla novo fronto, ki je v vzhodnem in južnem delu potekala po slovenskem ozemlju. Ker je večina fronte potekala po gorskem svetu, je Italija načrtovala, da bo v osrčje nasprotnice najlažje prodirala na jugu bojišča, preko Krasa, Postojnskih vrat in Ljubljane proti Podonavju. V približno dveh letih in pol je italijanska vojska sprožila enajst ofenziv, toda avstrijske obrambe, v katero so bili vključeni tudi slovenski polki, ji ni uspelo zrušiti. Za vsak premik je padlo veliko število italijanskih vojakov, ki so bili ob Pirovih zmagah vse manj motivirani za bojevanje. Obe vojski sta zgradili številne utrdbe, v gorskem svetu zaklonišča – kaverne, za vojaške potrebe so zgradili več gorskih cest, železnic ter drugih objektov. Fronta velja še danes za zgled gorskega bojevanja. Velik preobrat se je zgodil oktobra 1917, ko je prišlo do največje bitke in premika frontne črte v gorskem bojevanju. V t. i. čudežu pri Kobaridu, kakor so kasneje poimenovali 12. Bitko na tej fronti, so kombinirane avstrijske in nemške enote prebile italijansko obrambo. Razpad fronte in italijanski umik se je nehal šele globoko v nižini, na reki Piavi malce pred Benetkami.

V dvanajstih bitkah skupaj je padlo več kot 186 000 vojakov, od tega približno 135 000 na italijanski strani in 51 000 v avstro-ogrskih in nemških enotah. Še nekajkrat toliko je bilo ranjenih, zastrupljenih, ujetih ali pogrešanih. Skupno število žrtev se je približalo poldrugemu milijonu. Soška fronta je bila z vsemi temi kazalci najbolj krvava vojna, ki je potekala na slovenskem ozemlju.

Čeprav je šlo za stransko fronto, so bila tudi na Soški fronti uporabljena sodobna bojna sredstva. Za frontnimi črtami so na novih letališčih vzletala vojaška letala, fronta pa se je podaljšala tudi na severno Jadransko morje. V obrambne namene so vanj spuščali mine, manjše vojaške ladje pa so občasno obstreljevala pristanišča, da bi motila oskrbo sovražnih enot.«²⁵

---

²⁵ France M. Dolinar ... [et al], **Slovenski zgodovinski atlas** (Ljubljana, 2011).

OPIS GRADIVA

Izbrano gradivo »Soška fronta: potek fronte, večje bitke« se nahaja na spletnem naslovu http://mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=7833. Iz glavne spletne strani do izbranega gradiva pridemo s klikom na ikono »3. letnik«, nato izberemo vsebino »Slovenci med prvo svetovno vojno« in nato podpoglavje »Soška fronta: potek fronte, večje bitke«. Odpre se nam karta, ki z rdečo linijo prikazuje mejo med Avstro-Ogrsko in Italijo pred 1. svetovno vojno. Ozemlje Avstro-Ogrske je skozi vse karte obarvano z rdečo barvo, ozemlje Italije pa z zeleno barvo. Vseskozi pa je na kartah prikazana mejna črta pred začetkom vojne. Za lažjo orientacijo so na kartah vrisani tudi večji kraji, geografske enote in vodne površine. V levem spodnjem kotu imamo oznako 1/9, kar pomeni, da se nahajamo na prvi od devetih kart. Pod to oznako pa sta dve ikoni s puščico, ki nam omogočata funkcijo »naprej« in »nazaj«.

Najprej pritisnemo puščico »naprej«. Na karti se avstrijsko ozemlje zmanjša, saj so se avstrijske enote v prvi etapi bitke umaknile na stabilne obrambne položaje. V primeru, da imamo vključene zvočne oddajnike (različni zvočniki, slušalke itd.) zaslišimo ženski glas, ki bere besedilo zapisano v oknu desno od karte. Glas in besedilo se pojavita ob prvem kliku na ikono »naprej«. Takšen potek se nadaljuje tudi pri nadaljnjih klikih na to ikono. Tako je na naslednjih kartah prikazana fronta po prvih šestih soških bitkah, italijanskih ofenzivah na Krasu in ob reki Soči, osvojitvi Banjške planote, avstrijskem prodoru do Kobarida in Bovca ter nadaljnjih avstrijskih prebojih.

Zelo nazorna interaktivna ponazoritev omogoča zanimivo, zabavno in lažje učenje poteka Soške fronte. Vsebina spletne strani in spremno besedilo ob grafičnih elementih je sistematično razporejeno, razumljivo in v skladu z učnim načrtom. Karte so zelo kvalitetne in imajo ustrezno prikazano svojo vsebino. Edina kritika bi lahko bila, da karta nima legende, kar je ena od osnovnih elementov le-te. Ženski glas je jasen in razločen ter njeno govorjenje ima ustrezen tempo, kateremu oseba lahko sledi. Spletna stran ima tudi pozitivno plat, saj omogoča učenje osebam s posebnimi potrebami. Tako si lahko slepe in slabovidne osebe s poslušanjem zvočnega posnetka vizualizirajo predstavo poteka Soške fronte. Obratno velja za gluhe in naglušne osebe, ki si z dobro vizualno predstavitvijo pomagajo pri učenju. Prednosti pa veljajo tudi za preostale osebe, saj ima vsak svoj stil učenja.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

1. http://mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=7833 (citirano: 12. 4. 2014).
2. http://mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=7834 (citirano: 18. 04. 2014).

3. http://sl.wikipedia.org/wiki/Čudež_pri_Kobaridu (citirano: april 2014).

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA SREDNJO ŠOLO

A) NALOGA S KRATKIMI ODGOVORI

Odgovori na naslednja vprašanja:

- a) Zakaj so se avstrijske čete ob začetku boja umaknile v notranjost države?
- b) Katera ozemlja so Italijani pridobili v prvih šestih soških bitkah?
- c) Kateri del današnje Slovenije so Italijani sprva želeli osvojiti za nadaljnji hiter prodor v notranjost monarhije?
- d) Osvojitve katerega dela slovenskega ozemlja je predstavljala resno grožnjo za monarhijo?
- e) Kaj poimenujemo kot »čudež pri Kobaridu« in kdaj je do njega prišlo?
- f) Do kam so uspele avstrijske čete v veliki ofenzivi poriniti Italijane?

B) NALOGA Z IZBIRNIM ODGOVOROM

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom na zastavljeno vprašanje.

1. Kaj je povzročilo vstop Italije v vojno in s kdaj se je to zgodilo?
  - a) Podpis Varšavskega pakta, aprila 1915.
  - b) Podpis Londonskega pakta, januarja 1915.
  - c) Podpis Versajske mirovne pogodbe, januarja 1915.
  - č) Podpis Londonskega sporazuma, aprila 1915.
2. Kdo od spodaj naštetih je na Soški fronti vodil italijanske enote?
  - a) General Pietro Badoglio
  - b) Benito Mussolini
  - c) General Luigi Cadorna
  - č) Kralj Vittorio Emanuele III.
3. 3. Katere kraje zasede italijanska vojska v 6. Soški bitki?
  - a) Solkan, Šmihel, Banjško planoto
  - b) Sabotin, Šmihel, Gorico

c) Sabotin, Škabrijel, Grgar

č) Oslavje, Solkan, Ozeljan

C) NALOGA ALTERNATIVNE IZBIRE

Obkroži ali je trditev pravilna ali ne.

Enajsta soška bitka velja za najbolj krvav spopad na slovenskih tleh.	DA	NE
Italijani so bili v večini bitk ob Soči uspešnejši od avstrijske strani.	DA	NE
Prvi boji v Zgornjem Posočju se začnejo ponoči 23. maja 1915.	DA	NE
Trdnjavo v Klužah so že pred začetkom Soške fronte zgradili Italijani.	DA	NE
Avstrijska vojska pričaka italijansko vojsko na desnem bregu Soče.	DA	NE

D) NALOGA POVEZOVANJA

Poveži dogodek iz levega stolpca s pravilnim opisom/posledico v desnem stolpcu.

• »čudež pri Kobaridu«	• umik avstro-ogrske vojske proti vzhodu
• 11. soška bitka	• osvojitev Banjške planote
• vstop Italije v vojno	• osvojitev Gorice in zahodnih obronkov Krasa
• prvih šest soških bitk	• ustavitev AO-vojske s strani Italijanov in britanskih ter francoskih enot
• Reka Piava	• prodor AO in nemških enot pri Kobaridu in Bovcu
	• italijanska osvojitev dela Krasa ter dela ozemlja v srednjem toku Soče

E) NALOGA UREJANJA

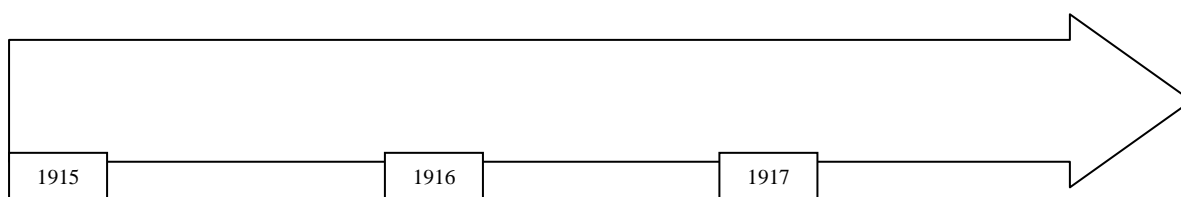
Navedene dogodke razvrsti po pravilnem časovnem zaporedju (števila 1-4, pri čemer se je dogodek 1 odvil prvi, dogodek 4 pa zadnji) in jih vrisi v časovni trak do meseca natančno.

Italijanska vojska se umakne do reke Piave. _____

Avstro-ogrska vojska izvede prodor pri Kobaridu in Bovcu. _____

Italijanska vojska prečka italijansko-avstrijsko mejo. _____

Italijani si priborijo Banjško planoto. _____

F) E - NALOGA DOPOLNJEVANJA

Na prazne črte vpiši ustrezne podatke, ki opisujejo Soško fronto.

_____ 1915 opolnoči sta si ob meji med _____ in _____ stali nasproti dve armadi. Boji so se v nadaljnjih dveh letih odvijali na fronti, dolgi _____ km, ki je potekala tudi ob reki _____, v gorah _____ Alp. Od _____ (št.) bitk so bili uspešnejši vojaki, ki jim je poveljeval general Boroević. Na zadnji soški bitki, ki ji s posebnim imenom rečemo tudi _____, je bila prvič v zgodovini uporabljena taktika bliskovite vojne ali t. i. _____.

G) NALOGA POPRAVLJANJA ALI ODKRIVANJA NAPAK

Preberi spodnje besedilo. Prečrtaj napačne trditve in pravilne odgovore zapiši na črto pod besedilom v vrstnem redu, kot ga zahteva besedilo.

Ob vstopu Italije v vojno se je avstro-ogrška vojska umaknila nekoliko proti severu in brez boja prepustila italijanski vojski nekaj svojega ozemlja. V prvih šestih soških bitkah med nasprotnikoma, so si Italijani priborili Gorico in Banjško planoto. V enajsti soški bitki je na Avstro-Ogrski strani prišlo do preplaha; Italijani so si namreč uspeli pridobiti Idrijo z okolico, kar je pomenilo, da bi lahko dokončno vdrli v osrednji del slovenskega ozemlja. Avstro-ogrška vojska je okrepljena z nemškimi enotami odgovorila na severu in 24. oktobra 1918 izvedla prodor pri Kobaridu in Tolminu ter v enem dnevu prebila vse tri obrambne linije italijanske vojske.

H) NALOGE S KRAJŠIM PROSTIM ODGOVOROM

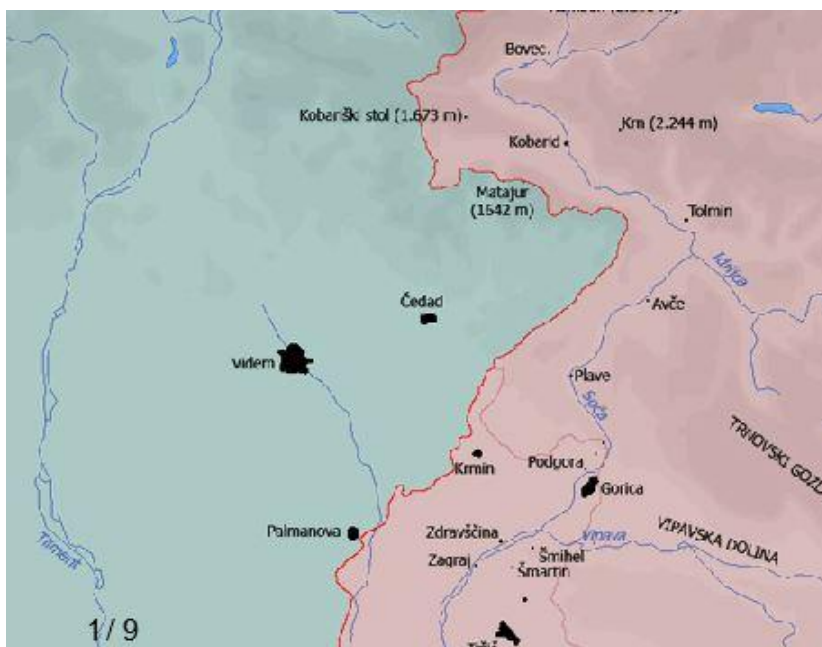
1. Opiši bojevanje na Soški fronti pozimi leta 1915.
2. Opiši pomen prvih šestih soških bitk za italijansko vojsko.
3. Opiši bitko, ki jo drugače imenujemo tudi 'čudež pri Kobaridu'.

I) ALTERNATIVNE NALOGE

1. *Razred razporedite v dve enako veliki skupini. Z metodo 'zmrznjena slika' naj vsaka skupina ločeno prikaže Soško fronto.*
2. *Prostovoljec naj do naslednje ure zgodovine pripravi powerpointovo predstavitev Soške fronte (pogoj: dovoljena uporaba samo slikovnega gradiva, pri predstavitvi zaželeni komentarji).*

3. Spodnja karta prikazuje del meje med Avstro-Ogrsko in Italijo pred začetkom 1. svetovne vojne, ki se je nahajala na območju zahodno od reke Soče.

V karto vriši linijo najglobljšega prodora italijanskih čet na ozemlje Avstro-Ogrske in linijo najglobljšega prodora avstrijskih čet na ozemlje Italije v času 1. svetovne vojne.

4. *Zaključek in posledice Soške fronte.*

V krajšem razmišljanju opišite zaključek in posledice vojnega dogajanja na Soški fronti. Kdo je na zgornji sliki? Predstavite njegovo vlogo na Soški fronti. Ovrednotite pomen bojev na Soški fronti za Slovence.

(Vir: Soška fronta)

5. *Preberite besedilo in odgovorite na vprašanja.*

„V temni deževni noči je [...] ob 2. uri zjutraj začelo doslej nemo topništvo otipavati teren. Kmalu so se na obeh straneh Tolmina zasvetila žrela prek 1000 topov. Na sovražnem ozemlju je bilo slišati nepretrgano pokanje in treskanje. Mogočno, kot v najhujši nevihti, je odmevalo od gora. Osupli smo gledali in prisluškovali grozotnemu prizoru.“

(Vir: Rommel, Erwin. *Preboj pri Tolminu 1917*. Prevedel Miloš Šulin. Kobarid: Kobarški muzej, 2002, 13.)

O katerem dogodku govori besedilo? Kako ga imenujemo? Opiši obravnavani dogodek

(potek, pridobitve, razmere) in navedi njegove posledice.

REŠITVE NALOG

A) NALOGA S KRATKIMI ODGOVORI

Odgovori na naslednja vprašanja:

- a) Zakaj so se avstrijske čete ob začetku boja umaknile v notranjost države?

Zaradi odhoda na stabilne obrambne položaje, ki so omogočali boljšo obrambo.

- b) Katera ozemlja so Italijani pridobili v prvih šestih soških bitkah?

Italijani so si pridobili Gorico in zahodne obronke Krasa.

- c) Kateri del današnje Slovenije so Italijani sprva želeli osvojiti za nadaljnji hiter prodor v notranjost monarhije?

Kras.

- d) Osvojitve katerega dela slovenskega ozemlja je predstavljala resno grožnjo za monarhijo?

Že avgusta 1917 so Italijani enajstič napadli. Napad na Krasu se je izjalovil, uspel pa je preboj prek Soče na zahodni rob planote Banjšice. Avstrijci so ostali brez rezerv in grozil jim je popoln poraz.

- e) Kaj poimenujemo kot »čudež pri Kobaridu« in kdaj je do njega prišlo?

Čudež pri Kobaridu je ime 12. soške bitke, ki je potekala od 24. oktobra do 19. novembra 1917.

- f) Do kam so uspele avstrijske čete v veliki ofenzivi poriniti Italijane?

Do reke Piave.

B) NALOGA Z IZBIRNIM ODGOVOROM

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom na zastavljeno vprašanje.

1. Kaj je povzročilo vstop Italije v vojno in s kdaj se je to zgodilo?

Odgovor č) Podpis Londonskega sporazuma, aprila 1915.

2. 2. Kdo od spodaj naštetih je na Soški fronti vodil italijanske enote?

Odgovor c) General Luigi Cadorna

3. 3. Katere kraje zasede italijanska vojska v 6. soški bitki?

Odgovor b) Sabotin, Šmihel, Gorico

C) NALOGA ALTERNATIVNE IZBIRE

Obkroži ali je trditev pravilna ali ne.

- Enajsta soška bitka velja za najbolj krvav spopad na slovenskih tleh. **DA** NE
- Italijani so bili v večini bitk ob Soči uspešnejši od avstrijske strani. **DA** NE
- Prvi boji v Zgornjem Posočju se začnejo ponoči 23. maja 1915. **DA** NE
- Trdnjavo v Klužah so že pred začetkom Soške fronte zgradili Italijani. NE **NE**
- Avstrijska vojska pričaka italijansko vojsko na desnem bregu Soče. NE **NE**

D) NALOGA POVEZOVANJA

Poveži dogodek iz levega stolpca s pravilnim opisom/posledico v desnem stolpcu.

»čudež pri Kobaridu«	umik avstro-ogrske vojske proti vzhodu
11. soška bitka	osvojitve Banjške planote
vstop Italije v vojno	osvojitve Gorice in zahodnih obronkov Krasa
prvih šest soških bitk	ustavitev AO-vojske s strani Italijanov in britanskih ter francoskih enot
Reka Piava	prodor AO in nemških enot pri Kobaridu in Bovcu
	<u>italijanska osvojitve dela Krasa ter dela ozemlja v srednjem toku Soče (odvečen odgovor)</u>

E) NALOGA UREJANJA

Navedene dogodke razvrsti po pravilnem časovnem zaporedju (števíla 1-4, pri čemer se je dogodek 1 odvil prvi, dogodek 4 pa zadnji) in jih vrisi v časovni trak do meseca natančno.

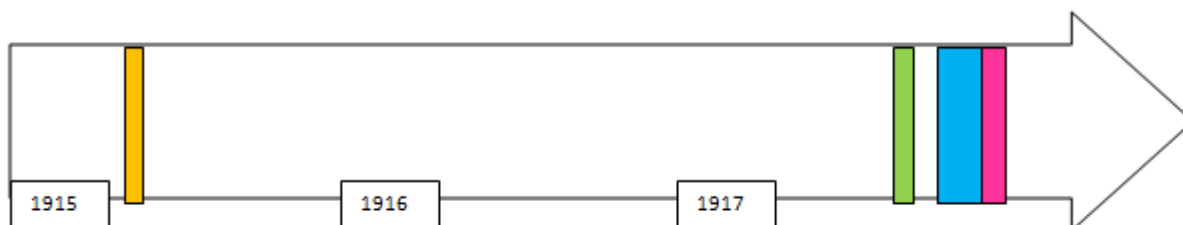
Italijanska vojska se umakne do reke Piave. **4** (dec 1917)

Avstro-ogrska vojska izvede prodor pri Kobaridu in Bovcu. **3** (okt, nov

1917)

Italijanska vojska prečka italijansko-avstrijsko mejo. **1** (maj 1915)

Italijani si priborijo Banjško planoto. **2** (avg 1917)

F) NALOGA DOPOLNJEVANJA

Na prazne črte vpiši ustrezne podatke, ki opisujejo Soško fronto.

23. maja 1915 opolnoči sta si ob meji med **Avstro-Ogrsko monarhijo** in **Kraljevina Italija** stali nasproti dve armadi. Boji so se v nadaljnjih dveh letih odvijali na fronti, dolgi **600** km, ki je potekala tudi ob reki **Soči**, v gorah **Julijskih** Alp. Od **12** (št.) bitk so bili uspešnejši vojaki, ki jim je poveljeval general Borojević. Na zadnji soški bitki, ki ji s posebnim imenom rečemo tudi **Čudež pri Kobaridu**, je bila prvič v zgodovini uporabljena taktika bliskovite vojne ali t. i. **Blitzkrieg**.

G) NALOGA POPRAVLJANJA ALI ODKRIVANJA NAPAK

Preberi spodnje besedilo. Prečrtaj napačne trditve in pravilne odgovore zapiši na črto pod besedilom v vrstnem redu, kot ga zahteva besedilo.

Ob vstopu Italije v vojno se je avstro-ogrsko vojska umaknila nekoliko proti **severu (vzhodu)** in brez boja prepustila italijanski vojski nekaj svojega ozemlja. V prvih šestih soških bitkah med nasprotnikoma, so si Italijani priborili Gorico in **Banjško planoto (zahodne obronke Krasa)**. V enajsti soški bitki je na Avstro-Ogrski strani prišlo do preplaha; Italijani so si namreč uspeli pridobiti **Idrijo z okolico (Banjško planoto)**, kar je pomenilo, da bi lahko dokončno vdrl v osrednji del slovenskega ozemlja. Avstro-ogrsko vojska je okrepljena z nemškimi enotami odgovorila na severu in 24. oktobra **1918 (1917)** izvedla prodor pri Kobaridu in **Tolminu (Bovcu)** ter v enem dnevu prebila vse tri obrambne linije italijanske vojske.

Vzhodu, zahodne obronke Krasa, Banjško planoto, Bovcu

H) NALOGE S KRAJŠIM PROSTIM ODGOVOROM

1. Opiši bojevanje na Soški fronti pozimi leta 1915.

Po končani 4. Soški bitki sta se oba nasprotnika pripravljala na prvo zimo na gorskem bojišču. Tisoči vojakov so morali prebivati v strelskih jarkih, kavernah in barakah ter se v divjem naravnem okolju bojevati na življenje in smrt. Napol lačni in slabo opremljeni so se morali spopadati z zimskimi viharji in polarnim mrazom. Posebno težavno je bilo oskrbovanje, saj je bilo treba brezpotja pripeljati na tisoče ton potrebščin. Oskrbovanje je bilo vedno težje in vsem nevarnostim na gorskem bojišču se je pridružila še ena – plazovi. Pozimi 1915-1916 so se na avstro-ogrski strani fronte v Zgornjem Posočju zgodile tri večje nesreče (pod plazovi je umrlo več kot 250 vojakov).

2. Opiši pomen prvih šestih soških bitk za italijansko vojsko.

- **1. soška bitka (23. junij - 7. julij 1915)**

Italijanska vojska se je odločila za udar proti Doberdobski planoti. Toda v bitki so le s težavo osvojili vznožje kraške planote pri Sredipolju, Romjanu in Selcu.

- *2. soška bitka (18. julij – 10. avgust 1915)*

Italijani so večinoma napadali neuspešno, nad Kobaridom pa jim je vendarle uspelo osvojiti Batognico in poriniti Avstrijce na rezervno obrambno črto.

- *3. soška bitka (18. oktober – 4. november 1915)*

Vsi napadi Italijanov so bili neuspešni.

- *4. soška bitka (10. november – 5. december 1915)*

Bitka je bila omejena na odsek Plave-Vrh. Italijani so s topništvom in letalstvom sistematično rušili Gorico, na pomoč pa so priskočile tudi enote na Tolminskem, ki so napadale odsek Mrzli vrh-Vodil vrh. Tokrat je bil uspeh Italijanov neznaten.

- *5. soška bitka (11. marec – 16. marec 1916)*

Bila je sestavljena predvsem iz lokalnih napadov. Glavna cilja sta bila Gorica in Tolmin. Toda italijanski napadi so bili večinoma neuspešni.

- *6. soška bitka (6. avgust – 17. avgust 1916)*

Italijanska glavna cilja sta bila Gorica in Doberdobska planota. Zaradi premoči Italijanov Avstrijcem ni preostalo drugega kot napadalcem prepustiti porušeno Gorico in se umakniti na pomožno obrambno črto na levem bregu Soče. V drugi fazi ofenzive so Italijani poskušali Avstrijce izriniti še z novih položajev, vendar jim ni uspelo.

3. Opiši bitko, ki jo drugače imenujemo tudi 'čudež pri Kobaridu'.

Napad avstro-ogrskih in nemških enot na italijanske položaje se je začel 24. oktobra 1917 ob 02.00 uri zjutraj z močnim topniškim in plinskim napadom. Temu je okoli osme ure zjutraj sledil napad pehote. Do konca dneva je italijanska fronta od Bovca pa vse do Tolmina razpadla, italijanski vojaki in prebivalci pa so zbežali. Zaradi tega poraza je morala Italija začasno izstopiti iz vojne, da bi se obranila napadalcev, pa je morala za pomoč zaprositi zaveznike. Fronta se je z njihovo pomočjo ustalila šele na reki Piavi. Nemci so v tej bitki preizkusili tudi izpopolnjeno taktiko bliskovitega napada, ki so jo neuspešno izvedli že leta 1914 ob napadu na Francijo. Spopad je dobil ime Čudež pri Kobaridu, ker niti Avstrijci niti Nemci, ki so napad načrtovali, niso pričakovali, da bo napad tako zelo uspešen.

I) ALTERNATIVNE NALOGE

Za 1. in 2. alternativno nalogo ni pravih/ni napačnih rešitev. Dijaki nalogo rešijo po smislu.

3. Spodnja karta prikazuje del meje med Avstro-Ogrsko in Italijo pred začetkom 1. svetovne vojne, ki se je nahajala na območju zahodno od reke Soče. *V karto vriši linijo najglobljega prodora italijanskih čet na ozemlje Avstro-Ogrske in linijo najglobljega prodora avstrijskih čet na ozemlje Italije v času 1. svetovne vojne.*

4. V krajšem razmišljanju opišite zaključek in posledice vojnega dogajanja na Soški fronti. Kdo je na zgornji sliki? Predstavite njegovo vlogo na Soški fronti. Ovrednotite pomen bojev na Soški fronti za Slovence.

Soška fronta je znana po zadnji, 12. soški bitki, ki jo imenujemo tudi »čudež pri Kobaridu«. Avstro-ogrsko vojska je, okrepljena z nemškimi enotami, v zgodnjem jutru 24. oktobra 1917 prebila fronto med Bovcem in Kobaridom ter v naslednjih dneh potisnila Italijane v Padsko nižino vse do reke Piave. Tu so jih ustavili Italijani ob pomoči britanskih in francoskih enot, ki so prispele na pomoč. Tod je frontna črta potekala vse do zloma Avstro-Ogrske v zadnjih dneh oktobra 1918. Srditi boji na Soški fronti so imeli uničujoče posledice: terjali so množične vojne in civilne žrtve, poleg tega pa je veliko ljudi je umrlo tudi zaradi bolezni (kolera), ki jih je prinesla vojska. Uničenih in poškodovanih je bilo veliko hiš, mostov in kulturne dediščine. Posledice so bile tudi uničeno in zastrupljeno naravno okolje.

Na zgornji sliki je Svetozar Borojević von Bojna, avstro-ogrski general, kasneje feldmaršal. Cesar Franc Jožef je Borojevića iz Galicije, kjer je kot poveljnik sodeloval v letu 1914, postavil za poveljnika celotne soške fronte, kjer je organiziral obrambo. Zaradi uspešne obrambe proti močnejšemu nasprotniku ga imenujejo »Soški lev«. S svojimi enotami je Borojević uspešno odbil enajst italijanskih ofenziv.

Soška fronta se je zelo vtisnila v zavest Slovencev. Slovenski fantje so se borili za državo, ki jim je bila slaba mačeha in v kateri so se borili za narodne pravice. Po drugi strani pa je fronta na Soči pomenila, da je bil pred vojno in posledicami obvarovan večji del slovenskega ozemlja, kar je bil velik motiv slovenskih vojakov, ki so med boji posredno branili slovensko ozemlje.

5. O katerem dogodku govori besedilo? Kako ga imenujemo? Opiši obravnavani dogodek (potek, pridobitve, razmere) in navedi njegove posledice.

Besedilo govori o prodoru avstro-ogrsko vojske pri Kobaridu in Bovcu, ko so v enem dnevu prebili vse tri obrambne linije italijanske vojske. Ta preboj se je zgodil v dvanajsti soški bitki, znani tudi pod imenom »čudež pri Kobaridu«.

Avstro-ogrsko vojska je 24. oktobra 1917, ob pomoči nemških enot, izvedla prodor pri Kobaridu in Bovcu ter v enem dnevu prebila vse tri obrambne linije italijanske vojske, nekateri oddelki so se prebili celo do 30 kilometrov v notranjost nasprotnikovega ozemlja. Italijane je v naslednjih dneh potisnila v Padsko nižino vse do reke Piave. Zaradi težavnih naravnih razmer, v katerih so potekale gorske bitke na soški fronti, je fronta zahtevala izredne napore in številne žrtve. Prebivalstvo, živeče ob fronti so preselili v zaledje, kjer so težka vojna leta preživljali v posebnih taboriščih. Med dvanajsto soško bitko, 24. oktobra zjutraj, je v hribih padal sneg, v megleni Soški dolini je deževalo, kar je dodatno oteževalo vojno dogajanje.

Posledice udarnega avstro-ogrskega napada v dvanajsti soški bitki, so se kazale v italijanskem umikanju in predajanju, saj so bili Italijani presenečeni nad silovitim napadom nasprotnika. Izgledalo je, kot da je italijanska vojska tik pred zlomom. Italijani so ob pomoči britanskih in francoskih enot avstro-ogrsko vojsko ustavili šele pri reki Piavi, kjer je prišlo do zloma Avstro-Ogrske v zadnjih dneh oktobra 1918.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

NAČRT RAZPOREDITVE SKUPINSKEGA DELA OZ. SODELOVALNEGA UČENJA

MARTINA SIRK

Martina je kot ostali člani skupine, sodelovala pri odločanju o izbrani temi ter pri izbiri spletnih strani. Podala je tudi predlog za ime skupine, ki je bil sprejet. Tako kot ostali je bila sestavljalec nalog. Martinina naloga v vlogi redarke je bila, da je vse fragmente, ki so jih posamezni člani skupine napisali, združila v skupno datoteko, ki jo je tudi uredila in na koncu pregledala. V vlogi nagrajevalke je poleg spodbude, ostalim članom skupine delila tudi besedne pohvale. Njena naloga pri predstavitvi naloge je bila: predstaviti naloge za srednjo šolo ter se vživeti v vlogo srednješolske učiteljice zgodovine v igri vlog.

MAJA SIRŠE

Maja je imela za nalogo izdelati naslovnico skupinske naloge, naredila je opis glavne spletne strani za osnovno šolo in predstavitev razlogov za izbor. Poleg tega je bila njena naloga še opis zgodovinske vsebine in gradiva pri izbranih konkretnih spletnih straneh za osnovno šolo. Z Mirjano sta skupaj izbrali spletno stran za osnovno šolo, pomagala je tudi pri oblikovanju vprašanj za osnovno šolo. Med izdelavo naloge je imela nalogo spodbujevalca skupine in obveščevalca ter bila skupaj z Mirjano nadzornica dela, ki je zajemalo osnovnošolsko področje. Maja je sodelovala tudi pri skupinskem pregledovanju nalog ter pri končnem pregledovanju in urejanju skupinske naloge. Pri predstavitvi je imela za nalogo predstaviti glavno spletno stran za osnovno šolo ter se vživeti v vlogo učenca/dijaka v igri vlog.

PETER TRATNIK

Peter je v okviru skupinskega dela aktivno sodeloval pri izbiri učne teme in izbiri spletne strani. Predlog slednje je bil tudi izbran kot glavna stran internetna stran za srednjo šolo. Sodeloval je tudi pri sestavljanju nalog. Njegova vloga je bila koordinator in pregledovalec. V prvi vlogi je koordiniral celoten proces dela. Tu je predvsem usklajeval predloge, ideje, želje,..., ki so jih izrazili člani na sestankih ali na skupnem poštnem predalu. V vlogi pregledovalca, pa je predvsem preverjal razumevanje v skupini in usklajevanje med posameznimi člani skupine. Njegova naloga pri predstavitvi je bila predstaviti glavno spletno stran za srednjo šolo, izbrano gradivo in razloge za izbor ter se vživeti v vlogo učenca/dijaka v igri vlog.

NIK TRONTELJ

Nik je sodeloval pri izbiri spletnih strani za izbrano temo in sestavljal naloge. Ob razdelitvi vlog je prevzel vlogi trenerja in tajnika, kar je pomenilo, da se je posebej poskušal posvetiti vsebinskemu, strokovnemu delu sestavljenih nalog in aktivno slediti razvoju skupnih idej ter odločitev, čeprav smo se v skupini vsi trudili opravljati čim več nalog. Pri predstavitvi skupinske naloge je poročal o načinu dela v skupini, v igri vlog se je moral vživeti v vlogo učenca/dijaka.

MIRJANA ŽAGAR

Mirjana si je skupaj z Majo razdelila delo pri osnovni šoli. Skupaj sta potrdili predlagano spletno stran. Sestavila je naloge za osnovno šolo in napisala predvidene rešitve. Pri predstavitvi je imela nalogo sestaviti Power Point predstavitev iz delov, ki so ji poslali preostali člani skupine in predstaviti naloge za osnovno šolo. Pri predstavitvi je v igri vlog igrala osnovnošolsko učiteljico. Prevzela je vlogo vratarja (uravnavala sodelovanje in skrbela da nihče ne prevladuje) ter usmerjevalca (skrbela, da skupina ostane pri delu).

DATUMI SKUPINSKEGA DELA

Četrtek, 3. april 2014	Prvo srečanje, določitev okvirne teme
3. april – 10. april 2014	Domače delo: razmislek o izbiri konkretne teme ter spletnih strani.
Četrtek, 10. april 2014	Drugo srečanje
Petek, 11. april 2014	<ul style="list-style-type: none"> · Prek elektronske pošte in programa Skype se dogovorimo za konkretno temo. · Delitev vlog v skupini. · Delitev dela med člani.
11. april – 15. april 2014	Domače delo: sestavljanje nalog.
15. april 2014	Sestanek: pregled in izbira nalog, dogovori glede predstavitve skupinske naloge.
15. april – 17. april 2014	Domače delo: dopolnjevanje in urejanje končnega izdelka.
22. april 2014	Sestanek: dogovarjanja o tem, kako se delo predstavi na četrtkovem (24. 4. 2014) seminarju.

OPIS DELA

V četrtek 3. 4. 2014 smo se kot skupina prvič srečali v okvirju seminarja pri Didaktiki zgodovine I. Določeno smo imeli zgodovinsko obdobje iz katerega naj bi si izbrali temo, ki bo v skupinski nalogi predmet proučevanja. Na tem našem prvem sestanku smo določili okvirno temo in sicer je to bila: Prva svetovna vojna. Nadalje smo se dogovorili, da bo do naslednjega srečanja, ki smo ga predvideli za četrtek, 10. 4. 2014, vsak sam razmislil o bolj konkretni temi ter se že seznanil s spletnimi stranmi, ki bi bile o tej predlagani temi na voljo. Spet smo se dobili v četrtek, 10. 4. 2014. Zaradi tehničnih težav z internetom v predavalnici na fakulteti, smo se odločili 'sestane' nadaljevati od doma, prek programa Skype in prek elektronske pošte. Do petka, 11. 4. 2014, smo se dogovorili, da bo predmet obravnave, torej naša konkretna tema: Soška fronta. Temo smo izbrali tako, da je vsak predlagal nekaj, izbrano temo pa je dalo glasovanje med podanimi predlogi. Z izbiro smo se na koncu vsi strinjali, brez minimalnega nasprotovanja kogarkoli.

V naslednjih dveh dneh smo redno komunicirali prek elektronske pošte ter iz treh različnih spletnih strani izbrali potrebne vire, dva za osnovno šolo, tretjega pa za srednjo šolo. Najprej smo si razdelili vloge, ki naj jih ima vsak posameznik v skupini. Kljub temu, da smo bili mnenja, da mora vsak početi vse, smo prišli do naslednjih zaključkov: Maja je sprejela vloge spodbujevalca ter obveščevalca, Martina vloge nagrajevalca ter redarja, Mirjana vloge vratarja ter usmerjevalca, Peter vloge koordinatorja ter pregledovalca, Nik pa vloge trenerja in tajnika. Vloge 'nadzornika materiala' ni prevzel noben posameznik, saj smo menili, da je najbolje, če pri izbiri materiala vsi skupaj sodelujemo in se sproti dogovarjamo o tem kakšen material potrebujemo in kdo ga priskrbi ter kasneje vrne.

Sledila je tudi delitev članov, ki bodo svoje delo poglobili za določen nivo (osnovna šola oziroma srednja šola). Odločili smo se, da bosta nadzornici dela, ki ga zajema OŠ, Maja in Mirjana. Del ki ga zajema SŠ pa bodo nadzorovali Martina, Peter in Nik. Dogovorili smo se tudi, da vsi sodelujemo pri oblikovanju nalog na obeh nivojih, le da se omenjena dvojica oziroma trojka poglobi pri določenem nivoju.

Do torika, 15. 4. 2014, je sledilo samostojno delo članov, doma. Na ta dan smo se dobili na sestanku, da bi skupaj pregledali naloge in se pogovorili o morebitnih težavah, na katere smo naleteli med sestavljanjem nalog. Vsak je doma sestavil po najmanj en primer vsake vrste naloge (npr. naloge s kratkimi odgovori, naloge z izbirnimi odgovori, naloge alternativne izbire itd.). Na sestanku smo naloge skupaj pregledali in se pogovorili o tem, katere naj vključimo v končen izdelek naše skupine.

Do četrтка, 17. aprila 2014 smo končen izdelek skupno oblikovali. Sledil je še en sestanek v torek, 22. aprila 2014, kjer smo se dogovarjali kako speljati četrtkovo predstavitev dela skupine.

ABECEDNI SEZNAM DRUGE UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

1. http://www.kobariski-muzej.si/o_muzeju/zgodovina_muzeja/ (citirano 12. 4. 2014).
2. [http://sl.wikipedia.org/wiki/Londonski_sporazum_\(1915\)](http://sl.wikipedia.org/wiki/Londonski_sporazum_(1915)) (citirano 15. 4. 2014).
3. <http://soska-fronta.webs.com/soskafronta.htm> (citirano 12. 4. 2014).
4. <http://soska-fronta.webs.com> (citirano 12. 4. 2014).
5. http://sl.wikipedia.org/wiki/Soška_fronta (citirano 12. 4. 2014).
6. <http://www.kamra.si/Default.aspx?module=5&id=2021> (citirano 12. 4. 2014).
7. http://archive-si.com/si/k/kobariski-muzej.si/2013-08-12_2608067_4/Zaledje_IV_armadnega_Korpusa_italijanske_vojske_20_10_2012_5_10_2013_Muzej_1_svetovne_vojne_Kobarid_Kobari%C5%A1ki_muzej/
8. Cimprič, Željko v Blazetič, Neva: **Pretresljivo, a tudi humano med vojno.** URL: <http://www.primorske.si/Primorska/Goriska/Pretresljivo-a-tudi-humano-med-vojno.aspx> (citirano: april 2014).
9. Klavor, Vasja v Blazetič, Neva: **Pretresljivo, a tudi humano med vojno** URL: <http://www.primorske.si/Primorska/Goriska/Pretresljivo-a-tudi-humano-med-vojno.aspx> (citirano: april 2014).
10. O Svarogu. <http://www.svarog.si/o-svarogu> (Dostop: april 2014)
11. O projektu. http://mss.svarog.si/zgodovina/index.php?page=o_projektu (Dostop: april 2014)
12. Simić, Marko. **Po sledih soške fronte** (Ljubljana, 1996).
13. Dolinar, France M. **Slovenski zgodovinski atlas** (Ljubljana, 2011).

**SKUPINSKA NALOGA 4:
UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU ZGODOVINE**

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA ZGODOVINO

**Matej Hreščak, Kaja Ivanetič, Kristina Jazbec, Jonatan Jeršin, Rok
Kastelic, Maja Klinar**

**UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU
ZGODOVINE**

Skupinska naloga

Mentor:izr. prof. dr. Danijela Trškan

Univerzitetni študijski
program druge stopnje:
Zgodovina

Ljubljana, april 2014

1. GLAVNA SPLETNA STRAN

WWW NASLOV: <http://www.fuerstenstein.at/>

OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI

Izbrali smo spletno stran, katere nosilec je *Proponentni komite Grb koroških Slovencev*. Gre za spletno stran društva zamejskih Slovencev na avstrijskem Koroškem, ki si v prvi vrsti prizadevajo za uveljavitev lastnega grba in zastave. V tej smeri sodelujejo z različnimi strokovnjaki, organizacijami, skupinami in društvi, med drugimi tudi z Uradom za Slovence v zamejstvu. V skupnem sodelovanju so ustvarili projekt, v katerem so zasnovali in predlagali grb in zastavo koroških Slovencev. Tako je glavni namen izbrane spletne strani ta projekt predstaviti širši javnosti. Vendar pa lahko na spletni strani najdemo še marsikaj drugega kot zgolj predstavitev omenjenega projekta.

Spletna stran je razdeljena na tri glavne zavihke oz. glavne naslove: Grb, Zgodovina in Servis. Vsak izmed teh pa naprej odpira še mnoge dodatne vsebinske sklope oz. podnaslove, kar uporabniku spletne strani omogoča sistematičen in pester dostop do različnih virov informacij.

S klikom na prvi zavihek se nam tako odpre natančnejša predstavitev že zgoraj omenjenega projekta in nekatere ostale vsebine povezane z grboslovjem. Torej s samim zgodovinskim razvojem grba, njegovo strukturo in simboliko. Pod drugim zavihkom lahko najdemo sistematičen pregled karantanske zgodovine in nekaterih drugih pomembnejših zgodovinskih poudarkov. Nazadnje pa nam tretji zavihek ponuja možnost trgovine preko spleta, dodatne informacije o samem društvu in povezave na sorodne spletne strani.

Na tem mestu pa velja še izpostaviti, da je poleg precej dobre vsebinske razporeditve spletna stran podprta z veliko zanimivega slikovnega gradiva, kar še dodatno privablja uporabnika k branju. Stran ima med drugimi tudi možnost izbire nemškega jezika, prav tako pa je uporabnikom omogočen dostop tudi do uporabe foruma.

RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

Ker je glavna tema skupinske naloge zelo široko zastavljena, smo v skupini znotraj te glavne teme najprej poskušali določiti nekaj vsebinskih sklopov, na katere smo se nato osredotočili pri iskanju spletne strani. Od vseh dostopnih spletnih strani pa se nam je slednja zdela najprimernejša za uporabo.

Pri izbrani spletni strani smo se tako osredotočili predvsem na rubriko Zgodovina, kjer je enostavno, a še vedno dovolj strokovno predstavljena zgodovina Karantanije, ustoličevanje koroških vojvod in s tem povezan knežji kamen.

Spletno stran smo izbrali, ker so se nam zdeli posamezni vsebinski sklopi zelo pregledno razporejeni in je iz njih mogoče precej hitro razbrati bistvene zgodovinske poudarke o Karantaniji in njenih značilnostih. Besedilo je enostavno berljivo in ne vsebuje preveč podrobnih informacij, kar se nam je za osnovno šolo zdelo precej primerno.

Prav tako je spletna stran zelo dobro opremljena z raznolikim slikovnim gradivom, kar zelo motivacijsko deluje na bralca ter obenem spodbuja njegovo željo po dodatnem raziskovanju. Še posebej pa so nas pri tem pritegnile priložene slike zemljevidov,

brez katerih pri pouku zgodovine pač ne gre. Vse te komponente so bile dovolj zgovorne, da smo lahko v skupini oblikovali mnogo idej, ki smo jih nato realizirali v obliki didaktičnih nalog.

Pri izbiri spletne strani smo se ravnali tudi glede na predvidene učne cilje, zapisane v učnem načrtu za osnovno šolo. Tako smo na osnovi cilja, ki predvideva, *da učenec zna opisati glavne značilnosti razvoja Karantanije*²⁶, poiskali tudi temu ustrezno vsebino na spletu. In izbrana spletna stran se nam je zdela najbolj učinkovita za doseg tega cilja.

Zdi se nam, da spletna stran lahko služi kot odličen pripomoček tako za učitelje kot tudi za učence. Zaradi svoje preproste zasnove in bogatega slikovnega gradiva, pa sigurno pritegne vsakogar, ki ga zanima zgodovina tega področja.

1.1. NASLOV PRVE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA: <http://www.fuerstenstein.at/zgodovina/C9>

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE²⁷

Naseljevanje Slovanov v Vzhodne Alpe je potekalo v več fazah, svoj višek pa je doseglo proti koncu 6. stoletja. Poselili so prostor, ki je bil v času rimskega imperija provinca Norik. Večji del romanskega prebivalstva se je umaknil in tako so že konec tega stoletja označili to pokrajino kot pokrajino Slovanov. Pojavljajo pa se tudi druga imena, kot so: marka Vinedorum in po letu 700 ime pokrajine Carantanum. Središče te pokrajine, ki je bilo verjetno naslonjeno na antično dediščino, je nastalo na Gosposvetskem polju. Karantanci so tako dobili ime po pokrajini Karantaniji, v kateri so živeli na novo priseljeni Slovani in staroselci, ki so bili vključeni v novo družbo.

Karantanci so bili samostojno ljudstvo, ki je bilo v stikih s sosednjimi, lahko pa jih označimo kot nacijo, ki se je razvila po obdobju preseljevanja narodov. Svoj center so imeli na ozemlju današnje Avstrije, vladarjeva oblast pa je že v osmem stoletju postala dedna. Kot prvo slovansko ljudstvo so v organizirani obliki sprejeli krščanstvo. Pod vplivom bavarskih kolonistov je se je potem pojavilo postopno upadanje karantanske moči in njenih slovanskih prvin. Leta 745 so tako Karantanci zaradi nevarnosti pred Obri prešli pod okrilje Bavarcev, ti pa so bili pod okriljem Frankov, tako da je bilo Karantanske samostojnosti s tem nepreklicno konec. Zaradi takšne politične slike se je potem narod Karantancev, ki je bil pred tem še izpričan v mnogih rokopisih, postopoma porazgubil.

OPIS GRADIVA

Spletna stran sistematično razloži od kod je prišel izraz Karantanci ter prepričljivo pokaže izvor besede s pomočjo besed iz katerih se je ta razvila. Poda opisen

---

²⁶ UN za osnovno šolo je spletno dosegljiv na:

http://www.mizks.gov.si/fileadmin/mizks.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina_a.pdf, 12.04.2014.

²⁷ Dodatna literatura: Zgodovina 1. Učbenik za prvi letnik gimnazije. Vilma Brodnik et al., DZS (Ljubljana, 1999), str. 243-245;

Stane Granda, Mala zgodovina Slovenije. Društvo mohorjeva družba: Celjska Mohorjeva družba (Celje, 2008), str. 54-57.

kronološki pregled in razloži zgodovinsko dogajanje med petim stoletjem n.š. in devetim stoletjem n.š.

Na spletni strani je omenjenih mnogo sklepanj različnih zgodovinarjev, stran pa skuša poleg tega predstaviti tudi pomen Karantanije v tistem času in opozarja na to, kaj bi se lahko zgodilo, če bi zgodovinski razvoj potekal drugače. To je za učence gotovo zelo zanimivo, saj odraža živost določenega zgodovinskega trenutka, ki ima vedno vpliv na poznejši potek zgodovine.

Besedilo je nadgrajeno tudi s tremi kartografskimi prikazi na katere lahko kliknemo in se nam ti povečajo. Tako so dostopne karte z naslovi:

- Zemljevid Slovenske dežele in pokrajin,
- Velika vojvodina Karantanija in njene kraje 952 – 1180,
- Srednja Evropa med 919 – 1125.

Vsi trije kartografski prikazi nam lahko odlično služijo pri predstavitvi tematike učencem, saj jim vzbujajo vizualno predstavo, kje se je to dogajalo.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

- <http://www.fuerstenstein.at/zgodovina/C9> (besedilo, za naloge 1 do 6)
- <http://www.fuerstenstein.at/zgodovina/C9> (zemljevid št. 2, za nalogo 7)

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

1. Naloga s kratkimi odgovori

Odgovori na vprašanja

Kdaj so se na področje Vzhodnih Alp naselili Slovani?

Kako se imenuje provinca, v katero so po propadu rimskega cesarstva prišli Alpski Slovani?

Na področju katere današnje države je bil sedež Karantanije?

Kakšno vero so sprejeli Karantanci?

Od kod so kasneje na ozemlje Karantanije prišli kolonisti?

2. Naloga z izbirnimi odgovori

Pri vsakem vprašanju obkroži pravilni odgovor.

Kaj pomeni izraz »Sclaborum provincia«?

a) Stara slovanska pravica do svoje države.

b) Slovansko ime za Germane.

c) »Slaba« rimska provinca, v katero so prišli Alpski Slovani in v kateri je žito slabo raslo.

č) Slovanska pokrajina v Vzhodnih Alpah

d) Pravica sužnja do osvoboditve.

Katero srednjeveško ljudstvo je prvo pisalo o tem, da so se Slovani naselili v Vzhodne Alpe?

- a) Poljaki
- b) Langobardi
- c) Kitajci
- č) Avari
- d) Madžari

Kdo so bili »Carontani« po besedah opisovalca iz Ravene?

- a) Slovanski sosedje Karantancev v Spodnji Panoniji.
- b) Prebivalstvo v Karantaniji.
- c) Prebivalci mesta Kranj v srednjem veku.
- č) Ilirsko ljudstvo iz časov rimskega imperija.
- d) Sužnji v Karantaniji.

Zakaj danes ne obstaja narod z imenom Karantanci?

- a) Ker prebivalcem to ime ni bilo všeč.
- b) Ker so sprejeli novo vero.
- c) Ker niso znali obdelovati zemlje in so izumrli.
- č) Ker jim ni uspelo ohraniti svoje samostojnosti.
- d) Ker so se v Karantaniji uprli sužnji in prevzeli oblast nad državo.

3. Naloga alternativne izbire

Obkroži pravilni odgovor.

Karantanija je dobila ime po germanskem izrazu za trgovca.	DA	NE
V Karantaniji je obstajal tudi kraj z imenom »Carantana«.	DA	NE
»Marca Vinedorum« je izraz za denarno enoto, ki so jo uporabljali v Karantaniji.	DA	NE
Ime za prebivalstvo Karantanije se prvič pojavi na začetku osmega stoletja.	DA	NE
V Karantaniji je do sredine osmega stoletja vladarjeva oblast postala nepotrebna.	DA	NE
V Karantaniji so kolonisti iz Italije povzročili prevlado Romanov nad Slovani.	DA	NE
Korošce omenjajo že v eni izmed ruskih srednjeveških kronik.	DA	NE

4. Naloga urejanja

S številkami 1-5 označi kronološko zaporedje dogodkov od prvega do zadnjega.

- ___ Izoblikujejo se slovanska ljudstva srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope.
- ___ Ravenski opisovalec prvi zapiše ime za prebivalce Karantanije.
- ___ Naseljevanje kolonistov na področju Karantanije.
- ___ V Vzhodne Alpe se naselijo Slovani.
- ___ V Karantaniji oblast postane dedna.

5. Naloga dopolnjevanja

Vstavi manjkajoče besede.

Po propadu Rimskega _____ se je iz Vzhodnih Alp zaradi pritiska Germanov, Slovanov in _____ umaknila večina _____ prebivalstva. Na to območje se večinoma naselijo _____, ki ustanovijo svojo prvo državo _____, ki jo sosednja ljudstva omenjajo že na začetku sedmega stoletja. Ime je dobila po svojem sedežu, njeni prebivalci pa so se imenovali _____. Bili so prvo slovansko ljudstvo, ki se je imenovalo po _____, kjer so živeli, in prvi, ki so v organizirani obliki sprejeli _____ vero. Vladarjeva oblast je bila _____, kmalu pa so v državo začeli prihajati bavarski _____. Z njihovim prihodom je ime Karantanci začelo izgubljati _____ prvino in začelo pridobivati germansko.

6. Naloga popravljanja napak

V besedilu s spletne strani <http://www.fuerstenstein.at/zgodovina/C9> je nekaj napak. Poišči jih in vsako izmed njih tudi popravi.

V starem veku so se v tesni zvezi s političnim in družbenim razvojem na novo izoblikovala slovanska ljudstva srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope. Med njimi so bili kot prvi prav Kelti. Najdemo jih v mnogih srednjeveških časopisih in seznamih, ki naštevajo narode, med dolgo vrsto slovanskih ljudstev najdemo tudi Korošce (Carinthi, v neki ruski srednjeveški kroniki jih imenujejo Chorutane). Drugače rečeno: če bi ostala Karantanija dalj časa samostojna in bi v njej močno prevladovalo prebivalstvo slovanskega jezika, bi danes po vsej verjetnosti imeli sredi Afrike narod s starim imenom Karantanci.

7. Oglej si spodnji zemljevid in odgovori na zastavljena vprašanja.

Kaj je predstavljeno na zemljevidu?

S pomočjo zemljevida in besedila na njegovi desni strani določi, kdaj so se osamosvojile posamezne krajin. Letnice vpiši na črto ob imenu pokrajine.

Štajerska _____

Furlanija _____

Avstrija _____

Verona _____

Kranjska _____

Kdo in kdaj je ustanovil politično enoto, prikazano na zemljevidu? Kaj je bil po tvojem mnenju glavni razlog za ustanovitev (odgovora na to vprašanje ni zapisanega na zemljevidu)?

Kdo? _____

Kdaj? _____

Zakaj? _____

(odgovor zakaj se ne ocenjuje)

Navedite vsaj tri države, ki se danes nahajajo na ozemlju politične enote, ki jo prikazuje zemljevid.

1. _____ 2. _____ 3. _____

4. _____ 5. _____ 6. _____

S pomočjo imena politične enote na spodnjo črto napiši naziv tistega, ki jo je vodil (poleg kralja).

Na zemljevidu poišči Benetke. Ali so spadale v politično enoto, ki jo ves čas opisujemo? Obkroži pravilni odgovor.

DA   NE

REŠITVE NALOG

1. Naloga s kratkimi odgovori

Odgovori na vprašanja.

Kdaj so se na področje Vzhodnih Alp naselili Slovani?

Konec 6. stoletja, pravilno tudi druga polovica 6. stoletja ali 592 (zaradi omembe letnice na spletni strani).

Kako se imenuje provinca, v katero so po propadu rimskega cesarstva prišli Alpski Slovani?

Norik.

Na področju katere današnje države je bil sedež Karantanije?

Avstrije.

Kakšno vero so sprejeli Karantanci?

Krščanstvo, pravilno tudi krščansko ali katoliško (zaradi navedbe na spletni strani).

Od kod so kasneje na ozemlje Karantanije prišli kolonisti?

Iz Bavarske, pravilno tudi iz nemškega prostora.

2. Naloga z izbirnimi odgovori

Pri vsakem vprašanju obkroži pravilni odgovor.

Kaj pomeni izraz »Sclaborum provincia«?

- a) Stara slovanska pravica do svoje države.
- b) Slovansko ime za Germane.
- c) »Slaba« rimska provinca, v katero so prišli Slovani in v kateri je žito slabo raslo.
- č) Slovanska pokrajina v Vzhodnih Alpah.**
- d) Pravica sužnja do osvoboditve.

Katero srednjeveško ljudstvo je prvo pisalo o tem, da so se Slovani naselili v Vzhodne Alpe?

- a) Poljaki
- b) Langobardi**
- c) Kitajci
- č) Avari
- d) Madžari

Kdo so bili »Carontani« po besedah opisovalca iz Ravene?

- a) Slovanski sosedje Karantancev v Spodnji Panoniji.
- b) Prebivalstvo v Karantaniji.**
- c) Prebivalci mesta Kranj v srednjem veku.
- č) Ilirsko ljudstvo iz časov rimskega imperija.
- d) Sužnji v Karantaniji.

Zakaj danes ne obstaja narod z imenom Karantanci?

- a) Ker prebivalcem to ime ni bilo všeč.
- b) Ker so sprejeli novo vero.
- c) Ker niso znali obdelovati zemlje in so izumrli.
- č) Ker jim ni uspelo ohraniti svoje samostojnosti.**
- d) Ker so se jim uprli sužnji in prevzeli oblast nad državo.

3. Naloga alternativne izbire

Obkroži pravilni odgovor.

Karantanija je dobila ime po germanskem izrazu za trgovca.	DA	NE
V Karantaciji je obstajal tudi kraj z imenom Carantana.	DA	NE
»Marca Vinedorum« je izraz za denarno enoto, ki so jo uporabljali v Karantaciji.	DA	NE
Ime za prebivalstvo Karantanije se prvič pojavi na začetku osmega stoletja.	DA	NE
V Karantaciji je do sredine osmega stoletja vladarjeva oblast postala nepotrebna.	DA	NE
V Karantaciji so kolonisti iz Italije povzročili prevlado Romanov nad Slovani.	DA	NE
Korošce omenjajo že v eni izmed ruskih srednjeveških kronik.	DA	NE

4. Naloga urejanja.

S številkami 1-5 označi kronološko zaporedje dogodkov od prvega do zadnjega.

- 5 Izoblikujejo se slovanska ljudstva srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope.
2 Ravenski opisovalec prvi zapiše ime za prebivalce Karantanije.
4 Naseljevanje kolonistov na področju Karantanije.
1 V Vzhodne Alpe se naselijo Slovani.
3 V Karantaciji oblast postane dedna.

5. Naloga dopolnjevanja

Vstavi manjkajoče besede.

Po propadu Rimskega cesarstva (tudi imperija) se je iz Vzhodnih Alp zaradi pritiska Germanov, Slovanov in Avarov (tudi Obrov) umaknila večina romanskega (tudi rimskega ali romaniziranega) prebivalstva. Na to območje se večinoma naselijo Slovani, ki ustanovijo svojo prvo državo Karantanijo, ki jo sosednja ljudstva omenjajo že na začetku sedmega stoletja. Ime je dobila po svojem sedežu, njeni prebivalci pa so se imenovali Karantanci. Bili so prvo slovansko ljudstvo, ki se je imenovalo po pokrajini, v kateri so živeli, bili pa so tudi prvi Slovani, ki so v organizirani obliki sprejeli katoliško (odgovor krščansko je nepravilen) vero. Vladarjeva oblast je bila dedna, kmalu pa so v državo začeli prihajati bavarski kolonisti (pogojno pravilen je tudi odgovor naseljenci). Z njihovim prihodom je ime Karantanci začelo izgubljati slovansko prvino in začelo pridobivati germansko.

6. Naloga popravljanja napak

V besedilu s spletne strani <http://www.fuerstenstein.at/zgodovina/C9> je nekaj napak. Poišči jih in vsako izmed njih tudi popravi.

V starem// srednjem veku so se v tesni zvezi s političnim in družbenim razvojem na novo izoblikovala slovanska ljudstva srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope. Med

njimi so bili kot prvi prav Kelti// **Karantanci**. Najdemo jih v mnogih srednjeveških časopisih// **rokopisih (tudi dokumentih in podobno)** in seznamih, ki naštevajo narode, med dolgo vrsto slovanskih ljudstev najdemo tudi Korošce. Carinhi, v neki ruski srednjeveški kroniki jih imenujejo Chorutane). Drugače rečeno: če bi ostala Karantanija dalj časa samostojna in bi v njej močno prevladovalo prebivalstvo slovanskega jezika, bi danes po vsej verjetnosti imeli sredi Afrike// **Evrope** narod s starim imenom Karantanci.

7. Oglej si spodnji zemljevid in odgovori na zastavljena vprašanja.

Kaj je predstavljeno na zemljevidu?

Velika vojvodina Karantanija. Pravilno tudi: Vojvodina Karantanija. Nepravilen odgovor: Karantanija.

S pomočjo zemljevida in besedila na njegovi desni strani določi, kdaj so se osamosvojile posamezne krajine. Letnice vpiši na črto ob imenu pokrajine.

Štajerska _____ 1180 _____

Furlanija _____ 1077 _____

Avstrija _____ 1156 _____

Verona _____ 1180 _____

Kranjska _____ 1364 _____

Kdo in kdaj je ustanovil politično enoto, prikazano na zemljevidu? Kaj je bil po tvojem mnenju glavni razlog za ustanovitev (odgovora na to vprašanje ni zapisanega na zemljevidu)?

Kdo? (Kralj) Oton I. Veliki

Kdaj? Leta 952.

Zakaj? Več možnih odgovorov, ki se ne ocenjujejo: ker je imela Karantanija že razvito državnost, ker je kralj na tak način lažje nadziral Italijo, ker je bilo tako lažje vladati, itd.

Navedite vsaj tri države, ki se danes nahajajo na ozemlju politične enote, ki jo prikazuje zemljevid.

Slovenija, Avstrija, Italija, Hrvaška, Češka, Slovaška. Nepravilna sta odgovora Madžarska in Nemčija ter vsi drugi odgovori.

S pomočjo imena politične enote na spodnjo črto napiši naziv tistega, ki jo je vodil (poleg kralja).

Vojvoda.

Na zemljevidu poišči Benetke. Ali so spadale v politično enoto, ki jo ves čas opisujemo? Obkroži pravilni odgovor.

DA

NE

1.2 NASLOV PRVE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA: <http://www.fuerstenstein.at/zgodovina/C10>

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE²⁸

Tradicija Karantanskega ustoličevanja po vsej verjetnosti izhaja iz časa Karantanske samostojnosti. Glavni vir, ki to potrjuje, pa je spis iz sredine 8. stoletja, ki na splošno govori o pokristjanjevanju Bavarcev in Karantancev, v njem pa najdemo tudi odlomek o tem, da so za vojvodo naredili Gorazda in nato tudi Hotimirja. Sicer se je to dogajalo že pod Frankovsko nadoblastjo, vendar so imeli Karantanci takrat še visoko stopnjo notranje avtonomije. Obred ustoličevanja je potekal tako, da je po smrti kneza zbor prvakov in kosezov izbral novega kneza iz knežje rodbine in mu skupaj z ljudstvom simbolično izročil oblast na knežjem kamnu. Ta obred se je ohranil tudi skozi dolgo obdobje, ko Karantanije kot državne tvorbe že dolgo ni bilo več – tako je bil po tem običaju zadnjič ustoličen koroški vojvoda Ernest Železni v letu 1414.

Kasnejši viri, ki govorijo o ustoličevanju, so šele iz konca 12. stoletja, saj zgodovinarji virov za vmesno obdobje še niso odkrili in tako o obredu ustoličevanja še ne vedo vsega, kar bi si želeli.

Pomembno funkcijo pri ustoličevanju so imeli tudi kmetje, saj je bil njihov predstavnik prvi, ki je sedel na knežjem kamnu s prekrižanimi nogami in napravljen v sivo kmečko obleko, preden je to mesto prepustil novemu knezu oz. vojvodi.

OPIS GRADIVA

Spletna stran sestoji iz besedila in treh slikovnih prikazov, ki popestrijo zgodovinsko vsebino. Besedilo je povzetek zgodovinskega razvoja, opisa virov, ki nam o tem

²⁸ Dodatna literatura: Zgodovina 1. Učbenik za prvi letnik gimnazije. Vilma Brodnik et al, DZS (Ljubljana, 1999), str. 247-248;

Stane Granda, Mala zgodovina Slovenije. Društvo mohorjeva družba: Celjska Mohorjeva družba (Celje, 2008), str. 57-60;

Martin Ivanič, Slovenska zgodovina v slikah, Mladinska knjiga (Ljubljana, 2006), str. 28.

razvoju pričajo, ter zgodovinske ocene pomena ustoličevanja vojvod. Gradivo je sistematično napisano ter primerno didaktično prečiščeno, tako da je za učence lahko razumljivo in ne vsebuje pretirane strokovne naravnosti. Obenem dovolj strnjeno poda ključne poudarke, katere pa, kot že omenjeno, podkrepijo tudi slikovni viri:

- Freska od Josefa Ferdinanda Fromillerja v (Grosser Wappensaal – Landhaus Celovec), 1740,
- »Enthronement of the Dukes of Carinthia«, ilustracija v »Osterreichische Chronik von den 95 Herrschaften«, Leopold Stainreuter (1340-1400),
- »Herzogstuhl« iz serije »Burgen and Schlosser«, risba s svinčnikom, Markus Pernhart, okrog leta 1860.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

- <http://www.fuerstenstein.at/zgodovina/C10> (slika)
- <http://www.fuerstenstein.at/zgodovina/C10/P1/> (besedilo)
- <http://www.fuerstenstein.at/zgodovina/C10/P3/> (besedilo)
- <http://www.fuerstenstein.at/zgodovina/C10/P4/> (besedilo)
- <http://www.fuerstenstein.at/zgodovina/C10/P5/> (besedilo)

NALOGE OZIROMA VPRAŠANJA ZA OSNOVNO ŠOLO

1. Naloge s kratkimi odgovori

Odgovori na vprašanje

Kdaj in kje je nastal najstarejši pisni vir o ustoličevanju karantanskih vojvod?

Kje je potekalo ustoličevanje?

Kdo je bil ustoličevalec?

Kdo je bil zadnji koroški vojvoda, ki so ga ustoličili na knežjem kamnu?

2. Naloge z izbirnimi odgovori

Kako se imenuje najstarejši pisni vir o ustoličevanju karantanskih vojvod?

Obkroži pravilni odgovor

- O pokristjanjevanju Bavarcev in Karantancev
- O prečiščevanju Bavarcev in Karantancev
- O pokristjanjevanju Germanov in Slovanov
- O pokristjanjevanju Nemcev in Slovencev

Katera dva vladarja sta bila prva krščena vladarja Karantancev? Obkroži pravilni odgovor

- Goran in Momir
- Gorazd in Hotimir
- Peter in Janez
- Marko in Klemen

3. Naloge alternativne izbire

Obkroži pravilni odgovor

Vojvoda je ves čas poteka ustoličevanja sam odgovarjal kmetu in mu sam zaprisegel	DA	NE
Ustoličevanje vojvod na knežjem kamnu je potekalo v slovenskem jeziku (v slovenskem narečju)	DA	NE
Prvo najstarejše poročilo o ustoličevanju Karantanskih vojvod v sega v sredino 10. stoletja	DA	NE
Potek ustoličevanja je bil skozi zgodovino Karantanije popolnoma enak in se ni nič spreminjal	DA	NE
Pravica ustoličevalca je sčasoma postala dedna	DA	NE
Vojvoda, ki so ga ustoličili na knežjem kamnu, je po opravljenem obredu sédel na vojvodski stol in podelil fevde	DA	NE
Zadnjega koroškega vojvoda so ustoličili na knežjem kamnu leta 1414	DA	NE

4. Naloge urejanja

Razvrsti potek ustoličevanja v pravilno zaporedje

_____ do kamna pristopi v kmečka oblačila oblečen vojvoda, v spremstvu plemičev, vitezov, cerkvenih dostojanstvenikov, uradnikov,...

_____ na kamnu pod Koroško goro sedi svobodni kmet, ki v eni roki drži bika in v drugi kobilu.

_____ kmet vojvodi zapove, da naj bo dober sodnik in prepusti sedež na kamnu vojvodi.

_____ sledi slovesna maša v cerkvi Gospe Svete.

_____ vojvoda obrne meč na vse strani neba in tako pokaže, da bo pravičen sodnik. Iz kmečkega klobuka spije mrzle vode.

_____ vojvoda oblečen v svoja oblačila sede na Vojvodski stol na Gosposvetem polju in podeli svoje fevde.

_____ spremstvo vojvode da zaprisego kmetu, da bo vojvoda naredil njegovo hišo svobodno in brez dajatev.

5. Naloga krajših prostih odgovorov

Opiši o čem govori najstarejši pisni vir o ustoličevanju karantanskih vojvod? Kdo je stal za obredom ustoličevanja in kdo so bili nasprotniki tega obreda? Zakaj so mu nasprotovali?

Kakšna oblačila je nosil vojvoda med samim ustoličevanju in po njem?

6. Oglej si spodnjo fotografijo in odgovori na zastavljena vprašanja

Kaj prikazuje slika?

Kdo je sedel na ta stol in kje se je ta nahajal?

Zakaj je imel ta stol pomembno vlogo?

---

7. Alternativna naloga

Časovni stroj

Vstopil si v časovni stroj in si se znašel v Karantaniji, v letu 1286, ravno v času ustoličevanja karantanskega vojvode. Kot zunanji opazovalec prisostvuješ ustoličevanju. Po koncu ustoličevanja si vstopil nazaj v časovni stroj in si se vrnil nazaj k pouku zgodovine. Razdelite se v skupine po 3-4 in skupaj napišite poročilo o tem kaj se je dogajalo, kje se je dogajalo, kdo je prisostvoval, kdo je imel kakšno vlogo, kdo je kaj govoril, zakaj in kdaj se je to zgodilo.

REŠITVE NALOG

1. Naloge s kratkimi odgovori

Odgovori na vprašanje

Kdaj in kje je nastal najstarejši pisni vir o ustoličevanju karantanskih vojvod?

Sredi 8. stoletja, v Salzburgu.

Kje je potekalo ustoličevanje?

Na knežjem kamnu pod Koroško goro.

Kdo je bil ustoličevalec?

Predstavniki kosezov

Kdo je bil zadnji koroški vojvoda, ki so ga ustoličili na knežjem kamnu?

Ernest Železni

2. Naloge z izbirnimi odgovori

Kako se imenuje najstarejši pisni vir o ustoličevanju karantanskih vojvod?

Obkroži pravilni odgovor

- a. O pokristjanjevanju Bavarcev in Karantancev
- b. O prečiščevanju Bavarcev in Karantancev
- c. O pokristjanjevanju Germanov in Slovanov
- č. O pokristjanjevanju Nemcev in Slovencev

Katera dva vladarja sta bila prva krščena vladarja Karantancev? Obkroži pravilni odgovor

- a. Goran in Momir
- b. Gorazd in Hotimir**
- c. Peter in Janez
- č. Marko in Klemen

3. Naloge alternativne izbire

Obkroži pravilni odgovor

Vojvoda je ves čas poteka ustoličevanja sam odgovarjal kmetu in mu sam zaprisegel	DA	NE
Ustoličevanje vojvod na knežjem kamnu je potekalo v slovenskem jeziku (v slovenskem narečju)	DA	NE
Prvo najstarejše poročilo o ustoličevanju Karantanskih vojvod v sega v sredino 10. stoletja	DA	NE
Potek ustoličevanja je bil skozi zgodovino Karantanije popolnoma enak in se ni nič spremenjal	DA	NE
Pravica ustoličevalca je sčasoma postala dedna	DA	NE
Vojvoda, ki so ga ustoličili na knežjem kamnu, je po opravljenem obredu sédel na vojvodski stol in podelil fevde	DA	NE
Zadnjega koroškega vojvoda so ustoličili na knežjem kamnu leta 1414	DA	NE

4. Naloge urejanja

Razvrsti potek ustoličevanja v pravilno zaporedje

___1___ na kamnu pod Koroško goro sedi svoboden kmet, ki v eni roki drži bika in v drugi kobilo.

___2___ do kamna pristopi v kmečka oblačila oblečen vojvoda, v spremstvu plemičev, vitezov, cerkvenih dostojanstvenikov, uradnikov,...

___3___ spremstvo vojvode da zaprisego kmetu, da bo vojvoda naredil njegovo hišo svobodno in brez dajatev.

___4___ kmet vojvodi zapove, da naj bo dober sodnik in prepusti sedež na kamnu vojvodi.

___5___ vojvoda obrne meč na vse strani neba in tako pokaže, da bo pravičen sodnik. Iz kmečkega klobuka spije mrzle vode.

___6___ sledi slovesna maša v cerkvi Gospe Svete.

___7___ vojvoda oblečen v svoja oblačila sede na Vojvodski stol na Gosposvetškem polju in podeli svoje fevde.

5. Naloga krajših prostih odgovorov

Opiši o čem govori najstarejši pisni vir o ustoličevanju karantanskih vojvod?

Govori o tem, da so karantanski Slovani sredi 8. stoletja napravili Gorazda za vojvodo in da so 3 leta zatem ista ljudstva dala vojvodstvo Hotimirju. Gorazd in Hotimir sta bila prva krščena vladarja Karantancev.

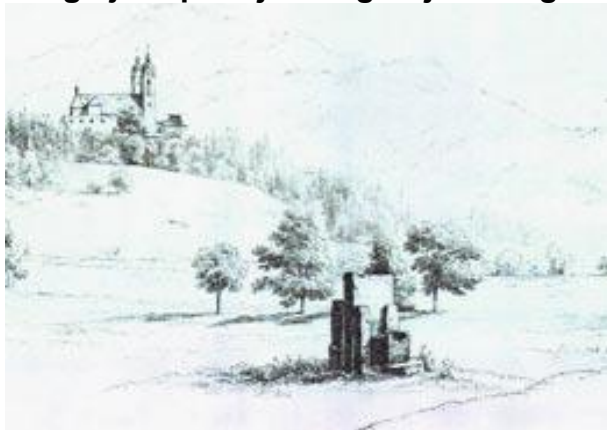
Kdo je stal za obredom ustoličevanja in kdo so bili nasprotniki tega obreda? Zakaj so mu nasprotovali?

Za obredom je stalo predvsem koroško deželno plemstvo, nasprotniki pa so bili Habsburžani. Nasprotovali so zato, ker se jim je zdelo smešno, da oblečejo vojvodo v kmečka oblačila, ga udari kmečka roka in ga za vojvodo razglasi kmet.

Kakšna oblačila je nosil vojvoda med samim ustoličevanju in po njem?

Vojvoda je nosil med ustoličevanjem na knežjem kamnu kmečka oblačila ali kmečko nošo. Ko je obred na knežjem kamnu končan, sledi sveta maša v cerkvi Gospe Svete in nato se je lahko vojvoda preoblekel v svoja oblačila. Nosil je siv (slovenski) klobuk s sivo klobučno vrvjo.

6. Oglej si spodnjo fotografijo in odgovori na zastavljena vprašanja

Kaj prikazuje slika?

Slika prikazuje vojvodski stol.

Kdo je sedel na ta stol in kje se je ta nahajal?

Na stol je sedel novo izvoljeni vojvoda. Stol se je nahajal na Gosposvetskem polju.

Zakaj je imel ta stol pomembno vlogo?

Vojvodski stol je imel pomembno zato, ker je na njem novo ustoličeni vojvoda po opravljenem obredu podelil fevde.

7. Alternativna naloga

Časovni stroj

Vstopil si v časovni stroj in si se znašel v Karantaniji, v letu 1286, ravno v času ustoličevanja karantanskega vojvode. Kot zunanji opazovalec prisostvuješ ustoličevanju. Po koncu ustoličevanja si vstopil nazaj v časovni stroj in si se vrnil nazaj k pouku zgodovine. Razdelite se v skupine po 3-4 in skupaj napišite poročilo o tem kaj se je dogajalo, kje se je dogajalo, kdo je prisostvoval, kdo je imel kakšno vlogo, kdo je kaj govoril, zakaj in kdaj se je to zgodilo.

Primer:

Ustoličevanje pod Koroško goro

24. aprila 2014 smo odkrili časovni stroj, ki nas je popeljal v leto 1286. V letu 1286 smo se znašli pod Koroško goro, kjer je stal knežji kamen. Na tem kamnu je sedel svoboden kmet, ki je v eni roki držal bika in v drugi kobilu. Ko je do kamna pristopil v kmečka oblačila oblečen vojvoda v spremstvu plemičev, vitezov, cerkvenih dostojanstvenikov in uradnikov, je kmet zaklical: "Kdo je ta, ki prihaja?" Spremstvo vojvode je odgovoril: "To je vojvoda dežele." Kmet je vprašal spremstvo: "Ali je ta vojvoda pravičen sodnik in branilec krščanske vere?" Spremstvo je odgovorilo v en glas: "Seveda!" Potem je kmet nadaljeval s vprašanjem: "Kakšno ima pravico zasesti ta kamen?" Spremstvo je zapriseglo kmetu: "Vojvoda bo naredil tvojo hišo svobodno in brez dajatev." Potem je dal kmet vojvodi lahek udarec po licu in mu zapovedal, da naj bo dober sodnik ter prepustil sedež na kamnu vojvodi. Vojvoda je obrnil meč na vse strani neba in tako pokazal, da bo pravičen sodnik. Iz kmečkega klobuka je spil mrzle vode. Sledila je slovesna maša v cerkvi Gospe Svete. Nato se je vojvoda preoblekel v svoja oblačila in sedel na Vojvodski stol na Gosposvetskem polju ter podelil svoje fevde.

2. GLAVNA SPLETNA STRAN

WWW. NASLOV: http://sl.wikipedia.org/wiki/Glavna_stran

OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI

Izbrali smo spletno stran **Wikipedija** [vikipedija] (angleško Wikipedia) ali Vikipedija, ki je prosta spletna enciklopedija in nastaja s sodelovanjem stotisočev prostovoljcev z vsega sveta. Vsebuje geselske članke v 282 različnih jezikih in njihovih različicah, sponzorira pa jo nepridobitna fundacija Wikimedia. Zajema tradicionalne enciklopedične teme, obenem pa služi tudi kot almanah in zbornik. Ustanovitelj Jimmy Wales jo opisuje kot »poskus, da bi ustvarili in ponudili prosto enciklopedijo najvišje možne kakovosti prav vsakemu posamezniku v njegovem lastnem jeziku«. Wikipedija je eno od največkrat navedenih spletišč in dnevno doživi okoli 50 milijonov obiskov.

Wikipedija vsebuje približno trinajst milijonov geselskih člankov, od katerih jih je preko tri milijone in pol v angleščini, preko milijona v nemščini in francoščini ter več kot 850.000 v italijanščini. Slovenska različica Wikipedije je nastala 26. februarja 2002, od takrat je bilo napisanih že 140.318 člankov s katerimi se uvršča na 34. mesto (25. avgust 2010) za bolgarsko in pred volapiško Wikipedijo. Od svojih začetkov - ustanovljena je bila 15. januarja 2001 kot dopolnitev projekta Nupedia - je nepretrgoma rasla in hkrati spodbudila nastanek novih projektov, kot so Zbirka, Wikislovar, Wikinavedek, Wikiknjige in Wikivir. Geselske članke urejajo prostovoljci v načinu wiki lastnemu sistemu: članke lahko spreminja kdorkoli in kadarkoli. Sodelavci Wikipedije sami skrbijo za nepristranskost člankov, tako da so pogledi strokovnjakov ali citati iz literature povzeti, ne da bi želeli iz njih izluščiti »objektivno resnico«. Zaradi svoje odprte narave je dovzetna za netočnosti in vandalizem.

Pomen Wikipedije kot referenčnega dela je nekoliko sporen. Po eni strani prejema pohvale, ker je prosto dostopna, ker jo lahko vsakdo ureja in ker pokriva nadvse širok razpon tem. Po drugi strani jo kritizirajo, ker ima v nasprotju s tradicionalnimi enciklopedijami šibko osrednjo avtoriteto ter zaradi sistematične pristranskosti, na primer zaradi slabše pokritosti tradicionalnih enciklopedičnih tem. Geselski članki Wikipedije so na voljo pod pogoji, ki jih navaja licenca Creative Commons-Deljenje pod enakimi pogoji-Priznanje avtorstva (CC-BY-SA) in so zrcaljeni na številnih strežnikih po svetu. Medtem ko večina različic Wikipedije v opredmeteni obliki še ni izšla, je bila nemška različica maja 2005 predstavljena na DVD-plošči.

Spletno stran je možno vsakodnevno aktualizirati, ker ima vsakdo dostop, da doda nove podatke. Menimo, da je že zaradi preproste zasnove in oblikovnega koncepta

primerna tako za ljubitelje zgodovine kot tudi za študente, dijake in osnovnošolske učence. Kot je razvidno iz zgornjega opisa spletne strani je jasno, da se Wikipedije dnevno poslužuje ogromno ljudi po vsem svetu in Slovenija vsekakor ni nobena izjema.

RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

Za to spletno stran smo se odločili iz različnih razlogov. Med vsemi ponujenimi stranmi na internetu se nam je ta zdela najboljša zaradi mnogih podatkov, ki so potrebni za razumevanje snovi in ker so članki preverljivi v virih, ki so navedeni v spodnjem delu spletne strani.

Zdela se nam je zanimiva, razgibana, interaktivna in preprosta za uporabo. Na njej se ne pojavlja samo besedilo, ampak tudi različne fotografije oziroma sličice, ki so dijakom v pomoč za lažjo predstavo tega obdobja in tudi za večjo motivacijo pri obravnavanju nove snovi. Učna tema je dobro razdeljena po posameznih poglavjih, ki si sledijo v kronološkem redu in je razvoj Karantanije do njenega propada tako jasno razviden.

Skupaj smo pogledali tudi učni načrt za splošen gimnazijski program, ki za to vsebino predvideva naslednje dosežene cilje²⁹. Dijaki/-nje:

- opredelijo obseg naselitve alpskih Slovanov v Vzhodne Alpe ter primerjajo prvi in drugi val naselitve;
- analizirajo gospodarske, družbene in politične značilnosti prvih državnih tvorb alpskih Slovanov;
- sklepajo o značilnostih ter posledicah pokristjanjevanja alpskih Slovanov;
- razvijajo spretnosti zbiranja in izbiranja informacij iz različnih medijev, kritično presodijo njihovo uporabno vrednost;
- oblikujejo svoje zaključke, mnenja, stališča, interpretacije;
- razvijajo sposobnost različnih oblik komunikacije;
- razvijajo odgovoren in pozitiven odnos do slovenske narodne identitete;

²⁹ UN za gimnazijo je spletno dosegljiv na:

http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2011/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf, 14.04.2014 (citirano 14. 04.2014).

- razvijajo odgovoren in pozitiven odnos do ohranjanja slovenske kulturne dediščine.

Prav tako smo si pogledali tudi vsebine, ki jih predvideva učni načrt za splošne gimnazije. Naslov vsebine, ki je povezan s Karantanijo oziroma je njena nadpomenka je naslednji: *Med alpskimi Slovani v Vzhodnih Alpah*. Njegove podteme pa so:

- Naselitev alpskih Slovanov v Vzhodne Alpe;
- Nastanek in značilnosti kneževin alpskih Slovanov (Karantanija, Karniola);
- Pokristjanjevanje in vključitev v zahodnoevropski kulturni prostor.

Ugotovili smo, da bi dijaki s pomočjo te spletne strani lahko dosegli vse želene cilje, ki jih predvideva učni načrt. S pomočjo članka na Wikipediji bi dijaki lahko samostojno in samoiniciativno prišli do želenega znanja, razvijali bi informacijsko-komunikacijske spretnosti in bi bili za novo snov dodatno motivirani, ker bi pretok znanja potekal po neki drugačni, zanje novi izkušnji.

2.1. NASLOV IZBRANE KONKRETE SPLETNE STRANI:

<http://sl.wikipedia.org/wiki/Karantanija>

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Po naselitvi Slovanov na področju vzhodnih Alp je najprej nastala zveza Čehov in Moravanov, leta 623 pa so se jim pridružili še Slovani na področju današnje Avstrije. Vsa ta ljudstva so se povezala v Samovo plemensko zvezo, da bi se skupaj borili proti Avarom na vzhodu in Germanom na zahodu. Samo je vladal od leta 623 do 658, bil je Frankovskega rodu, po poklicu pa trgovec.

Karantanija je eksistirala od leta 658 do leta 820. Je najstarejša zgodnj srednjeveška politična tvorba na področju vzhodnih Alp. Center je imela na Gosposvetskem polju, središče pa je bil Krnski grad. Ena od posebnih značilnosti Karantanije je bil obred ustoličevanja knezov. Za obred so potrebovali dva stola: en se je imenoval Knežji kamen, drugi pa Vojvodski stol. Obred je potekal v slovenskem jeziku. Izvajali so ga od 8. do 15. stoletja (karantanski knezi; frankovski grofje; koroški vojvode). Knežji kamen nakazuje možnost, da oblast izvira iz ljudstva. Večino prebivalstva Karantanije so sestavljali svobodni člani skupnosti. Bil pa je prisoten tudi proces razslojevanja. Poleg svobodnih članov pa je družba v Karantaniji poznala še tri sloje. Prvi so bili knezi. Ti so bili vodilen sloj, okrepili pa so se predvsem v vojaških spopadih. Drugi sloj so bili kosezi. To so bili oboroženi knezovi spremljevalci, v zameno za to pa so dobili zemljiško posestvo. Sodelovali so pri ustoličevanju. Po propadu Karantanije so se deloma spremenili v plemstvo, povečini pa so ostali kmetje. Do 13. stoletja so ohranili številne pravice in privilegije (svoje pravo in sodstvo, osebno svobodo, vlogo pri ustoličevanju, niso bili vključeni v fevdalna gospodstva). Najnižji družbeni položaj pa so zasedali patriarhalni sužnji in staroselci.

Leta 743 je Karantanija izgubila zunanjo samostojnost. Do leta 749 je vladal knez Borut, ki je Bavarce prosil za pomoč zaradi vdorov Obrov na vzhodu v panonski nižini. Ti so jih v zameno za pomoč podvrgli bavarski in s tem frankovski nadoblasti (Pipin Mali). Posledice te podreditve so bile, da je Karantanija postala vazalna oziroma podrejena kneževina. Po letu 743 se je na območju Karantanije začel proces

pokristjanjevanja, novega kneza pa so morali Karantanci podrediti na frankovskem dvoru.

Pri pokristjanjevanju so sprva seveda morali sodelovati tudi karantanski knezi. Bavarci so s seboj vzeli talce (Borutovega sina Gorazda in nečaka Hotimirja), ki so jih zadrževali na otoku Kimsko jezero v samostanu. Vzgajali so jih v krščanskem duhu. Knez Hotimir je najprej poslal Virgila, nato pa Modesta, da sta med ljudstvo širila vero. V času Hotimirja se je ta močno utrdila. Uvedli so Irski misijonarski način pokristjanjevanja, ki je bil nenasilen, verjeli so v besedo in moč prepričevanja, upoštevali so jezik ljudstva, niso ukinili poganskih šeg in navad, ampak so jim dali krščansko vsebino, prav tako pa so zmanjšali tudi desetino (Slovanska desetina je bila za eno tretjino nižja od običajne). Kljub veliki prilagoditvi razmeram, pa so se Karantanci trikrat uprli pokristjanjevanju. Dvakrat v času Hotimirja, največji upor pa se je zgodil po njegovi smrti: Trajal je kar tri leta, od 769 pa do 772. Zadušen je bil z bavarsko vojsko, na prestol pa so postavili Valtunka.

Krščanstvo se je na naš prostor širilo iz dveh smeri: iz smeri Salzburga (severno od Drave) in iz smeri Ogleja oziroma Akvileje (južno od Drave). Mesti sta med seboj tekmovali, zato je leta 811 Karel Veliki določil mejo med njima. Drava je postala mejna reka in ta delitev je veljala okoli 1000 let.

Ker je furlanski mejni grof s svojo samovoljnostjo kršil pravice podrejenim knezom, so se le-ti pritožili pri frankovskemu kralju. Ker pritožbe niso zalegle, je leta 818 izbruhnil upor. Po porazu grofa so se uporu pridružili tudi Karantanci in Karniolci, vendar so jih Franki že leta 820 premagali.

Zaradi tega sodelovanja v uporu je Karantanija izgubila svojo notranjo samostojnost. Postala je le ena od frankovskih grofij s frankovskim grofom in fevdalci na čelu. Zemlja je pripadla frankovskemu vladarju, ta pa jo je podeljeval plemstvu in duhovščini. Naše plemstvo se je ponemčilo.

S temi spremembami se je prekinil razvoj slovenske družbe v fevdalno. Tudi frankovska politika, ki je temeljila na zavezništvu z domačimi plemeni, je doživela neuspeh. Zaradi upora in kasnejše bolgarske nevarnosti so nezanesljive domače kneze zamenjali s frankovskimi grofi.

Po tej izgubi notranje samostojnosti se je začela razvijati fevdalna družba po vzoru frankovske. Karantanski in karniolci veljaki so se kot prvaki začeli vključevati med nastajajoče fevdalce. Ta delitev na tlačane in veljake je pomenila, da se je oblikovala fevdalna hierarhija z ustrezno razporeditvijo. Tudi pri nas je bilo vedno več fevdov, ki so jih fevdalci dobivali kot plačilo za vojaško službo.

Močni frankovski vplivi so se se pokazali še v gospodarstvu: njive so se končno ustalile, postopno se je začelo uveljavljati triletno kolobarjenje. Ralo je zamenjalo plug, uveljavilo se je oranje s konjsko ali volovsko vprego. Kosa je nadomestila srp, nastajale so kmetije.

Povzeto po: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Karantanija>

OPIS GRADIVA

Ciljna spletna stran, na podlagi katere smo oblikovali naša vprašanja in odgovore, je razdeljena na posamezna podpoglavja, ki si smiselno sledijo. Podpoglavja *Prihod Slovanov*, *Nastanek plemenske kneževine in Samova plemenska zveza* vsebujejo povezavo na samostojne "glavne" članke, ki temo še bolj poglobljeno obravnavajo.

Številne besede v članku so obarvane modro, kar nam omogoča, da s klikom na njih preidemo na članke, ki obravnavajo to besedo.

V zgornjem, uvodnem delu strani so na kratko zapisani bistveni podatki o Karantaniji, nato sledi zgodovinski pregled državne tvorbe. Tu sta bili za nas najpomembnejši podpoglavji *Nastanek plemenske kneževine in Samova plemenska zveza* in *Od izgube zunanje do izgube notranje samostojnosti*.³⁰ Celoten zgodovinski pregled dopolnjujejo zemljevidi ob strani, na katerih je prikazano ozemlje Karantanije in okolice v različnih časovnih obdobjih. S klikom na zemljevid se le-ta poveča.

Zgodovinskemu pregledu sledi poglavje *Politična in družbena ureditev*. V njem je najprej opisana osnovna družbena ureditev Karantancev, pomembnejše besede, kot so npr. knez, kosez, župan, so odebeljene. Podpoglavje *Ustoličevanje karantanskih knezov* ima že omenjeno povezavo na glavni članek, sicer pa je opremljen s sliko knežjega kamna. Pod to sliko je še ena fotografija vojvodskega prestola, ki spremlja besedilo o frankovski družbeni ureditvi.

Besedilo je opremljeno z znanstvenim aparatom (sprotnimi opombami) in seznamom literature, ki ga najdemo na spodnjem delu spletne strani. V njem najdemo navedene kompetentne avtorje, kot so Grafenauer, Štih, Wolfram, Milko Kos in drugi. Čisto na dnu je moč najti še povezave na članke s tematiko, ki se navezuje ali povezuje s Karantanijo.

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA SREDNJO ŠOLO

1. Naloga s kratkimi odgovori

Odgovori na vprašanja.

Navedi drugo slovansko plemensko kneževino, ki se je nahajala južno od Karantanije.

Kje je potekal obred ustoličevanja karantanskih knezov?

Simbol česa je vojvodski prestol?

Kdo je v 9. stoletju začel upor proti frankovski oblasti?

Katerega leta je bil zadnjič ustoličen koroški vojvoda?

Kako se je imenovala teritorialna enota, sestavljena iz več vasi?

2. Nalogi z izbirnimi odgovori

Katere izmed naštetih oseb so bile karantanski knezi? Obkroži pravilne odgovore.

- a) Valuk
- b) Borut
- c) Tasilo
- d) Hotimir
- e) Kadolah
- f) Etgar

---

³⁰ Ta poglavja so najpomembnejša zato, ker zajemajo tisto vsebino, ki naj bi jo učenci znali in jo je moč najti tudi v srednješolskem učbeniku. Gl. Dušan Mlacović, Nataša Urankar, *Zgodovina 2: učbenik za drugo letnik gimnazije*, Ljubljana: DZS, 2010, str. 137-142.

Iz katerega središča je najprej potekalo pokristjanjevanje Karantanije? Obkroži ustrezen odgovor.

- a) Oglej
- b) Salzburg
- c) Spodnja Panonija
- d) Krnski grad

3. Naloga alternativne izbire

Obkroži pravilni odgovor.

Modest je bil prvi karantanski knez.	DA	NE
Kosezi so bili privilegiran vojaški sloj s posebnim statusom v karantanski družbi.	DA	NE
Karantanci so poznali suženjstvo.	DA	NE
Karantanija je obsegala večino ozemlja današnje Republike Slovenije.	DA	NE
Ustoličevanje karantanskih knezov je potekalo na vojvodskem prestolu.	DA	NE
Karantanci so izgubili notranjo samostojnost, ker so sodelovali v uporih Ljudevita Posavskega.	DA	NE
Karantanija je bila prva slovenska država v Vzhodnih Alpah.	DA	NE
Karel Veliki je mejo med salzburško škofijo in oglejskim patriarhatom določil po reki Dravi.	DA	NE

4. Naloga povezovanja

Poveži letnice z dogodki.

- 658 Modestova smrt
- 763 Frankovski grofje zamenjajo domače slovanske
- 743 Upor Ljudevita Posavskega
- 743 Propad Samove plemenske zveze
- 828 Karantanija prizna bavarsko nadoblast
- 828 Nastanek Samove plemenske zveze

5. Naloga dopolnjevanja

Vstavi manjkajoče besede.

Karantanija je bila slovanska plemenska _____ oziroma vojvodina v Vzhodnih Alpah. Najverjetneje je bila najstarejša slovanska državna tvorba, čeprav je bila kljub večinskemu _____ prebivalstvu po svojem izvoru in po svojem razvoju sicer ves čas polietnična. Nastala je v ____ stoletju, njeno politično središče je bil _____. Zelo znana kneza sta bila bratranca _____ in _____, ki sta bila v mladosti talca na _____. Tam sta sprejela _____ vero. Pod vodstvom pokrajinskega škofa _____, ki je uporabljal _____ način misijona, se je ta vera razširila tudi v Karantanijo. Leta 828 je Karantanija izgubila _____ in na oblast so prišli vojvode

bavarskega rodu. V sklopu Svetega rimskega cesarstva se je postopoma preoblikovala v deželo _____.

6. Vprašanja na besedilo

Preberi odlomek o načinih pokristjanjevanja in odgovori na vprašanja.

V večjem delu Karantanije je prevladovala salzburška cerkvena politika z irskim načinom misijona, ki je poudarjal miroljubno širjenje krščanstva in pomen pridobivanja zaupanja med plemenskimi voditelji poganskih ljudstev. Medtem ko je frankovski način misijona uporabljal nasilje in kaznovanje udeležbe v poganskih obredih z zaplembo premoženja in odvzemom osebne svobode, je irski misijon upošteval poganske šege in običaje in jih načeloma niso nasilno zatirali, ampak so jim poskušali dati novo, krščansko vsebino. /.../ Pri obredju so misijonarji uporabljali domači slovanski jezik, od konca 8. stoletja dalje pa so bile maše v latinskem jeziku, medtem ko so predmašne molitve in oblike pokore ostale v slovanskem jeziku.

Kateri dve metodi oz. načina pokristjanjevanja sta opisana?

Kaj je značilno za vsakega izmed njiju?

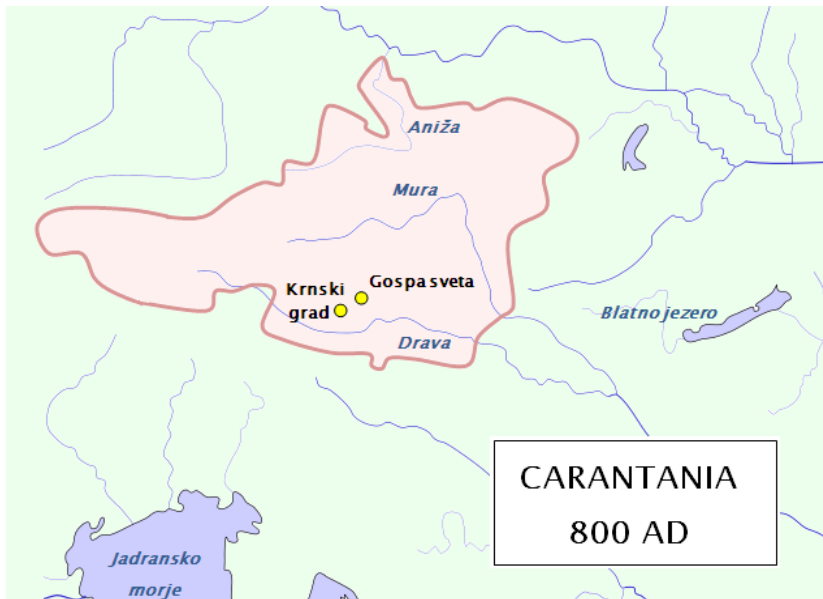
Kateri je bil po tvojem mnenju uspešnejši in zakaj?

---

7. Vprašanja na zemljevid

Oglej si zemljevid in odgovori na vprašanja.

Kateri dve mesti sta predstavljali center Karantanije?

Na zemljevid vriši približne meje Slovenije. Kateri deli današnje Slovenije so bili vključeni v ozemlje nekdanje Karantanije?

Označi tudi mejo med pristojnostjo salzburške nadškofije in oglejskega patriarhata, ki jo je določil Karel Veliki. Kateri cerkveni sedež je nadzoroval večji del Karantanije?

---

8. Alternativna naloga s krajšimi prostimi odgovori

Na spletni strani <http://sl.wikipedia.org/> v iskalnik vpiši spodnje pojme in jih na kratko opiši v kontekstu karantanske zgodovine.

Knežji kamen

Vojvodski prestol

Krnski grad

Gospa Sveta

Kosez

Župan

REŠITVE NALOG

1. Naloga s kratkimi odgovori

Odgovori na vprašanja.

Navedi drugo slovansko plemensko kneževino, ki se je nahajala južno od Karantanije. **Carniola**

Kje je potekal obred ustoličevanja karantanskih knezov? **Na knežjem kamnu na Krnskem gradu**

Simbol česa je vojvodski prestol? **Simbol fevdalne oblasti**

Kdo je v 9. stoletju začel upor proti frankovski oblasti? **Ljudevit Posavski**

Katerega leta je bil zadnjič ustoličen koroški vojvoda? **1414**

Kako se je imenovala teritorialna enota, sestavljena iz več vasi? **Župa**

2. Nalogi z izbirnimi odgovori

Katere izmed naštetih oseb so bile karantanski knezi? Obkroži vse pravilne odgovore.

- a) Valuk
- b) Borut
- c) Tasilo
- d) Hotimir
- e) Kadolah
- f) Etgar

Iz katerega središča je najprej potekalo pokristjanjevanje Karantanije?

- a) Oglej
- b) Salzburg
- c) Spodnja Panonija

d) Krnski grad

3. Naloga alternativne izbire

Obkroži pravilni odgovor.

Modest je bil prvi karantanski knez.	DA	NE
Kosezi so bili privilegiran vojaški sloj s posebnim statusom v karantanski družbi.	DA	NE
Karantanci so poznali suženjstvo.	DA	NE
Karantanija je obsegala večino ozemlja današnje Republike Slovenije.	DA	NE
Ustoličevanje karantanskih knezov je potekalo na vojvodskem prestolu.	DA	NE
Karantanci so izgubili notranjo samostojnost, ker so sodelovali v uporuh Ljudevita Posavskega.	DA	NE
Karantanija je bila prva slovenska država v Vzhodnih Alpah.	DA	NE
Karel Veliki je mejo med salzburško škofijo in oglejskim patriarhatom določil po reki Dravi.	DA	NE

4. Naloga povezovanja

Poveži letnice z dogodki.

658 (1)	Modestova smrt (2)
763 (2)	Frankovski grofje zamenjajo domače slovanske (4)
743 (3)	Upor Ljudevita Posavskega
828 (4)	Propad Samove plemenske zveze (1)
	Karantanija prizna bavarsko nadoblast (3)
	Nastanek Samove plemenske zveze

5. Naloga dopolnjevanja

Vstavi manjkajoče besede.

Karantanija je bila slovanska plemenska **kneževina** oziroma vojvodina v Vzhodnih Alpah. Najverjetneje je bila najstarejša slovanska državna tvorba, čeprav je bila kljub večinskemu **slovanskem** prebivalstvu po svojem izvoru in po svojem razvoju sicer ves čas polietnična. Nastala je v **7.** stoletju, njeno politično središče je bil **Krnski grad**. Zelo znana kneza sta bila bratranca **Gorazd** in **Hotimir**, ki sta bila v mladosti talca na **Bavarskem**. Tam sta sprejela **krščansko** vero. Pod vodstvom pokrajinskega škofa **Modesta**, ki je uporabljal **irski** način misijona, se je ta vera razširila tudi v Karantanijo. Leta 828 je Karantanija izgubila **zunanjo samostojnost** in na oblast so prišli vojvode bavarskega rodu. V sklopu Svetega rimskega cesarstva se je postopoma preoblikovala v deželo **Koroško**.

6. Vprašanja na besedilo

Preberi odlomek o načinih pokristjanjevanja in odgovori na vprašanja.

V večjem delu Karantanije je prevladovala salzburška cerkvena politika z irskim načinom misijona, ki je poudarjal miroljubno širjenje krščanstva in pomen pridobivanja zaupanja med plemenskimi voditelji poganskih ljudstev. Medtem, ko je frankovski način misijona uporabljal nasilje in kaznovanje udeležbe v poganskih obredih z zaplembo premoženja in odvzemom osebne svobode, je irski misijon upošteval poganske šege in običaje in jih načeloma niso nasilno zatirali, ampak so jim poskušali dati novo, krščansko vsebino. /.../ Pri obredju so misijonarji uporabljali domači slovanski jezik, od konca 8. stoletja dalje pa so bile maše v latinskem jeziku, medtem, ko so predmašne molitve in oblike pokore ostale v slovanskem jeziku.

Kateri dve metodi oz. načina pokristjanjevanja sta opisana?

Opisana sta irski in frankovski način pokristjanjevanja.

Kaj je značilno za vsakega izmed njiju?

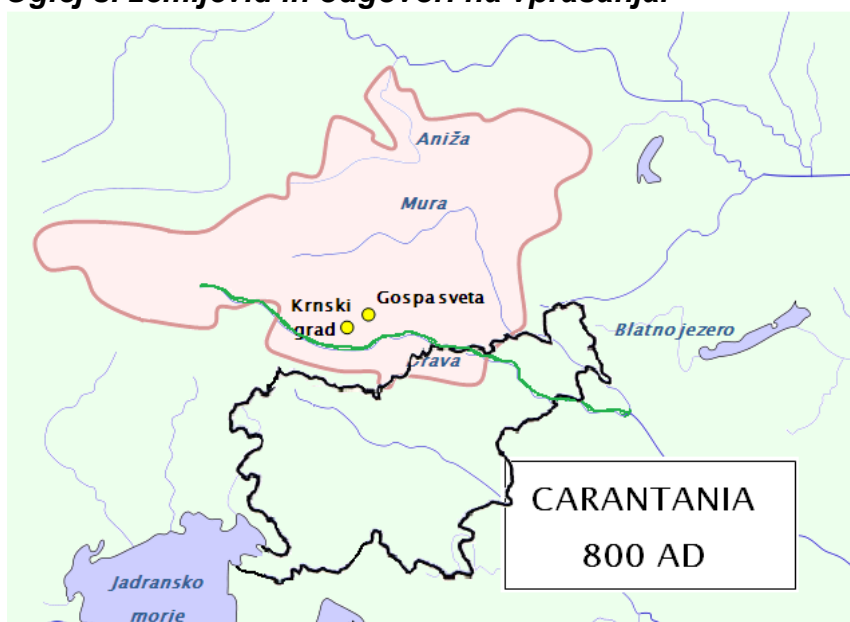
Po smislu, npr. Za irski način je značilna miroljubnost, pridobivanje zaupanja med plemenskimi voditelji, upoštevanje šeg in običajev poganov ter dajanje krščanske vsebine le tem, uporaba domačega slovanskega jezika. Za frankovski način je značilno nasilje in kaznovanje, odvzemanje premoženja in osebne svobode tistim, ki se niso želeli pokristjaniti.

Kateri je bil po tvojem mnenju uspešnejši in zakaj?

Po smislu, npr. Po mojem mnenju je bil uspešnejši irski način, ker je bil miroljubnejši in se je prilagodil potrebam poganskega prebivalstva.

7. Vprašanja na zemljevid

Oglej si zemljevid in odgovori na vprašanja.

Kateri dve mesti sta predstavljali center Karantanije?

Krnski grad in Gospa Sveta.

Na zemljevid približno vriši meje Slovenije. Kateri deli današnje Slovenije so bili vključeni v ozemlje nekdanje Karantanije?

V Karantanijo je bil vključen del današnje slovenske Koroške in Štajerske.

Označi tudi mejo med pristojnostjo salzburške nadškofije in oglejskega patriarhata, ki jo je določil Karel Veliki. Kateri cerkveni sedež je nadzoroval večji del Karantanije?

Večji del Karantanije je nadzorovala salzburška nadškofija.

8. Alternativna naloga s krajšimi prostimi odgovori

Na spletni strani <http://sl.wikipedia.org/> v iskalnik vpiši spodnje pojme in jih na kratko opiši v kontekstu karantanske zgodovine.

Knežji kamen

Po smislu, npr.: Je izklesani kamen, spodnji in obrnjen del rimskega stebra, ki je prvotno verjetno stal na Krnskem gradu. Na njem so v srednjem veku umeščali karantanske kneze in pozneje koroške vojvode.

Vojvodski prestol

Po smislu, npr.: Je kamniti prestol z dvema sedežema. Stoji na Gosposvetskem polju pri kraju Gospa Sveta na avstrijskem Koroškem. Prestol je imel pomembno vlogo v tretjem delu obreda ustoličevanja koroških vojvod, saj je na njem novi vojvoda potrdil fevde vazalom. S sedeža na hrbtni strani je delil fevde koroški palatinski grof.

Krnski grad

Po smislu, npr.: Je kraj na zahodni strani Gosposvetskega polja, ki je bil že v 7. stoletju sedež koroških knezov in nato od 11. stoletja skupaj z Gospo Sveto glavni kraj Koroške. V območju nekdanjega gradu je vse do leta 1862 stal knežji kamen, kjer so ustoličevali koroške vojvode.

Gospa Sveta

Po smislu, npr.: Ime za kraj in cerkev na Gosposvetskem polju, ki jo je v 8. stol. postavil Modest in je najstarejša izpričana cerkev na Koroškem. V starih virih jo označujejo tudi kot cerkev pri Krnskem gradu. Od časa postavitve je bila cerkev sedež pokrajinskega škofa za Karantanijo in cerkveno središče Karantanije, ter izhodišče za pokristjanjevanje Slovanov.

Kosez

Po smislu, npr.: Je naziv za pripadnika srednjeveškega družbenega sloja pri alpskih Slovanih, katerega izvor je nejasen. Verjetno so bili kosezi oboroženi knezovi spremljevalci, katerim je knez v zameno za vojaško spremstvo podelil zemljiško posest. Kasneje so postali kmetje ali nižji plemiči. V poznem srednjem veku je kosez ustoličeval koroškega vojvodo.

Župan

Po smislu, npr.: Župan je bil predstavnik lokalne oblasti v Karantaniji, ki je načeloval župi in bil odgovoren kosezom ter drugim plemičem.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Matej Hreščak

OPIS NALOGE: Matej je bil vodja skupine. Bil je tisti, ki je prevzel začetno pobudo ter spravil skupaj vse člane skupine. Prispeval je idejo za eno spletno stran o Karantaciji. Njegova glavna zadolžitev je bila preučiti vsebino ene izmed konkretnih spletnih strani in na podlagi gradiva oblikovati različne tipe nalog za srednješolce. Prevzel je tudi vlogo trenerja - preveril je pravilnost faktografije in historičnega izrazoslovja. Poskrbel je za oblikovno podobo ppt-predstavitve.

ČLAN ŠT. 2: Kaja Ivanetič

OPIS NALOGE: Kaja je bila odgovorna za oblikovanje vprašanj in nalog primernih za osnovno šolo na temo ustoličevanje na podlagi izbrane spletne strani <http://www.fuerstenstein.at>. Poskušala je oblikovati alternativno nalogo časovni stroj in jo potem umestiti v samo predstavitev. V skupini je bila zadolžena za zapisnik idej in za poročanje prek elektronske pošte, ki je vsebovalo glavne sklepne točke sestankov. S svojim delom in odzivnostjo je pokazala, da so izdelki in prispevkih vseh članov skupine cenjeni ter pohvaljeni.

ČLAN ŠT. 3: Kristina Jazbec

OPIS NALOGE: Kristina je bila odgovorna za predstavitev in opis prve izbrane spletne strani. Njena naloga je bila, da zbira poslano gradivo vseh članov skupine na enem mestu ter obenem obvešča o morebitnih popravkih, spremembah in manjkajočih vsebinah. Na koncu je vso zbrano gradivo strnila v celoto in poskrbela za tehnično urejenost skupinske naloge. S svojimi idejami in kritičnostjo pa je pripomogla h kakovostnejšemu skupnemu delu.

ČLAN ŠT. 4: Jonatan Jeršin

OPIS NALOGE: Jonatan Jeršin je bil pregledovalec in lektor. Smiselno in jezikovno je pregledoval prispevke posameznih članov skupine že med samim delom, na koncu pa opravil še končno lektoriranje skupinske naloge. Pri tem se je trudil odpraviti vse oblikoslovne, skladijske in besedotvorne nepravilnosti. Med samim dogovarjanjem za pripravo prispevka in predstavitve je opozarjal tudi na posamezne pomanjkljivosti, ki bi lahko motile delo. Je tudi avtor nalog in rešitev za osnovno šolo na temo Karantanci, pri čemer se je trudil, da bi bile sestavljene čimbolj raznoliko.

ČLAN ŠT. 5: Rok Kastelic

OPIS NALOGE: Rok je v skupini prevzel funkcijo spodbujevalca (spodbujal je člane skupine in jih redno opominjal k delu), paznika (skrbel je za izpolnjevanje dogovorjenih rokov) in arbitra (skrbel je za uravnoveženost odgovornosti v skupini). Prav tako je bil pisec obeh zgodovinskih vsebin in obeh opisov gradiva za osnovno šolo, pregledovalec vsega gradiva in nalog za osnovno šolo ter zgolj pregledovalec obojega za srednjo šolo. Nenazadnje pa je zaradi zanimivih in atraktivnih idej prevzel še funkcijo upravitelja časovnega stroja. Je dosleden ter veliko pričakuje tako od sebe, kot tudi od drugih članov skupine.

ČLAN ŠT. 6: Maja Klinar

OPIS NALOGE: Maja je bila odgovorna za teoretični del v sklopu vprašanj za srednje šole. Predstavila je spletno stran, ki smo jo uporabili kot primer strani za srednjo šolo oziroma gimnazijo, navedla je razloge, ki so botrovali temu, da smo se odločili za Wikipedijo, opisala pa je tudi zgodovinsko snov. Kakor vsi člani skupine je skrbela, da v času sestankov ni bilo hrupa. Imela pa je tudi funkciji vratarja in usmerjevalca skupine.

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
3.4.2014	Splošna debata o skupinski nalogi in pogovor o možnih vsebinskih temah ter odločitve, da se do naslednjega srečanja poišče primerne spletne strani.
10.4.2014	Dokončno smo določili teme za OŠ in SŠ: Karantanija in izbrali spletne strani (Wikipedia in Fuerstenstein). Konkretno smo si razdelili naloge in zadolžitve glede na posamezne sklope. Dogovor, da do naslednjega srečanja naredimo vsak svoj del in si ga pošljemo v pregled.
17.4.2014	Pregled opravljenega dela, oblikovanje neke celote (Kristina prevzame končno oblikovanje in Jonatan lektoriranje) in načrtovanje predstavitve naloge. Za predstavitev si zopet razdelimo naloge ter do naslednjega srečanja pripravimo predstavitev. Matej prevzame oblikovanje predstavitve v Power Point-u.
24.4.2014	Zadnje srečanje pred predstavitvijo. Zadnji popravki v ppt predstavitvi in končni pregled. Priprava na predstavitev.

ABECEDNI SEZNAM DRUGE UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

- Vilma Brodnik et al., Zgodovina 1. Učbenik za prvi letnik gimnazije. DZS (Ljubljana, 1999).
- Stane Granda, Mala zgodovina Slovenije. Celjska Mohorjeva družba (Celje, 2008).
- Martin Ivanič, Slovenska zgodovina v slikah, Mladinska knjiga (Ljubljana, 2006).
- Dušan Mlacović, Nataša Urankar, Zgodovina 2: učbenik za drugi letnik gimnazije, DZS, (Ljubljana, 2010).
- UN za osnovno šolo je spletno dosegljiv na: http://www.mizks.gov.si/fileadmin/mizks.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_z_godovina.pdf, 12.04.2014.
- UN za gimnazijo je spletno dosegljiv na: http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2011/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf, 14.04.2014.

**SKUPINSKA NALOGA 5:
UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU ZGODOVINE**

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za zgodovino

**SKUPINSKA NALOGA: UPORABA SPLETNIH
STRANI PRI POUKU ZGODOVINE
(Stari Egipt)**

Mentorica:
Izr. prof. dr. Danijela Trškan

Avtorji:
Uršula Dačić
Barbara Dermastija
Petra Goltnik
Brigita Gorjup
Marsel Hotić

Ljubljana, april 2014

1. GLAVNA SPLETNA STRAN

www naslov: **egipt-slo.net**

1.1. OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI:

Spletna stran je delo Romine Schwarzlin iz Ljubljane. Stran je sestavljena iz številnih fotografij in kratkih opisov zanimivosti starega Egipta. Na levi strani so na voljo povezave do podtem (hieroglifi, veliki faraoni, Tutankamon, arabščina in forum). Na vrhu so povezave preko fotografij na tehniko Egipčanov, razstave o Egiptu, potovanja v Egipt in članke o Egiptu. Še višje lahko v sivem okvirčku izberemo ali si želimo izvedeti kaj novega o Starem Egiptu ali Egiptu danes, lahko si ogledamo fotogalerijo potovanj, preberemo kaj o arheologiji ali sabljanju, izvemo katere knjige so bile napisane na temo Egipta ali pa se igramo igrico. Levo spodaj najdemo koledar.

1.2. RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI:

Bila je ena redkih strani o starem veku primerna za osnovne šole. Izbrali smo jo tudi, ker je napisana v slovenščini, saj smo mnenja, da mora biti uporaba tujih spletnih strani v osnovnih šolah zgolj izbirna. Zelo dobro je opremljena s slikovnim gradivom. Obravnava zelo širok spekter tem vezanih na stari Egipt. Stran ima veliko povezav/podstrani.

2. NASLOV PRVE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ.

GRADIVA: Veliki faraoni

www.egipt-slo.net/faraoni.php

2.1. OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Zaradi razvoja namakalnega poljedelstva se je v Egiptu razvila državna organizacija. Državo je vodil faraon, ki je vladal sam. faraon je bil lastnik vse zemlje v deželi, zakonodajalec, vrhovni vojaški poveljnik, vrhovni svečenik in nosilec vrhovne upravne in sodne oblasti.³¹

Časovno obdobje Starega Egipta razdelimo na deset obdobji: preddinastično obdobje (5500 – 2950 pr. n. št.), zgodnji čas (2950 – 2650 pr. n. št.), staro kraljestvo (2650 – 2155 pr. n. št.), prva vmesna dona (2155 – 2134 pr. n. št.), srednje kraljestvo (2134 – 1650 pr. n. št.), druga

---

³¹ Vilma Brodnik idr. *Zgodovina 1. Učbenik za prvi letnik gimnazij*. Ljubljana: DZS, 2001. str. 53.

vmesna doba (1650 – 1552 pr. n. št.), novo kraljestvo (1552 – 1070 pr. n. št.), tretja vmesna doba (1070 – 712 pr. n. št.), pozna doba (712 – 323 pr. n. št.), Ptolomejska doba (323 – 30 pr. n. št.). Po letu 30 pr. n. št. je Egipt postal rimska provinca. V tem času se je v Egiptu zvrstilo 31 dinastij faraonov in vmesna kraljestva Hiksov, Asircev in Perzijcev.

Vsako dinastijo je zaznamovalo nekaj faraonov, ki so pospešeno gradili templje, bili dejavni na verskem ali političnem področju, nekaj jih je opisanih na spletni strani. Za prvo dinastijo je bil izrednega pomena Narmer, ki je združil Spodnji in Zgornji Egipt. Keops, Kefren in Mikern so dali zgraditi piramide v Gizi in so spadali v četrto dinastijo. Osemnajsto dinastijo so najprej zaznamovali Tutmozisi, Tutmozis I. je začel graditi grobnice v Dolini kraljev, njegova hči Hatšepsut pa je postavljala svetišča v Luksorju in Karnaku. Bila je ena najbolj znanih faraonk v zgodovini Egipta in je v deželi vzpostavila mir, začel pa se je velik razcvet. Njen naslednik Tutmozis III. je utrjeval meje Egipta in porazil Hipse v bitki pri Megiddu. V osemnajsti dinastiji je bil zelo znan faraon Amenofis IV. ali Ehnaton. Faraon je takratno mnogoboštvo zamenjal za vero v enega boga Atona, prestolnico pa je iz Teb preselil v Tell – el – Amarno. Njegov sin Tutankamon je po prihodu na prestol ponovno uvedel mnogoboštvo in prestolnico preselil nazaj v Tebe. Menda za časa svojega življenja ni bil tako pomemben, slaven po celem svetu je postal, ko je 4. 11. 1922 angleški arheolog Howard Carter odkril njegovo nedotaknjeno grobnico. Iz devetnajste dinastije pa je eden bolj znanih Ramzes II., ki je vladal kar 64 let. Postavil je veliko število templjev in kipov, ki so ga slavili in ustanovil svoje mesto Pi – Ramzes. Izmenoma pomemben je bil tudi na vojaškem področju, saj je v bitki pri Kadešu porazil Hetite.³²

2.2. OPIS GRADIVA

Podstran o velikih faraonih na spletni strani [egipt-slo.net](http://www.egipt-slo.net) je sestavljena iz dveh delov. Na začetku stoji preglednica, ki razdeli zgodovino starega Egipta na posamezna časovna obdobja. Za vsako časovno obdobje je označeno, kdaj se je pričelo in kdaj končalo, naštete so vse dinastije in faraoni, ki so spadali v to dinastijo. Vključene so tudi vladavine Hiksov, Asircev in Perzijcev. Preglednica je obarvana, vsako obdobje je označeno s svojo barvo in zato dovolj pregledno.

Pod preglednico sledi kratek opis delovanja najpomembnejših faraonov. Opisani so njihovi dosežki na vojaškem področju, pomembnejši templji, ki so jih zgradili in nekaj podatkov iz

---

³² Povzeto po: <http://www.egipt-slo.net/faraoni.php>

osebnega življenja. Drugega gradiva na tej spletni strani o faraonih ni. Stran je primerna za osnovnošolce, saj daje kar nekaj pomembnih informacij, obenem pa ni natrpana z nepomembnimi podatki. Kar smo pogrešali, je na začetku kratka predstavitev položaja faraona, kakšno oblast je imel v Egiptu, kakšni so bili njegovi stiki z ljudstvom in kako je izvrševal državno oblast.

2.3. NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

- www.egipt-slo.net/faraoni.php

2.4. NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

1. Naloga s kratkimi odgovori

Odgovori na vprašanja!

- Kateri je prvi faraon, ki je združil Spodnji in Zgornji Egipt? _____
- Kateri faraon 18. dinastije se je odločil, da bo prestolnico iz Teb prenesel v Tel el Amarno? _____
- Kdo je odkril grobnico faraona Tutankamona in kdaj? _____

2. naloga z izbirnimi odgovori

Kdo so bili graditelji treh štiristranih piramid v Gizi? Obkroži!

- a) Keops, Kefren , Mikerin
- b) Keops, Kefren, Tutmozis I.
- c) Kefren, Narmer, Ramzes I.

Amenofis IV. – Ehnaton je v Egiptu uvedel mnogoboštvo. V katerega boga so takrat morali Egipčani verovati? Obkroži!

- a) Oziris
- b) Anubis
- c) Aton
- d) Izida

3. naloga alternativne izbire

Obkroži DA pred pravilnim in NE pred napačnim odgovorom. Če si obkrožil NE, zapiši pravi dogovor pod trditev.

DA NE Tutankamon je bil faraon 19. dinastije.

DA NE Keops je prvi faraon, ki je zgradil pravilno štiristrano piramido.

DA NE Ramzes II. je znamenit tempelj Abu Simbel zgradil tudi za svojo ženo.

DA NE Tutankamon je za prestolnico Egipta ponovno postavil Kairo.

DA NE Tutankamonova grobnica v Dolini kraljev je bila do danes skoraj v celoti izropana.

4. naloga povezovanja

V levem stolpcu so s črkami označena imena faraonov, v desnem pa s številkami njihovi pomembni dosežki. Poveži črke z ustreznimi številkami.

a) Tutankamon	1) Najbolj znana faraonka v staroegipčanski zgodovini.
b) Keops	2) Ponovno uvedel mnogoboštvo.
c) Hatšepsut	3) Sebi na čast postavil tempelj Abu Simbel.
d) Ramzes II.	4) Za časa njegove vladavine je bilo zgrajenih največ templjev.
e) Amenofis III.	5) Najbolj je znan po svoji Sanjski steli.
	6) Gradnja pravilne štiristrane piramide.

5. naloga urejanja

Navedene faraone (Tutankamon, Narmer, Keops, Ramzes II., Sekenre Tao) ob spodnji puščici uredi po pripadnosti dinastijam, od najstarejšega do najmlajšega. Na desni strani puščice vsakemu pripiši, kateri dinastiji je pripadal.

FARAON

DINASTIJA

_____

_____

_____

_____

_____	_____
_____	_____
_____	_____

6. naloga odkrivanja in popravljanja napak

V spodnjem besedilu poišči napake, jih z rdečo podčrtaj in zraven dopiši ustrezne besede, da bo besedilo vsebinsko pravilno.

TUTANKAMON (1. dinastija) velja danes za enega izmed znanih faraonov. Kot deček je zasedel prestol s svojimi enajstimi leti in ponovno uvedel enoboštvo. Za prestolnico Mezopotamije je ponovno postavil Tebe in dal postaviti veliko novih kipov Amona, Mut in Khonsa, svete egipčanske trojice. Poročen je bil s Kleopatrom. Tutankamon je danes znan zlasti po svoji nedotaknjeni grobnici v Dolini cesarjev, ki jo je 4. 11. 1922 odkril angleški arheolog Howard Carter. Danes je predmet velikih raziskav ravno njegova odlično ohranjena mumija, ki počasi odkriva, da Tutankamon le ni bil tako zdrav mladostnik, ampak človek, ki je bolehal za skoliozo in Klippel-Feilovim sindromom.

7. naloga dopolnjevanja

Najbolj znana faraonka v staroegipčanski zgodovini je bila _____. Za časa njene vladavine je v Egiptu vladal ____ in _____ razcvet. Dala je postaviti številne obeliske v templju v _____. Tutmozis I. je začel tradicijo pokopavanja v _____, kjer si je kot prvi med faraoni dal izkopati _____ v pečine te Doline. Bil je tudi ____ slavne zgoraj omenjene faraonke.

8. naloga s krajšim prostim odgovorom

Opiši, kako je Amenofis IV. (Ehnaton) močno zamajal temelje takratne egipčanske družbe.

9. naloga alternativne izbire

Ptolemejska doba se začne 1552 let pr.n.št.	DA	NE
Tutmozis III. velja za prvega faraona starega Egipta.	DA	NE
Seti I. je bil oče faraona Ramzesa II. ali Ramzesa Velikega.	DA	NE
Tutankamon velja za sončnega vladarja zlate dobe starega Egipta.	DA	NE

10. naloga z izbirnim odgovorom

Po čem je danes Tutankamon najbolj znan?

- a) bil je oče faraona Ramzesa II.
- b) imel naj bi 110 sinov in 80 hčerk
- c) po grobnici v Dolini Kraljev
- d) po bitki pri Megiddu

2.5. REŠITVE NALOG:

1.

- Kateri je prvi faraon, ki je združil Spodnji in Zgornji Egipt? Narmer
- Kateri faraon 18. dinastije se je odločil, da bo prestolnico iz Teb prenesel v Tel el Amarno? Amenofis IV. - Ehnaton
- Kdo je odkril grobnico faraona Tutankamona in kdaj? Angleški arheolog Howard Carter 4. 11. 1922

2.

Prvo vprašanje – odgovor a, drugo vprašanje – odgovor c.

3. Obkroži DA pred pravilnim in NE pred napačnim odgovorom. Če si obkrožil NE, zapiši pravi dogovor pod trditev.

DA **NE** Tutankamon je bil faraon 19. dinastije.

Tutankamon je bil faraon 18. dinastije.

DA NE Keops je prvi faraon, ki je zgradil pravilno štiristrano piramido.

DA NE Ramzes II. je znamenit tempelj Abu Simbel zgradil tudi za svojo ženo.

DA NE Tutankamon je za prestolnico Egipta ponovno postavil Kairo.

Tutankamon je za prestolnico Egipta ponovno postavil Tebe.

DA NE Tutankamonova grobnica v Dolini kraljev, je bila do danes skoraj v celoti izropana.

Tutankamonova grobnica v Dolini kraljev, je do danes nedotaknjena.

4.

C1

A2

D3

E4

B6

5.

FARAON

DINASTIJA

Narmer

1.

Keops

4.

<u>Sekenre Tao</u>	<u>17.</u>
<u>Tutankamon</u>	<u>18.</u>
<u>Ramzes II.</u>	<u>19.</u>

6. **TUTANKAMON** (18. dinastija) velja danes za enega izmed znanih faraonov. Kot deček je zasedel prestol s svojimi **devetimi** leti in ponovno uvedel **mnogoboštvo**. Za prestolnico **Egipta** je ponovno postavil Tebe in dal postaviti veliko novih kipov Amona, Mut in Khonsa, svete **tebanske** trojice. Poročen je bil **z Anhesanamon**. Tutankamon je danes znan zlasti po svoji nedotaknjeni grobnici v Dolini **kraljev**, ki jo je 4. 11. **1922** odkril angleški arheolog Howard Carter. Danes je predmet velikih raziskav ravno njegova **slabo** ohranjena mumija, ki počasi odkriva, da Tutankamon le ni bil tako zdrav mladostnik, ampak človek, ki je bolehal za skoliozo in Klippelfeilovim sindromom.

7. naloga dopolnjevanja

Najbolj znana faraonka v staroegipčanski zgodovini je bila **Hatšepsut**. Za časa njene vladavine je v Egiptu vladal **mir** in **notranji** razcvet. Dala je postaviti številne obeliske v templju v **Karnaku**. Tutmozis I. je začel tradicijo pokopavanja v **Dolini kraljev**, kjer si je kot prvi med faraoni dal izkopati **grobnico** v pečine te Doline. Bil je tudi **oče** slavne zgoraj omenjene faraonke.

8. naloga s krajšim prostim odgovorom

Opiši kako je Amenofis IV. (Ehnaton) močno zamajal temelje takratne egipčanske družbe. **Amenofis IV. je namesto mnogoboštva uvedel vero v enega sončnega boga Atona. Prestolnico je iz Teb preselil v Tell – el- Amarno. Kot faraon je zanemarjal diplomacijo in stike s sosednjimi ljudstvi prav tako pa se je zaprl v svoje mesto.**

9. naloga alternativne izbire

Ptolemejska doba se začne 1552 let pr.n.št.	DA	NE
Tutmozis III. velja za prvega faraona starega Egipta.	DA	NE
Seti I. je bil oče faraona Ramzesa II. ali Ramzesa Velikega.	DA	NE
Tutankamon velja za sončnega vladarja zlate dobe starega Egipta.	DA	NE

10. naloga z izbirnim odgovorom

Po čem je danes Tutankamon najbolj znan?

- a) bil je oče faraona Ramzesa II.
- b) imel naj bi 110 sinov in 80 hčerk
- c) po grobnici v Dolini Kraljev
- d) po bitki pri Megiddu

3. NASLOV DRUGE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA:

Naslov: **Hieroglifi**

Spletna stran: **egipt-slo.net/hieroglifi.php**

3.1. OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Pisava, ki so jo uporabljali v starem Egiptu, se je imenovala hieroglifi. Raziskovanje hieroglifov kaže, da se je skozi zgodovino njihova pisava spreminjala, spreminjala so se pravila rabe posameznih črk, zaporedje in smer njihovega zapisovanja. Egipčani so hieroglife zapisovali v različnih smereh, večinoma od desne proti levi, lahko pa tudi od leve proti desni, od zgoraj navzdol ali od spodaj navzgor. Skozi raziskovanja se je v egiptologiji razvilo prvo in drugo pravilo branja hieroglifov. Prvo pravilo pravi, da moramo biti pri ugotavljanju smeri pisave pozorni na smer, v katero so obrnjeni posamezni hieroglifi. Vsak posamezen je namreč obrnjen v smeri začetka zgodbe. Drugo pravilo pa pravi, da z branjem hieroglifov začnemo zgoraj in zgornje beremo pred spodnjimi. Abecedo hieroglifov je zahtevno razumeti zato, ker ni podobna nobenemu drugemu danes znanemu sistemu uporabe črk. Egipčani v pisavi niso zapisovali samoglasnikov, po posebnem pravilu so jih uporabljali samo v izgovorjavi. Glavna posebnost hieroglifov je ta, da ima vsak hieroglif svoj črkovni zapis, abstraktni in praktični pomen. Poleg tega pa vsak hieroglif v kombinaciji z drugim spreminja svoj pomen. Značilnost hieroglifov je tudi ta, da le teh ne rišemo, ampak pišemo, torej z eno neprekinjeno črto. Staroegiptovski jezik loči tudi več različnih oblik za isto črko, kar se opazi pri izgovorjavi.

Tako na primer za črko h obstajajo štiri različne oblike zapisa. Za določitev oblike moramo biti pozorni na sosednje hieroglife. Posamezni hieroglifi določajo tudi spol ali lastnino. Glede izgovorjave hieroglifov so egiptologi pravila postavili na podlagi govornega jezika današnjih egipčanskih Koptov. Ker Egipčani niso zapisovali samoglasnikov, jih je pri izgovorjavi posameznih besed potrebno vriniti med soglasnike, da besedo lahko izgovorimo.

Egipčani so hieroglife uporabljali tudi za zapis števil.

3.2. OPIS GRADIVA

Izbrana spletna stran je vsebinsko razdeljena na tri dele. Na začetku je razpredelnica s hieroglifi, ob katerih so zapisane enakopomenske črke ali kombinacije črk v latinici. Sledi poglavje o pravilih pisanja s hieroglifi. Poglavje izpostavlja smer zapisovanja hieroglifov, posebnosti abecede hieroglifov in njihovo izgovorjavo. V osrednjem delu so zapisani tudi posamezni primeri pisanja in branja hieroglifov, ki skušajo olajšati razumevanje njihove uporabe. V zadnjem delu vsebine so v razpredelnici zapisane staroegipčanske številke. Števila 1, 100, 1.000, 10.000, 100.000 in 1000.000 so zapisana s hieroglifi ob njih pa še zapis z arabskimi števili.

3.3. NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

- egipt-slo.net/hieroglifi.php

- slika klinopis.....

3.4. NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

6. VPRAŠANJE ALI NALOGA

S pomočjo tabele iz spletne strani s hieroglifi zapiši svoje ime.

Primer: MARKO

7. VPRAŠANJE ALI NALOGA (naloga s krajšim prostim odgovorom)

Razloži, zakaj je abeceda hieroglifov zelo zahtevna.

8. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Razloži poved: Hieroglifov nikoli ne rišemo, ampak pišemo.

9. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Številke v prvem stolpcu pravilno poveži s hieroglifi.

1	
10	
100	
1.000	
10.000	

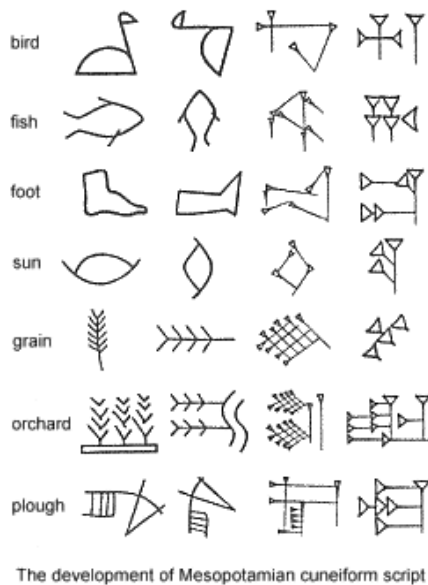
100.000

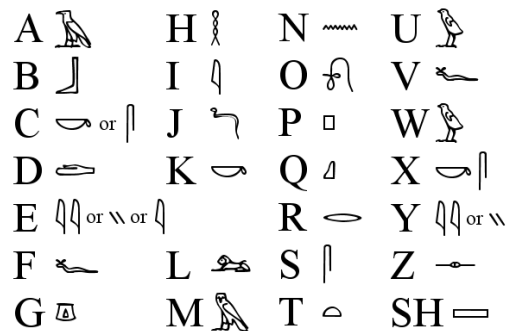
1.000.000

10. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Slika 1³⁴

Slika 2³³

Na levi strani je prikazan sumerski klinopis, na desni strani pa so prikazani egipčanski hieroglifi. Ponovi, kaj že veš o klinopisu in primerjaj obe pisavi.

4. GLAVNA SPLETNA STRAN ZA SREDNJO ŠOLO

1. WWW. NASLOV: <http://www.bbc.co.uk/history/ancient/egyptians/>

³³ Vir: <http://www.virtual-egypt.com/newhtml/hieroglyphics/sample/alphabet.htm>. (25. 4. 2014)

³⁴ Vir: <http://www.arch.mcgill.ca/prof/sijpkcs/arch374/winter2002/pssolange/roman.htm>. (25. 4. 2014)

4.1. OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI:

V osrednjem delu glavne spletne strani se nahaja slika Tutankamonove glave. Pod sliko se nahajajo povezave do večjega števila podtem (Pregled, Piramide in spomeniki, Mumifikacija, Bogovi in prepričanja, Faraoni in dinastije, Vsakdanje življenje ter Hieroglifi). Vsaka od teh podtem pa ima naprej prav tako povezave do vsebinsko ožjih poglavij. Pri vsaki temi, podtemi ali poglavju so ob besedilu na voljo tudi slike. Nekateri podteme imajo povezave tudi do raznih iger na svojo tematiko. Nad omenjeno sliko Tutankamona v osrednjem delu glavne strani se nahajajo povezave do ostalih obdobjih zgodovine, ki niso povezana z Egiptom. Čisto spodaj v sivem okvirju pa se nahajajo povezave do osnovnih informacij o avtorju spletne strani ter o pogojih uporabe te spletne strani.

4.2. RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI:

Spletna stran ima zelo veliko povezav ter podtem, ki zajemajo celoten spekter naše glavne teme Egipt. Nekatero od teh podtem so zelo specifične in morda tudi malo neobičajne, kar jih dela še bolj zanimive. Tudi slikovno gradivo na spletni strani je raznovrstno in pogosto, samo besedilo pa je napisano zelo nazorno in je zato tudi lažje berljivo. Prav tako so besedila obsežna in nudijo ogromno informacij ter so napisana v relativno enostavni angleščini.

5. NASLOV IZBRANE KONKRETE SPLETNE STRANI:

http://www.bbc.co.uk/history/ancient/egyptians/magic_01.shtml

5.1. OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Egipčanski miti govorijo o magiji oz. haki, ki je predstavljala eno izmed posebnih sil, ki so sodelovale pri ustvarjanju sveta. Tako božanstva kot tudi ljudje so imeli zmožnost uporabljanja magije, razlika je bila le v tem, v kolikšni meri so jo lahko uporabljali. Obstajala so tudi posebna pravila o tem, kdaj in v kakšen namen so magijo lahko uporabljali. Vsa uporaba magije je bila dovoljena, le tujce so pogosto obtoževali uporabe magije v zle namene. Med glavnimi, ki so uporabljali magijo so bili egipčanski svečeniki. Tudi med njimi je obstajalo določeno razlikovanje v uporabi magije. Najbolj cenjeni so bili tisti svečeniki, ki so znali brati stare knjige o magiji, ki so se nahajale v templjih in knjižnicah. Glavni svečeniki so magijo uporabljali predvsem za obrede, s katerimi so ščitili faraona, medtem ko so bili

svečeniki boginje Sekhmet znani po uporabi zdravilne magije. Med tistimi, ki so imeli manjše sposobnosti uporabe magije, poznamo tiste, ki so uporabljali magijo, da so očistili območje strupenih insektov in kač ter babice in zdravilci.

Obstajalo je več različnih tehnik izvajanja magije. Najpogosteje je šlo za vrsto obredov, kjer se je moral tisti, ki je uporabljal magijo obredno očistiti s tem da se je več dni izogibal stiku z ljudmi, se pred obredom umil in nadel čista oblačila. Določene oblike magije so zahtevale tudi palico, ki je lahko bila iz lesa ali kovine. Najbolj prestižna in zaradi nizke pismenosti med Egipčani tudi najredkejša tehnika pa je bila zapisana magija, kjer so posamezne uroke napisali na papirus in jih zvite nosili pri sebi. Posebna oblika magije so bili tudi amuleti.

Najpogosteje je bila magija uporabljena za zaščito in zdravljenje, poznali pa so tudi magijo namenjeno uničenju. Veliko urokov je obstajalo tudi za varovanje osebe v posmrtnem življenju in preprečevanje skrunitve grobnic.

5.2. OPIS GRADIVA

Gre za članek Dr. Geraldine Pich, ki je bil na strani objavljen 17. februarja 2011. Članek z naslovom Ancient Egyptian Magic je razdeljen v šest sklopov: uporabniki magije, tehnike, zaščita, zdravljenje, uroki in umrli, na koncu članka pa je navedena še literatura. Tekst je pisan v strjeni obliki, ob robu pa lahko najdemo slike, ki se navezujejo na tekst in posebne poudarke, ki so od teksta ločeni v sivih okvirjih. Gradivo je napisano v angleščini, jezik pa je primeren za razumevanje dijakov v srednji šoli.

5.3. NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA SREDNJO ŠOLO

6. VPRAŠANJE ALI NALOGA (naloga s krajšim prostim odgovorom)

Opiši, na kakšen način so svečeniki z obredi prekleli sovražnike ter ovrednoti pomembnost uporabljanja te vrste magije v takratnem Egiptu.

7. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Po egipčanskem vzoru zapiši svoj urok in njegovo izvajanje za zdravljenje bolezni ali učinkovanje napoja. Uporabi domišljijo!

8. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Opiši en ritual/urok ali magijo, ki so jo uporabljali v Egiptu. Pomagaj si z internetom ali drugo literaturo in poleg odgovora napiši naslov strani ali knjige, ki si jo uporabil.

9. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Egipčani so menili, da so ženske in novorojenčki ob porodu v veliki nevarnosti, saj nanje prežijo zli duhovi, bogovi, demoni in coprniki. Pred njimi so se zaščitili z različnimi začari in amuleti. Tudi pri nas so obstajale podobne vraže o nevarnostih ob porodu. Doma povprašaj starše in stare starše, ali poznajo kakšna poznajo kakšna vraževerja, pobrskej tudi po knjigah in internetu.

10. VPRAŠANJE ALI NALOGA

V krajšem sestavku (100 besed) razmisli, kaj je magija pomenila starim Egipčanom in kako je vplivala na njihovo življenje. Poskusi si zamisliti in zapiši, kakšno bi bilo življenje Starih Egipčanov, če magija ne bi obstajala.

a. PREDVIDENE REŠITVE:

1. Svečeniki so v templjih med obredom narisali na papirus ali oblikovali v vosku podobe kače Apopisa in te podobe nato popljuvali, poteptali, zabodli ter zažgali. Vse kar je od omenjenih podob ostalo, je bilo raztopljeno v vedru urina. Na ta način so prekleli svoje sovražnike. Ta vrsta magije je bila v praksi manj pogosta kot magija za zdravljenje ali zaščito Egipčanov zato, ker je bila sama po sebi temačna in neobičajna. Prav zaradi tega jo je poznal manjši krog ljudi, torej le nekateri svečeniki, tako da običajni ljudje niti niso imeli stika s takšno vrsto magije.

2. Urok mora biti sestavljen iz dveh delov: besed, ki jih izgovorimo in opisa dejanja, ki ga želimo izvesti. Dobro je vključiti tudi dejavnosti, kot so ples, skakanje, glasba.

3. V primeru bolezni so ljudje posegali po zdravilni magiji. Uroki in molitve so bile usmerjeni v posamezne bogove, kot so na primer Sekhmet, boginja kuge in Serket, boginja h kateri so molili za pomoč pri strupenih ugrizih. Bolniki so najprej na glas recitali uroke in molitve, nato pa so svečeniki s pomočjo medu iz njih zvalili zle duhove. Drug način je bil tudi ta, da so svečeniki na kipe in amulete vpisali zdravilne uroke. Naslov internetne strani: <http://www.experience-ancient-egypt.com/egyptian-magic.html>

4. Na Koroškem so včasih verjeli, da lahko otrokom do enega leta starosti škoduje Škopnek. Privabljal ga je godrnjanje staršev nad dojenčkom, zanemarjanje otrok pa tudi če starši otroka niso prekrizali, preden so odšli od doma. Škopnek je otroka lahko ubil ali pa ga zamenjal z drugim. V: Vinko Möderndorfer: *Koroške ljudske pravljice in pripovedke*. Celovec: Založba Drava, 1990.

5. Primer odgovora: Magija je za stare Egipčane pomenila zaščito pred vsem, česar niso poznali in razumeli ter upanje, da se njihove želje uresničijo. Ne vemo, ali je magija imela resnično moč in vpliv na odvijanje življenja v Egiptu, ali pa je bila to samo želja, vraža, verovanje starih Egipčanov. Kljub temu je pomenila neke vrste osebno obogatitev in upanje, ki je človeku dalo moč, da je aktivneje posegal v svoje življenje. Brez magije in verovanja bi ljudje imeli manjši občutek lastne moči in notranjega reda, bolj bi se prepustili toku dogajanja

in manj bi se čutili odgovorne za dogodke, ki so zaznamovali njihova življenja. Glede na številne najdbe, ki pričajo o visoki stopnji prisotnosti magije v starem Egiptu, bi stari Egipčani bili manj ustvarjalni ali pa bi ustvarjalnost, ki so jo namenili magiji in verovanju v njo, posvetili drugim področjem svojega življenja.

11. POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Uršula Dačić (delavka, nadzornik materiala)

OPIS NALOGE:

- Pregledala spletne strani na temo Starega veka
- Napisala opis vsebine za drugo spletno stran za SŠ in opisala gradivo
- Izdelala dve nalogi za osnovno in eno nalogo za srednjo šolo
- Aktivno sodelovala pri usklajevanju mnenj glede ustreznosti izbranih strani, nalog in predstavitev.
- Sodelovala pri predstavitvi.

ČLAN ŠT. 2: Barbara Dermastija (delavka, tajnica)

OPIS NALOGE:

- Pregledala spletne strani na temo Starega veka.
- Napisala osnovne podatke o spletni strani za OŠ in razloge za izbor strani.
- Izdelala dve nalogi za osnovno in eno nalogo za srednjo šolo.
- Sodelovala pri predstavitvi.

ČLAN ŠT. 3: Petra Goltnik (delavka, obveščevalka)

OPIS NALOGE:

- Pregledala spletne strani na temo Starega veka.

- Opisala vsebino in gradivo za drugo izbrano konkretno spletno stran za osnovno šolo.
- Izdelala tri naloge za osnovno šolo in eno nalogo za srednjo šolo.
- Uredila Power Point predstavitev.
- Aktivno sodelovala pri usklajevanju mnenj glede ustreznosti izbranih strani, nalog in predstavitev.
- Sodelovala pri predstavitvi.

ČLAN ŠT. 4: Brigita Gorjup (delavka, usmerjevalka)

OPIS NALOGE:

- Pregledala spletne strani na temo Starega veka.
- Sodelovala pri izbiri ustrezne spletne strani in nalog.
- Opisala vsebino in gradivo za prvo izbrano konkretno spletno stran za osnovno šolo.
- Izdelala dve nalogi za osnovno šolo in eno nalogo za srednjo šolo.
- Sodelovala pri predstavitvi.

ČLAN ŠT. 5: Marsel Hotić (delavec, pregledovalec)

OPIS NALOGE:

- Pregledal spletne strani na temo Starega veka.
- Napisal osnovne podatke o spletni strani za SŠ in razloge za izbor strani.
- Izdelal dve nalogi za osnovno šolo in eno nalogo za srednjo šolo.
- Sodeloval pri predstavitvi.

DATUMI DELA	SKUPINSKEGA	OPIS DELA
3.4.2014		Spoznavanje članov, pogovor o temah Starega veka, ki nas zanimajo in odločitev za Egipt.
3.4 - 10.4		Stik prek spletne pošte in izbor ter dogovor o posameznih spletnih straneh. Okvirna razdelitev nalog.
10.4.2014		Pogovor o izbranih spletnih straneh in razdelitev nalog prisotnim članom. (usklajevanje razdelitve nalog še prek

	spletne pošte s tistimi, ki niso bili na srečanju.)
10.4- 17.4.	Stik prek spletne pošte, sprotno pošiljanje dela vsakega posameznika vsem, dogovarjanje o ustreznosti posameznih nalog, usklajevanje mnenj.
22.4.2014	Dogovor o predstavitvi, razdelitev vlog za predstavitev, izdelava Power Point predstavitve, pogovor o skupinskem delu.
24.4.2014	Predstavitev

12. ABECEDNI SEZNAM DRUGE UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

1. *Ancient History: Egyptians*. URL: <http://www.bbc.co.uk/history/ancient/egyptians/>. (20. 4. 2014)
2. Vilma Brodnik idr: *Zgodovina 1. Učbenik za prvi letnik gimnazij*. Ljubljana: DZS, 2001. str. 53
3. *Egipt*. URL: <http://www.egipt-slo.net>. (23. 4. 2014)
4. *Experience Ancient Egypt*. 2014. URL: <http://www.experience-ancient-egypt.com/egyptian-magic.html> (Citirano: 20.4.2014)
5. *Hieroglifi*. URL: <http://www.egipt-slo.net/hieroglifi.php>. (23. 4. 2014).
6. Vinko Möderndorfer: *Koroške ljudske pravljice in pripovedke*. Celovec: Založba Drava, 1990.
7. *Veliki faraoni*. URL: <http://www.egipt-slo.net/faraoni.php>. (23. 4. 2014).

**SKUPINSKA NALOGA 6:
UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU ZGODOVINE**

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za zgodovino

**UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU
ZGODOVINE**

(Skupinska naloga)

Maja Furlan
Valentina Vukšinič
Tamara Casar
Ivan Žgavec

Ljubljana, april 2014

SKUPINSKA NALOGA: UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU ZGODOVINE

ČLANI SKUPINE:

1. Maja Furlan
2. Valentina Vukšinič
3. Tamara Casar
4. Ivan Žgavec

1. GLAVNA SPLETNA STRAN

1. WWW. NASLOV:

- <http://www.otroci.gov.si/>

2. OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI:

Spletna stran nosi naslov Vladni portal za otroke in mladino. Izvorna različica je bila prvič objavljena 1. 7. 2004. Avtor ideje je Peter Butoln. Takratni naročnik je bil Urad predsednika Vlade Republike Slovenije v sodelovanju z Ministrstvom za informacijsko družbo, Uradom vlade za informiranje in Centrom vlade za informatiko. Stran je bila novembra 2007 oblikovno in tehnično prenovljena ter vsebinsko nadgrajena. Naročilo je prišlo s strani Ministrstva za pravosodje in javno upravo Republike Slovenije.

Stran je namenjena, kot je že iz naslova strani razvidno, otrokom in mladini. V skladu s tem je tudi tako oblikovana, razgibano, raznoliko, raznobarvno in z različnimi grafičnimi učinki. Vsebine, ki so na voljo na tej

spletni strani so: Slovenija v EU, državna uprava Slovenije, javna uprava Slovenije, Slovenija moja dežela.

Z glavne vrstice na strani lahko obiskovalec poleg vseh prej omenjenih glavnih vsebin dostopa tudi do slovarja pojmov (razlaga določene pojme te internetne strani), rubrike »Varen internet« (tako otroci, kot starši lahko preberejo, kako varno brskati po internetu) in obrazca, preko katerega lahko piše izdelovalcem strani. Pod glavno vrstico se nahaja kratek video o zgodbi »Martin Krpan spet jezdi«, skozi katero otrok spozna javne organe RS. S prvim pogledom pa v oči najprej pade »cesta«, ki vsebuje »postojanke« s ključnimi vsebinami. Na dnu pa sta še povezavi do 3D uprave, kjer v navideznem svetu pridobi javne informacije iz realnega sveta in povezava do strani, kjer otrok lahko ustvari svoj videospot.

Vse štiri glavne rubrike nas vodijo do animacijske slike, pri kateri s klikom na določen simbol pridemo do poučne vsebine. Te so sestavljene predvsem iz teksta, najdejo se tudi posamezne sličice. V tekstu je veliko besed, ki so povezava za dostop do druge spletne strani, ki nam razkrivajo še več koristnih informacij, slik in zemljevidov.

3. RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

Kot učitelji bomo pri svojem delu uporabljali različne učne oblike, metode in sredstva. Poleg klasične uporabe učbenikov, delovnih zvezkov, PPT predstavitev se bomo morali izobraziti tudi v sodobnih metodah in sredstvih poučevanja, kot je uporaba interneta in spletnih strani, kot del učnega procesa.

V skupini smo želeli za osnovnošolce izbrati temo iz slovenske zgodovine, saj se nam zdi, da je ta, kar se tiče obdobja po osamosvojitvi Slovenije, pa tudi po drugi svetovni vojni, v šolah nekoliko zapostavljena. Kar se tiče 21. stoletja, pa sploh ni obravnavano, ali pa je prisotno kot medpredmetna

povezava z Državljanstvo vzgojo in kulturo ter etiko. Ker smo v 21. stoletje dejansko šele vstopili, pa za razliko od drugih, tudi več stoletij trajajočih obdobj, še nimamo toliko pomembnih zgodovinskih dogodkov, je bila izbira teme težka. Kljub temu, pa smo se odločili, za spletno stran, ki je namenjena posebej za otroke in mladino. Predstavljena je na otrokom razumljiv način, je zanimiva, pregledna in nazorna.

Odločili smo se predstaviti dva zgodovinska dogodka, ki sta pomembno zaznamovala slovenski prostor. Ta dogodka sta vstop Slovenije v Evropsko unijo, leta 2004 ter uvedba evra kot nove plačilne valute, leta 2007.

Učenci lahko na tej spletni strani najdejo različne informacije, ki jih v okviru učnega procesa najverjetneje ne bi.

1.3 NASLOV PRVE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA:

Naslov naše prve konkretne spletne strani je **Evro v Sloveniji**.

Povezava do strani:

http://www.otroci.gov.si/index.php?option=com_content&task=view&id=164&Itemid=314&mId=406

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Zgodovinsko se vsebina nanaša na temo Evropske valute (evro) v Sloveniji. V to spada obravnavanje slednjih podtem:

- uvedba in uspešen prehod na evro v Sloveniji,
- območje evra,
- poznavanje evrskih kovancev in bankovcev.

Slovenci smo v Evropsko unijo vstopili že 1. maja 2004. Euro smo kot plačilno valuto uvedli 3 leta pozneje, 1. januarja 2007. Slovenci smo bili z evrom seznanjeni že prej, zlasti zaradi bližine Avstrije in Italije, ki sta euro uvedla že v začetni fazi, se pravi leta 1999.³⁵ Euro se je že leta 1999 pojavil kot knjižni denar.³⁶

Bankovci in kovanci so v splošno rabo, se pravi v obtok, prišli 1. januarja 2002. Leta 1999 je euro uvedlo prvih 11 držav (Avstrija, Belgija, Finska, Francija, Irska, Italija, Luksemburg, Nemčija, Nizozemska, Portugalska in Španija). Leta 2001 se je tem državam pridružila še Grčija, ki v prvem krogu ni izpolnjevala maastrichtskih konvergenčnih meril.³⁷

Uvedba evra je mejnik v razvoju EU in največja monetarna sprememba v zgodovini sodobne Evrope.³⁸ Države, ki so v EU vstopile pred letom 2002 so imele možnost izbiranja ali uvedejo euro ali obdržijo svojo valuto. Tako sta si Velika Britanija in Danska zagotovili možnost, da evra ne uvedeta, ampak obdržita svojo valuto. Države članice, ki so v EU vstopile po letu 2002, te možnosti izbire nimajo. Vse morajo svojo gospodarsko in denarno politiko

---

³⁵ Euro v Sloveniji, vir: Vladni portal za otroke in mladino, http://www.otroci.gov.si/index.php?option=com_content&task=view&id=164&Itemid=314&mlId=307 (sneto 12. 04. 2014 ob 15. uri).

³⁶ Knjižni denar je negotovinski denar na računih pri banki ali pri drugih finančnih institucijah in se z njim lahko plačuje. Knjižni denar se imenuje zato, ker ima obliko vknjižbe v poslovne knjige banke. S knjižnim denarjem plačujemo tako da izpolnimo virman, oz. potegnemo s kreditno kartico na POS terminalu. Poznamo: osebne račune in transakcijske račune. K gotovinskemu denarju pa štejemo bankovce in kovance. Vir: <http://cekin.si/clanek/slovar/knjizni-denar.html>, <http://www.pavliha.org/finance/denar.htm>, sneto 12. 04. 2014 ob 15:00 uri.

³⁷ Območje evra, vir: Vladni portal z informacijami o življenju v Evropski uniji, <http://www.evropa.gov.si/si/evro/obmocje-evra/> (sneto 12. 04. 2014 ob 15.30 uri).

³⁸ Euro v Sloveniji, vir: Vladni portal za otroke in mladino, http://www.otroci.gov.si/index.php?option=com_content&task=view&id=164&Itemid=314&mlId=307 (sneto 12. 04. 2014 ob 15. uri).

voditi tako, da bodo čim prej izpolnjevala maastrichtska konvergenčna merila³⁹ in se tako pripravile na uvedbo evra. Zato so bile države članice, ki so se EU priključile v letih 2004 in 2007, zavezane k prevzemu evra, vendar šele potem, ko izpolnijo konvergenčne kriterije.⁴⁰

Doslej so evro uvedle še Slovenija (2007), Ciper in Malta (2008), Slovaška (2009) ter Estonija (2011). Kot zadnja je evro 1. 1. 2014 uvedla Latvija. Slovenija se lahko pohvali, da je evro prevzela kot prva nova članica po vstopu v EU, leta 2004.

Območje evra sedaj, leta 2014 zajema 18 držav in 335 milijonov ljudi od skupno 503 milijonov prebivalcev EU, zaradi velikosti in stabilnosti EU pa je evro tudi privlačna mednarodna valuta. Številne vlade ga uporabljajo kot valuto pri zadolževanju in rezervah ter izkoriščajo njegovo likvidnost, konvertibilnost in stabilnost.⁴¹

Evro je tako postal enotna valuta Evropske unije. Zamenjal je kar nekaj nacionalnih valut, ki so bile skozi stoletja v mnogih državah simboli in nosilci nacionalne suverenosti. Slovenci smo pred evrom uporabljali tolarje, v uporabi pa so bili relativno kratek čas, le dobrih 15 let.⁴²

---

³⁹ Država, ki je članica EU mora za uvedbo evra izpolniti določene kriterije, to so t. im. konvergenčni (maastrichtski) kriteriji, ki so opredeljeni v členu 140/1 Pogodbe o delovanju Evropske unije in protokolu o konvergenčnih merilih. Konvergenčna merila se nanašajo na doseganje: nizke stopnje inflacije, zdravih javnih financ, nizke stopnje obrestnih mer, stabilnih tečajev valut. Vir:

<http://www.bsi.si/ekonomska-in-monetarna-unija.asp?MapaId=1278>, sneto 12.04.2014 ob 16:00 uri.

⁴⁰ Pridružitve območju evra, Vladni portal za otroke in mladino, http://www.otroci.gov.si/index.php?option=com_content&task=view&id=165&Itemid=315&mId=307 (sneto 12. 04. 2014 ob 16. uri).

⁴¹ Območje evra, vir: Vladni portal z informacijami o življenju v Evropski uniji, <http://www.evropa.gov.si/si/evro/obmocje-evra/> (sneto 12. 04. 2014 ob 17. uri).

⁴² Evro v Sloveniji, vir: Vladni portal za otroke in mladino, http://www.otroci.gov.si/index.php?option=com_content&task=view&id=164&Itemid=314&mId=307 (sneto 12. 04. 2014 ob 17. uri).

V evrih lahko plačujemo z bankovci in kovanci. Bankovce imamo v sedmih vrednostih: 5, 10, 20, 50, 100, 200 in 500 evrov; kovance pa v osmih vrednostih: 1, 2, 5, 10, 20 in 50 centov ter 1 in 2 evra. Bankovci imajo enotno obliko za vse države. Vsak bankovec prikazuje enega od evropskih arhitekturnih slogov: klasika (siva barva - za vrednost 5 €), romanika (rdeča barva – 10 €), gotika (modra barva – 20 €), renesansa (oranžna barva – 50 €), barok in rokoko (zelena barva – 100 €), arhitektura železa in stekla (rumeno-rjava barva – 200 €), sodobna arhitektura 20. stoletja (vijolična barva – 500 €). Na sprednji strani so upodobljena okna in vrata, ki simbolizirajo evropski duh odprtosti in sodelovanja. 12 zvezd Evropske unije predstavlja dinamiko in harmonijo sodobne Evrope. Mostovi na hrbtni strani pa simbolizirajo komunikacijo med evropskimi narodi ter med Evropo in ostalim svetom.⁴³

Evrski kovanci imajo sprednjo stran enako, medtem ko lahko zadnjo stran vsaka članica oblikuje po svoje. Slovenija se je odločila, da bo vsak izmed naših evrskih kovancev imel na nacionalni strani drugačen motiv.⁴⁴

Motivi naših kovancev:

- Na kovancu za 2 evra je upodobljen reliefni obris portreta največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna. Pod njegovo podobo pa je vpisan še Prešernov rokopis verza ŽIVE NAJ VSI NARODI iz njegove pesmi Zdravljica, ki je slovenska državna himna.
- Na kovancu za 1 evro je predstavljen doprni portret Primoža Trubarja, zaslužnega za prvo slovensko tiskano knjigo. Ob njegovi podobi je na kovancu vpisan še stavek STATI INU OBSTATI.
- Na kovancu za 50 centov je prikazana podoba Triglava, ozvezdje raka in napis OJ TRIGLAV MOJ DOM. Triglav je od nekdaj simbol slovenstva,

---

⁴³ Bankovci, vir: Evro za vse nas, <http://www.evro.si/o-evru/bankovci/index.html> (sneto 12.04.2014 ob 17.15 uri).

⁴⁴ Poznavanje evrskih bankovcev in kovancev, vir: Evro za vse nas, <http://www.evro.si/> (sneto 12.04. 2014 ob 17.30 uri).

ozvezdje raka pa predstavlja zodiakalno znamenje, v katerem je Slovenija postala samostojna država.

- Kovanec za 20 centov krasi podoba dveh lipicancev, zaščitenih slovenskih paradnih konjev.
- Na kovancu za 10 centov je predstavljen projekt slovenskega parlamenta, ki ga je izdelal znameniti slovenski arhitekt Jože Plečnik kot vizijo bodoče slovenske samostojnosti. Projekt sicer nikoli ni bil realiziran. Nad podobo je napis KATEDRALA SVOBODE.
- Osrednji motiv kovanca za 5 centov je sejalec, ki je pogosto uporabljen motiv likovnih ustvarjalcev. Upodobljen je v simbolni gesti, ko trosi semena. Med slednjimi je 25 zvezd, ki simbolizirajo države članice Evropske unije.
- Na kovancu za 2 centa je reliefna podoba knežjega kamna, ki v slovenski zavesti predstavlja prapodobo organizirane državniške oblasti in simbol večstoletne težnje po samostojnosti in svobodi slovenskega naroda.
- In še nazadnje je na kovancu za 1 cent Upodobljen je motiv štoklje iz obstoječega kovanca za 20 SIT. Štoklja sicer predstavlja simbol rojstva in dolgega življenja.⁴⁵

OPIS GRADIVA

Pretežno je gradivo v obliki teksta, se pa najdejo tudi slike ali zemljevidi. Gradivo, ki se nanaša na Evro v Sloveniji je zapisano na razumljiv način, spletna stran je namreč namenjena prav otrokom in mladini, ki jih zanima ta tematika.

Rubriko Evro v Sloveniji imamo ob strani, v levem stolpcu. Če kliknemo nanjo se nam odpre stran, kjer so zapisani osnovni podatki o uvedbi evra v

---

⁴⁵ Slovenski evrski kovanci, vir: Evro za vse nas, <http://www.evro.si/o-evru/slovenski-kovanci/index.html> (sneto 12. 04. 2014 ob 18. uri).

Sloveniji (kdaj, kako, zakaj, ...). Zapisani so tudi splošni podatki o evru, kaj je uvedba evra pomenila za evropsko gospodarstvo, itd. Na strani imamo tudi nekaj hiperpovezav, ki nas peljejo na druge spletne strani, kjer so dogodki o uvedbi evra v Sloveniji še natančneje opisani.

Pod rubriko Evro v Sloveniji imamo še podrubriko Pridružitvev območju evra, kjer je opisan potek uveljavitve evra v državah članicah EU, tudi na tej strani imamo še nekaj hiperpovezav.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

Gradivo: tekst, slike in zemljevid.

1. Naloga

http://www.otroci.gov.si/index.php?option=com_content&task=view&id=164&Itemid=314&mId=406

2. Naloga

http://www.otroci.gov.si/index.php?option=com_content&task=view&id=165&Itemid=315&mId=406

3. Naloga

http://www.otroci.gov.si/index.php?option=com_content&task=view&id=165&Itemid=315&mId=406

4. Naloga

<http://www.evropa.gov.si/si/evro/evrski-kovanci/>

5. Naloga

<http://www.evropa.gov.si/si/evro/obmocje-evra/>

6. Naloga

<http://www.evro.si/o-evru/bankovci/index.html>

7. Naloga

<http://www.evro.si/>

8. Naloga

http://www.otroci.gov.si/index.php?option=com_content&task=view&id=164&Itemid=314&mId=406

http://www.otroci.gov.si/index.php?option=com_content&task=view&id=165&Itemid=315&mId=406

<http://www.evro.si/>

9. Naloga

<http://www.evro.si/o-evru/slovenski-kovanci/index.html>

10. Naloga

<http://www.evropa.gov.si/si/evro/obmocje-evra/>

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

1. Naloga s kratkimi odgovori

Klikni na [povezavo](#) in odgovori na vprašanja.

- a) Katerega leta je Slovenija uvedla evro?
- b) Kdaj so evro bankovci in kovanci prišli v splošno rabo?
- c) Koliko nacionalnih valut je evro nadomestil?
- d) Katera država je zadnja, januarja 2014, sprejela evro?
- e) Kdaj se je v Sloveniji uradno izteklo obdobje dvojnega označevanja cen?
- f) Kateri denar smo Slovenci uporabljali do uvedbe evra?

2. Naloga z izbirnimi odgovori

S pomočjo [spletne povezave](#) obkroži pravilen odgovor.

Katerega leta je Slovenija uvedla skupno evropsko valuto?

- a) 2004
- b) 2008
- c) 2007

Kateri izmed naštetih držav iz območja EU sta obdržali svojo valuto in evra nista sprejeli?

- a) Grčija in Francija
- b) Danska in Velika Britanija
- c) Nemčija in Avstrija
- d) Slovenija in Italija

Ali je evro uradna plačilna enota v Črno gori, Bosni in Hercegovini in na Kosovu?

- a) Samo v Črno gori
- b) V Črni gori in na Kosovu
- c) V Bosni in Hercegovini in na Kosovu

3. Naloga alternativne izbire

Označi s križcem ali je trditev pravilna ali ne. Pomagaj si z naslednjima spletnima povezavama.

- [Povezava 1](#)
- [Povezava 2](#)

TRDITEV	DA	NE
a) Slovenci smo evro uvedli 3. januarja 2007.		
b) Evro je enotna valuta Evropske unije, katere bankovci in kovanci so prišli v splošno rabo 1. januarja 2002.		
c) Slovenija je zadnja država, ki se je priključila državam evro območja.		
d) Slovenci smo tolarje uporabljali kar 20 let.		
e) Everske bankovce imamo za vrednosti 5, 10, 20, 50, 100, 200 in 500 evrov.		
f) Everske kovance imamo za vrednosti 1, 2, 3, 5, 10, 20, 50 in 60 centov.		
g) Ali lahko s slovenskimi kovanci plačuješ tudi v Italiji in		

Nemčiji?		
----------	--	--

4. Naloga povezovanja

Pravilno poveži desni stolpec z levim stolpcem, tako da vpišeš pravilno črko v desni stolpec.

Klikni na [povezavo](#) in ugotovi kakšne simbole imajo slovenski evrski kovanci.

A kovanec za 5 centov	___ dr. France Prešeren
B kovanec za 2 evra	___ Primož Trubar
C kovanec za 1 evro	___ Triglav
D kovanec za 50 centov	___ lipicanci
E kovanec za 1 cent	___ sejalec
F kovanec za 20 centov	___ štoklja

5. Naloga urejanja

S številkami od 1 do 7 kronološko uredi države, kakor si sledijo po letnicah uvedbe evra (od najstarejše do najmlajše), pomagaj si s [povezavo](#).

- ___ Slovaška
- ___ Latvija
- ___ Ciper
- ___ Grčija
- ___ Francija
- ___ Estonija
- ___ Slovenija

6. Naloga odkrivanja in popravljanja napak

V besedilu prečrtaj napake in jih popravi! V pomoč naj ti bosta [spletna povezava](#) in spodnji sliki.

Evrski bankovci so v vseh državah območja evra različni. Izdani so v desetih različnih vrednostih. Na sprednji strani so upodobljena vozila in vrata, ki simbolizirajo evropski duh odprtosti in sodelovanja. 100 zvezd Evropske unije predstavlja dinamiko in harmonijo sodobne Evrope. Ceste na hrbtni strani pa simbolizirajo komunikacijo med evropskimi narodi ter med Evropo in ostalim svetom. Vsak bankovec prikazuje enega od ameriških arhitekturnih slogov.

Sprednja stran

Hrbtna stran

7. Naloga dopolnjevanja

S pomočjo [povezave](#) ustrezno dopolni!

Od 1. januarja 2007 tudi v _____ plačujemo z evrskimi _____ in kovanci. Bankovci so enaki v vseh državah in so izdani v sedmih vrednostih: 5, ____, 20, ____, 100, 200 in ____ evrov. Poleg bankovcev uporabljamo tudi evrske _____, ki so izdani v osmih vrednostih: ____, 2, 5, 10, ____ in 50 _____ ter kovanca za ____ in ____ evra. Kovanci se od države do države _____. Vsi kovanci imajo sicer skupno _____ stran, medtem ko lahko države članice za t. i. nacionalno stran izberejo svoje motive. Ne glede na to pa se kovanci iz različnih držav uporabljajo kot _____ sredstvo v vseh državah območja _____.

8. Naloga s krajšim prostim odgovorom

Na postavljena vprašanja odgovori s krajšim odgovorom, pomagaj si z naslednjimi spletnimi povezavami.

- [Povezava 1](#)
- [Povezava 2](#)
- [Povezava 3](#)

- a) Kaj veš o uvedbi evra v Sloveniji? (Kdaj smo ga uvedli, zakaj smo ga lahko uvedli, kakšno valuto smo uporabljali pred tem,...)
- b) Razišči, katere so bile včasih valute držav članic EU, ki so prevzele evro. Pomagaj si s spletom.
- c) Razmisli, zakaj je bil evro, kot skupna evropska valuta, sploh uveden.

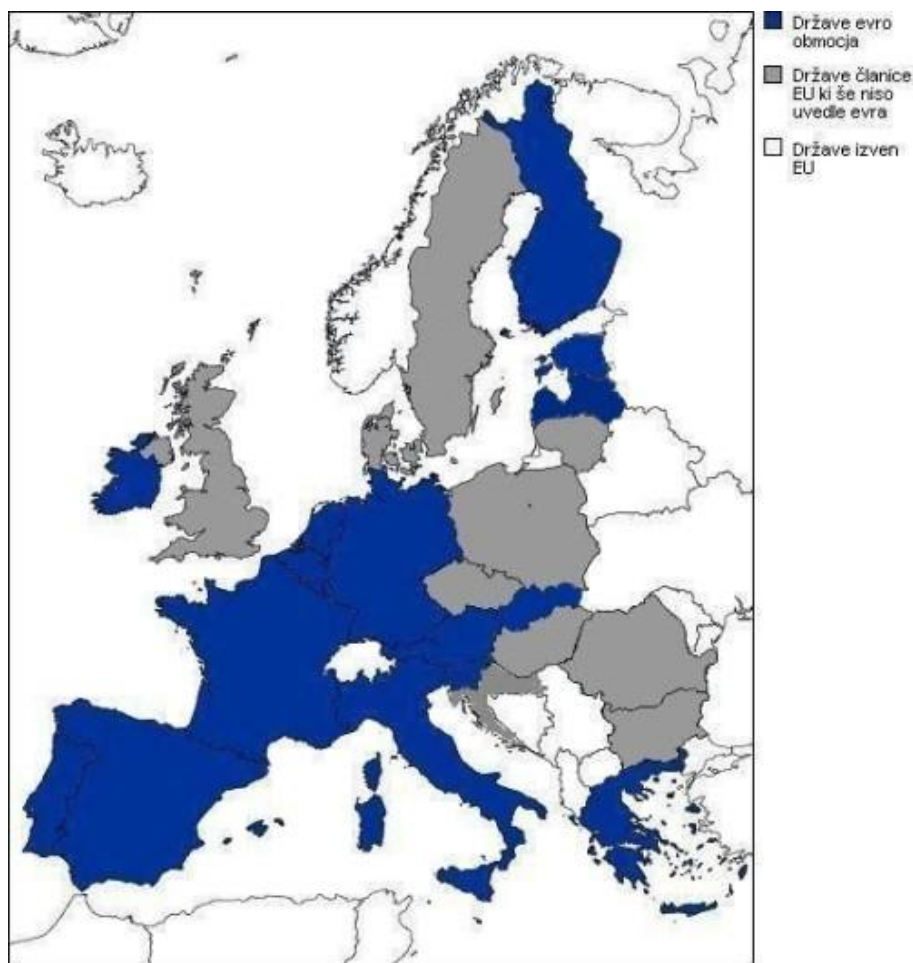
9. Dodatna naloga

Spodnja slika prikazuje različne tipe evrskih kovancev. Izberite si tri tipe kovancev in ugotovite, kateri državi pripadajo in kaj prikazujejo motivi na njih. Pomagajte si tako, da pobrsKate po denarnici in najdete tri kovance, ki jih boste znali opredeliti.

10. Dodatna naloga

S pomočjo zemljevida naštej vsaj 5 držav, ki poleg Slovenije še uporabljajo evro kot svojo plačilno valuto.

REŠITVE NALOG:

1. Naloga s kratkimi odgovori

Odgovori na postavljena vprašanja.

- a) Katerega leta je Slovenija uvedla evro? **2007**
- b) Kdaj so evro bankovci in kovanci prišli v splošno rabo? **1. januar 2002**
- c) Koliko nacionalnih valut je evro nadomestil? **18**
- d) Katera država je zadnja, januarja 2014, sprejela evro? **Latvija**
- e) Kdaj se je v Sloveniji uradno izteklo obdobje dvojnega označevanja cen?
Konec junija 2007
- f) Kateri denar smo Slovenci uporabljali do uvedbe evra? **Tolarje**

2. Naloga z izbirnimi odgovori

Obkroži pravilen odgovor!

Katerega leta je Slovenija uvedla skupno evropsko valuto?

- a) 2004
- b) 2008
- c) 2007**

Kateri izmed naštetih držav iz območja EU sta obdržali svojo valuto in evra nista sprejeli?

- a) Grčija in Francija
- b) Danska in Velika Britanija**
- c) Nemčija in Avstrija
- d) Slovenija in Italija

Ali je evro uradna plačilna enota v Črno gori, Bosni in Hercegovini in na Kosovu?

a) Samo v Črno gori

b) V Črni gori in na Kosovu

c) V Bosni in Hercegovini in na Kosovu

3. Naloga alternativne izbire

Označi s križcem ali je trditev pravilna ali ne.

TRDITEV	D	NE
a) Slovenci smo evro uvedli 3. januarja 2007.		X
b) Euro je enotna valuta Evropske unije, katere bankovci in kovanci so prišli v splošno rabo 1. januarja 2002.	X	
c) Slovenija je zadnja država, ki se je priključila državam evro območja.		X
d) Slovenci smo tolarje uporabljali kar 20 let.		X
e) Evske bankovce imamo za vrednosti 5, 10, 20, 50, 100, 200 in 500 evrov.	X	
f) Evske kovance imamo za vrednosti 1, 2, 3, 5, 10, 20, 50 in 60 centov.		X
g) Ali lahko s slovenskimi kovanci plačuješ tudi v Italiji in Nemčiji?	X	

4. Naloga povezovanja

Pravilno poveži desni stolpec z levim stolpcem, tako da vpišeš pravilno črko v desni stolpec.

Klikni na [povezavo](#) in ugotovi kakšne simbole imajo slovenski evrski kovanci.

A kovanec za 5 centov	B dr. France Prešeren
B kovanec za 2 evra	C Primož Trubar
C kovanec za 1 evro	D Triglav
D kovanec za 50 centov	F lipicanci
E kovanec za 1 cent	A sejalec
F kovanec za 20 centov	E štoklja

5. Naloga urejanja

S številkami od 1 do 6 kronološko uredi države, kakor si sledijo po letnicah uvedbe evra (od najstarejše do najmlajše).

- 5 Slovaška
- 7 Latvija
- 4 Ciper
- 2 Grčija
- 1 Francija
- 6 Estonija
- 3 Slovenija

Francija: 1999, Grčija: 2001, Slovenija: 2007, Ciper: 2008, Slovaška: 2009, Estonija: 2011, Latvija: 2014

6. Naloga odkrivanja in popravljanja napak

V besedilu prečrtaj napake in jih popravi!

Evrski bankovci so v vseh državah območja evra **enaki**. Izdani so v **sedmih** različnih vrednostih. Na sprednji strani so upodobljena **okna** in vrata, ki

simbolizirajo evropski duh odprtosti in sodelovanja. **12** zvezd Evropske unije predstavlja dinamiko in harmonijo sodobne Evrope. **Mostovi** na hrbtni strani pa simbolizirajo komunikacijo med evropskimi narodi ter med Evropo in ostalim svetom. Vsak bankovec prikazuje enega od **evropskih** arhitekturnih slogov.

7. Naloga dopolnjevanja

Ustrezno dopolni!

Od 1. januarja 2007 tudi v **Sloveniji** plačujemo z evrskimi **bankovci** in kovanci. Bankovci so enaki v vseh državah in so izdani v sedmih vrednostih: 5, **10**, 20, **50**, 100, 200 in **500** evrov. Poleg bankovcev uporabljamo tudi evrske **kovance**, ki so izdani v osmih vrednostih: **1**, 2, 5, 10, **20** in 50 **centov** ter kovanca za **1** in **2** evra. Kovanci se od države do države **razlikujejo**. Vsi kovanci imajo sicer skupno **sprednjo** stran, medtem ko lahko države članice za t. i. nacionalno stran izberejo svoje motive. Ne glede na to pa se kovanci iz različnih držav uporabljajo kot **plačilno** sredstvo v vseh državah območja **evra**.

8. Naloga s krajšim prostim odgovorom

a) Kaj veš o uvedbi evra v Sloveniji? (Kdaj smo ga uvedli, zakaj smo ga lahko uvedli, kakšno valuto smo uporabljali pred tem,...)

Možen odgovor: Slovenija je evro sprejela 1. januarja 2007, tri leta po vstopu v Evropsko unijo. Do uvedbe evra smo v Sloveniji dobrih 15 let uporabljali tolarje. Prehod na evre je potekal brez večjih težav, saj smo se z evrom seznanili že prej, imele pa so ga tudi naše sosede: Italija in Avstrija. Evro smo morali uvesti zaradi vstopa v EU, saj države članice, ki so v EU vstopile po letu 2002, nimajo možnosti izbire, ampak morajo evro uvesti takoj ko izpolnjujejo konvergenčna merila. Slovenci uporabljamo evrske bankovce in kovance. Bankovci so enaki za vse države, medtem ko se kovanci lahko od države do

države razlikujejo. Slovenija se je odločila, da bo na t.im. nacionalni strani kovancev imela slovenske motive.

Možni so tudi drugi odgovori!

b) Razišči, katere so bile včasih valute držav članic EU, ki so prevzele evro.

Pomagaj si s spletom.

Odgovor na to vprašanje je predvsem izraz otrokove iznajdljivosti. Otrok mora pobrsniti tudi po drugih spletnih straneh in dostopnih virih, razvija otrokovo zanimanje za preteklost, otroku dopušča, da sam razmišlja in išče odgovor.

Možni odgovori:

Slovenija: nekdanja valuta TOLAR

Avstrija: nekdanja valuta AVSTRIJSKI ŠILING

Nemčija: nekdanja valuta NEMŠKA MARKA

Italija: nekdanja valuta ITALIJANSKA LIRA

Španija: nekdanja valuta ŠPANSKA PEZETA

Portugalska: nekdanja valuta PORTUGALSKI ESKUDO

Francija: nekdanja valuta FRANCOŠKI FRANK

Belgija: nekdanja valuta BELGIJSKI FRANK

Finska: nekdanja valuta FINSKA MARKA

Irska: nekdanja valuta IRSKI FUNT

Luksemburg: nekdanja valuta LUKSEMBURŠKI FRANK

Nizozemska: nekdanja valuta NIZOTEMSKI GULDEN

Grčija: nekdanja valuta DRAHMA

Ciper: nekdanja valuta CIPRSKI FUNT

Malta: nekdanja valuta MALTEŠKA LIRA

Slovaška: nekdanja valuta SLOVAŠKA KRONA

Estonija: nekdanja valuta ESTONSKA KRONA

Latvija: nekdanja valuta LATS

c) Razmisli, zakaj je bil evro, kot skupna evropska valuta, sploh uveden?

Možnih več odgovorov. Otrok poda svoje mnenje ob pomoči spletne strani. Ob tem se preverja ali je otrok zmožen podati svoje mnenje in kritičnega mišljenja ter povezovanja različnih tem in virov.

Možni odgovori:

Evro je bil uveden, ker ima enotna valuta veliko prednosti in koristi. Vsaka članica je prej imela svojo valuto. Z uvedbo evra pa so se odpravili stroški menjave valute in nihanje tečajev. Države članice za stabilno valuto in gospodarstvo tesneje sodelujejo med seboj, kar pa koristi vsem prebivalcem EU.

9. Dodatna naloga

Spodnja slika prikazuje različne tipe evrskih kovancev. Izberite si tri tipe kovancev in ugotovite, kateri državi pripadajo in kaj prikazujejo motivi na njih. Pomagajte si tako, da pobrsirate po denarnici in najdete tri kovance, ki jih boste znali opredeliti.

Več možnih odgovorov!

Primer:

Prvi kovanec za 1 evro je iz Avstrije. Prikazan je avstrijski skladatelj Wolfgang Amadeus Mozart.

Drugi kovanec za 1 evro je iz Italije. Prikazana je slavna risba Leonarda da Vincija, ki prikazuje idealna sorazmerja človeškega telesa

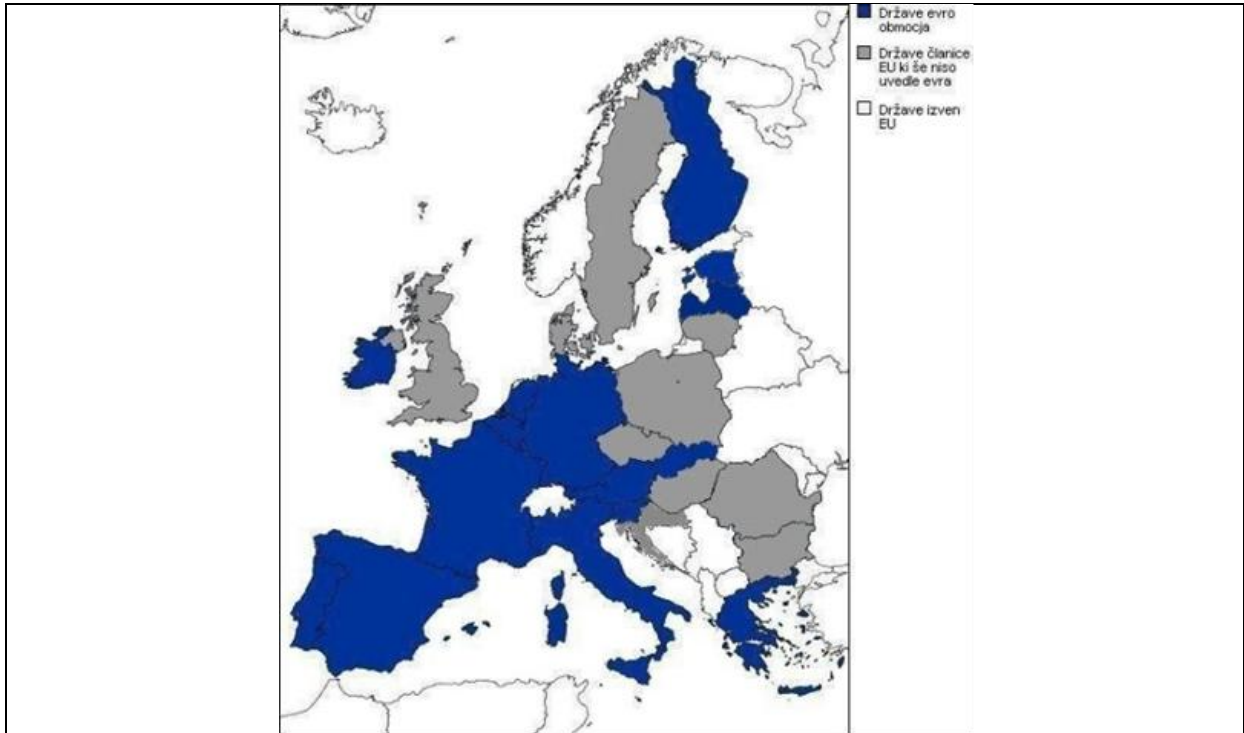
Tretji kovanec za 5 centov je iz španski. Prikazana je katedrala v mestu Santiago de Compostela.

Četrty kovanec za 2 evra je italijanski. Prikazan je papež Benedikt XVI.

Peti kovanec za 2 evra pa je iz Slovenije. Prikazan je dr. France Prešeren.

10. Dodatna naloga

S pomočjo zemljevida naštej vsaj 5 držav, ki poleg Slovenije še uporabljajo evro kot svojo plačilno valuto.

Možni odgovori: Avstrija, Italija, Španija, Portugalska, Francija, Belgija, Finska, Irska, Luksemburg, Latvija, Estonija, Slovaška, Malta, Ciper, Grčija, Nizozemska, Luksemburg, Belgija, Nemčija.

1.4 NASLOV DRUGE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA:

Druga izbrana konkretna spletna stran pa nosi naslov **Slovenija v Evropski uniji**.

Povezava do strani:

http://www.otroci.gov.si/index.php?option=com_content&task=view&id=156&Itemid=307&mId=406

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Evropsko unijo dandanes sestavlja 28 držav. Simbolov Evropske unije je pet: zastava, himna (Oda radosti), skupno geslo (Združena v raznolikosti!), enotno valuto in svoj dan (9. maj). Slovenija je postala članica Evropske unije 1. maja 2004. S tem dejanjem je v Lizbonski pogodbi, skupaj s 15 drugimi državami članicami EU, izjavila, da prej omenjeni simboli tudi v prihodnje simboli skupne pripadnosti državljanov Evropski uniji in njihove povezave z njo.⁴⁶

Za vstop v EU je bil 23. marca 2003 izveden referendum, ki je bil uspešen, saj ga je podprlo 89,64% slovenskih volivcev. Za ta dosežen zgodovinski dogodek je morala Slovenija skozi pogajanja, ki so se začela že leta 1998 in zaključila 2002.⁴⁷ Morala je prilagoditi svojo zakonodajo evropski in s tem odpraviti razlike, ki bi ovirale doseganje katerih od ciljev EU ali tudi delovanje evropskega notranjega trga. Gospodarski pomen je bil, da ima kandidatka delujoče tržno gospodarstvo, je sposobna konkurirati tržnim silam in pritiskom v okviru EU. Politično je morala država biti demokratična in pravna, spoštovati človekove pravice, imeti neodvisno delovanje parlamenta, vlade in sodstva ter zaščititi manjšine.⁴⁸

Slovenija je vse to izpolnjevala. Ključnega pomena je bila tudi Pogodba v Nici, ki jo je Evropski svet podpisal 26. februarja 2001. Glavni cilj pogodbe je bila reforma notranjega operativnega mehanizma EU, da bi razširjena iz 15 na 25 držav lahko delovala z vso učinkovitostjo.⁴⁹

Naša država je zastopana v vseh institucijah EU in sodeluje pri vseh odločitvah, ki jih te institucije sprejmejo. V Evropski komisiji ima komisarja, v

---

⁴⁶ EU v šoli, str. 46.

⁴⁷ Vršaj, Slovenija in evroregije, str. 51.

⁴⁸ Prav tam, str. 53.

⁴⁹ Prav tam, str. 53.

Evropskem parlamentu sedem poslancev ter pri Svetu EU ima enakopraven glas, kot tudi vse ostale države članice. Pravni red EU je postal del slovenske zakonodaje.

Slovenija prispeva delež svojega bruto domačega proizvoda skupnemu proračunu EU in v zameno dobiva finančno podporo za razvoj kmetijstva in podeželja, za trajnostno rast ter za ekonomsko-socialni in skladnejši razvoj regij v okviru evropske strukturne politike.

Poleg teh prednosti se s članstvom v EU našim državljanom odpirajo možnosti za zaposlovanje v drugih državah članicah. Enostavno je tudi potovanje znotraj Unije, saj je 21.12.2007 Slovenija stopila v schengensko območje. Isto leto, s prvim januarjem, pa je prevzela skupno evropsko valuto (evro) in še poglobila povezovanje z EU.

1. maja 2014 bo minilo 10 let, kar je Slovenija del EU. Verjetno največji izziv slovenske države, v tem desetletju, je bilo predsedovanje Svetu Evropske unije v prvi polovici leta 2008. Njene naloge, kot predsedujoča država, so bile voditi delo vseh sestav Sveta EU in Evropskega sveta, zastopati Svet EU v odnosih do drugih institucij EU in zastopati Unijo v mednarodni skupnosti. Evropski uniji sedaj predseduje Grčija, naslednje pol leta 2014 pa bo to nalogo opravljala Italija. Za leto 2015 sta na vrsti državi Latvija in Luksemburg.⁵⁰

OPIS GRADIVA

Gradivo obsegajo predvsem besedila, prisotne pa so tudi slike in glasbena datoteka (Evropska himna - Oda radosti).

Rubriko Slovenija v EU imamo na levi strani v stolpcu. Če kliknemo nanjo se nam odpre stran, kjer so zapisani osnovni podatki o priključitvi Slovenije Evropski uniji. Na strani imamo tudi nekaj hiperpovezav, ki nas peljejo na druge spletne strani, kjer so dogodki o dotični temi še natančneje

---

⁵⁰ Slovenija v Evropski uniji, str. 33-36.

opisani, nekaj povezav pa nam pojasni tudi v katerih institucijah je Slovenija zastopana, predstavi predsednikovanje Slovenije EU, njen položaj znotraj finančnega kolača EU, ...

Pod rubriko Slovenija v EU imamo še podrubriki Proces vključevanja ter podrubriko Predsedovanje Slovenije Svetu EU v prvi polovici leta 2008. O obeh je napisanega bore malo, nas pa stran s hiperpovezavo ali naslovom drugega spletnega portala, obvesti, kje lahko najdemo več koristnih informacij.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

Gradivo: tekst, slike, glasba.

1. Naloga: [http://www.evropa.gov.si/si/vsebina/novice/aktualne-teme/2003/slovenija-clanica-evropske-unije/siritev-eu/](http://www.evropa.gov.si/si/vsebina/novice/aktualne teme/2003/slovenija-clanica-evropske-unije/siritev-eu/)
2. Naloga: http://www.otroci.gov.si/index.php?option=com_content&task=view&id=156&Itemid=307&mId=406
3. Naloga: <http://www.evropa.gov.si/si/predsedovanje-svetu-eu/>
<http://www.evropa.gov.si/si/clanica-eu/slovenci-v-institucijah-eu/>
<http://www.evropa.gov.si/si/institucije-in-organi/>
<http://www.evropa.gov.si/si/institucije-in-organi/evropski-parlament/>
<http://www.evropa.gov.si/si/evro/>

4. Naloga:

http://www.otroci.gov.si/index.php?option=com_content&task=view&id=156&Itemid=307&mId=406

5. Naloga: <http://www.evropa.gov.si/si/drzave-clanice/>

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

1. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Pozorno poslušaj posnetek in si oglej spodnjo sliko. Nato odgovori na postavljena vprašanja.

- Čigava je zastava na sliki? Opiši jo in povej kaj predstavlja.
- Ali poznate predvajano glasbo? Kakšen je naslov Evropske himne?
- Poznate še kakšen drug simbol Evropske unije?
- Kdaj je EU doživela največjo širitev?

2. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Ustrezno poveži. Pomagaj si s [povezavo](#).

Uvedba schengenskih meja.

1. maj 2004

Referendum o vstopu Slovenije v EU.	16. april 2003
Podpis pogodbe o vstopu Slovenije v EU v Atenah.	januar-junij 2008
Uvedba enotne evropske valute (evro).	21. december 2007
Predsedovanje Slovenije Svetu Evropske unije.	23. marec 2003
Vstop Slovenije v Evropsko unijo.	1. januar 2007

3. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Dopolni stavke. Pomagaj si s slikami.

1. Milan _____ je en od slovenskih poslancev v Evropskem parlamentu.
2. Evropski _____ deluje v treh mestih: Bruselj, Luxembourg in Strasbourg.
3. Skupaj s parlamentom je _____ EU zakonodajni organ.
4. _____ Svetu EU v letu 2008 je bilo za Slovenijo velik izziv.
5. Glavna naloga Evropske centralne banke je vzdrževati kupno moč _____.

4. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Prečrtaj vse številke v mreži in izvedel/-la boš kdaj je bil izveden referendum za vstop Slovenije v Evropsko unijo, ki ga je podprlo 89,64% volivcev. Številke lahko prečrtaš vodoravno, navpično, navzkrižno naprej in nazaj.

9	6	2	2	7	5	1	197	2742	32632
1	4	3	8	7	0	8	269	4638	58383
3	9	4	5	3	1	9	492	5493	81218
2	2	7	4	2	0	3	735	6863	575700
9	0	6	1	7	6	7	784	8708	906171
0	3	8	3	8	5	0	946	18937	
8	3	5	6	2	9	4			

GESLO: _____

5. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Oglej si spodnjo sliko in odgovori na zastavljena vprašanja. Glej naslednjo stran!

4. Katera druga vprašanja moram postaviti?

3. Česa mi vir ne pove?

2. Kaj lahko domnevam in sklepam na podlagi tega vira?

1. Kaj mi ta vir pove? Slika: zemljevid Evrope.

REŠITVE:

1. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Pozorno poslušaj posnetek in si oglej spodnjo sliko. Nato odgovori na postavljena vprašanja.

- Čigava je zastava na sliki? Opiši jo in povej kaj predstavlja.
To je zastava Evropske unije. Na modri podlagi je v krogu postavljenih dvanajst rumenih zvezd. Številka dvanajst naj bi predstavljala prisodobno popolnosti, krog pa simbol povezanosti. Število zvezd se ne nanaša na število držav članic.
- Ali poznate predvajano glasbo? Kakšen je naslov Evropske himne?
Da, to je Evropska himna. Imenuje se Oda radosti.
- Poznate še kakšen drug simbol Evropske unije?
Evro, dan Evropske unije (9. maj), skupno geslo »Združena v raznolikosti«.
- Kdaj je EU doživela največjo širitev?

Leta 2004, ko se je EU priključilo deset držav. Med njimi je bila tudi Slovenija.

2. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Ustrezno poveži. Pomagaj si s [povezavo](#).

Uvedba schengenskih meja.	1. maj 2004
Referendum o vstopu Slovenije v EU.	16. april 2003
Podpis pogodbe o vstopu Slovenije v EU v Atenah.	januar-junij
2008	
Uvedba enotne evropske valute (evro).	21. december
2007	
Predsedovanje Slovenije Svetu Evropske unije.	23. marec
2003	
Vstop Slovenije v Evropsko unijo.	1. januar
2007	

3. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Dopolni stavke. Pomagaj si s slikami.

4.

5.

1. Milan Zver je en od slovenskih poslancev v Evropskem parlamentu.
2. Evropski parlament deluje v treh mestih: Bruselj, Luxembourg in Strasbourg.
3. Skupaj s parlamentom je Svet EU zakonodajni organ.
4. Predsedovanje Svetu EU v letu 2008 je bilo za Slovenijo velik izziv.
5. Glavna naloga Evropske centralne banke je vzdrževati kupno moč evra.

4. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Prečrtaj vse številke v mreži in izvedel/-la boš kdaj je bil izveden referendum za vstop Slovenije v Evropsko unijo, ki ga je podprlo 89,64% volivcev. Številke lahko prečrtaš vodoravno, navpično, navzkrižno naprej in nazaj.

9	6	2	2	7	5	1
1	4	3	8	7	0	8
3	9	4	5	3	1	9
2	2	7	4	2	0	3

~~197 2742 32632~~

~~269 4638 58383~~

~~492 5493 81218~~

~~735 6863 575700~~

~~9~~	~~0~~	~~6~~	~~1~~	~~7~~	~~6~~	~~7~~	784	~~8708~~	~~906171~~
0	~~3~~	~~8~~	~~3~~	~~8~~	~~5~~	0	946	~~18937~~	
8	3	5	6	~~2~~	~~9~~	~~4~~			

GESLO: 23.3.2003

5. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Oglej si spodnjo sliko in odgovori na zastavljena vprašanja. Glej naslednjo stran!

Možnih je več odgovorov!

4. Katera druga vprašanja moram postaviti?

3. Česa mi vir ne pove?

2. Kaj lahko domnevam in sklepam na podlagi tega vira?

1. Kaj mi ta vir pove? Slika: zemljevid Evrope.

- Zemljevid prikazuje Evropo.
- Na zemljevidu so označene članice EU.
- Lahko razberemo, da EU šteje 28 članic.
- Države članice so označene s temnejšo bravo, nečlanice pa s svetlejšo.

- Da je v EU vključenih že precej držav Evrope.
- Da v EU niso vključene Belorusija, Moldavija, Ukrajina, Norveška, Islandija, Črna Gora, Srbija,...

- Ne vemo, kdaj se je posamezna članica vključila v EU.
- Ne vemo, katere so še druge članice kandidatke za vstop v EU.
- Ne razberemo, kdaj se je Slovenija včlanila v EU.
- Ne razberemo razlogov za vključitev v EU.
- Ne razberemo ali so označene članice sprejele tudi evro, kot plačilno valuto.

- Kakšni so bili vzroki za vključitev Slovenije v EU?
- Kdaj so se države včlanile v EU?
- Kako se je EU širila?

2. GLAVNA SPLETNA STRAN

1. WWW. NASLOV:

- <http://www.history.com/>

2. OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI

Spletna stran je nastala kot podpora televizijskemu kanalu z nazivom *History Channel*, zato bi morala biti dobro poznana vsem, ki so kadarkoli imeli v lasti televizor in so se ga občasno blagovolili tudi vklopiti.

Izbrana spletna stran je obširna baza zgodovinskih podatkov, ki pokrivajo celotno obdobje človeške zgodovine. Spletna stran je napisana v angleškem jeziku – prav tako tudi članki in razne teme, ki jih stran vsebuje - zato bi bila bolj primerna za srednje kot za osnovne šole. Začetna stran je dobro organizirana in pregledna, saj so pomembnejši naslovi navedeni na samem vrhu strani, poleg tega pa so tudi odebeljeni in obarvani. Naslovi pokrivajo različne zgodovinske teme, videje, aktualne oddaje, televizijski spored in igre, ki so namenjene bolj zabavi kot pa izobraževanju, kljub temu da so vezane na zgodovino. Ti naslovi so še najbolj relevantni, ker je preostanek začetne spletne strani bolj komercialne narave in prikazuje popularne oddaje. Pri iskanju zgodovinske teme, ki nas zanima, je še najbolj v pomoč funkcija »išči«, ki se nahaja v zgornjem desnem kotu začetne spletne strani. Vsak članek oziroma tema vsebuje poleg teksta tudi kratek film. Članki so razdeljeni na podnaslove, samem tekstu pa zasledimo tudi nadpovezave, ki se kažejo v modro obarvanih besedah ali besednih zvezah, te označujejo predvsem zgodovinski pojme ali zgodovinske osebe. Nadpovezave odpirajo druge spletne strani, ki podrobneje

obrazložijo omenjene pojme. Edina resna pomanjkljivost je pomanjkanje zgodovinskih virov in literature s pomočjo katerih so članki nastali.

3. RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

Spletno stran smo si izbrali, ker ponuja privlačen in izviren pogled v zakulisje pomembnih dogodkov, ki so vplivali na razvoj znanosti in tehnologije, umetnosti, družbe ter vsakdanjega življenja. Spletna stran tako ponuja pester nabor vsebin, ki so prikazane na zanimiv način. Vsebine zagotovo pritegnejo slehernega bralca, saj posegajo tako v svetovno kot evropsko zgodovino in jo prikazujejo na podlagi pustolovskih podvigov in odkritij, zmagoslavnih dosežkov v znanosti in tehnologiji, neprecenljivih primerkov iz sveta umetnosti, vojaške zgodovine, politične zgodovine, terorističnih akcij, zgodovine športa ter lokalne zgodovine Amerike in Velike Britanije. Spletna stran se nam je zdela primerna tudi zato, ker je estetsko primerno oblikovana in sistematična. Za izbor spletne strani smo se odločili tudi zato, ker ponuja bogat nabor slikovnega gradiva, video posnetkov, učnih iger, opisov zgodovinskih knjig, aktualnih raziskav in opisov dogodkov, ki so zaznamovali posamezni dan naše zgodovine in je prav, da se jih zato vedno znova in znova spominjamo. Stran spodbuja z svojo avdio vizualnostjo dijake k raziskovanju in lažjemu razumevanju posamezne vsebine. Zagotovo pa lahko tudi s pomočjo učnih iger, dijaki svoje znanje preizkušajo, poglobljajo in utrjujejo. Ob enem pa je takšno učenje zgodovine za dijake zabavno in veliko bolj intenzivno, kar pa omogoča tudi boljše učne rezultate.

Znotraj te spletne strani smo si izbrali temo: *Napad na World Trade Center in Pentagon* (dalje: WTC). Ker je spletna stran v angleškem jeziku se tudi dijaki urijo in poglobljajo svoje znanje angleškega jezika. Zavedamo se, da je poznavanje in učenje tujega jezika v današnjem času zagotovo prioriteta. Zato

se nam zdi primerno, da preko učne vsebine spodbujamo dijake k usvajanju angleškega jezika, saj lahko z dobrim poznavanjem vsaj enega izmed tujih jezikov, kot posamezniki širijo meje svojega sveta.

2.1 NASLOV IZBRANE KONKRETE SPLETNE STRANI:

- <http://www.history.com/topics/9-11-attacks>

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Vsebina konkretne izbrane spletne strani se nanaša na napad na WTC in Pentagon. Izbrana tema nas popelje na začetek 21. stoletja, katerega je usodno zaznamoval dogodek, ki je močno pretresel ZDA in svet. Na torkovo jutro 11. septembra 2001 se je po uradni zgodbi 19 pripadnikov teroristične mreže Al Kaida vkrcalo v štiri potniška letala, s katerimi so izvedli samomorilske napade na ZDA. Z dvema so se zaleteli v dva stolpa svetovnega trgovinskega centra (WTC), tretje letalo je zadelo Pentagon, četrto letalo je strmoglavilo v Pensilvaniji. V napadih je umrlo okoli tri tisoč ljudi, med njimi je bilo več kot 400 policistov in gasilcev.

Ob 8.45 je prvo letalo zadelo severni stolp WTC. Po osemnajstih minutah pa je sledil še napad na južni stolp. Tarča napada ni bil le WTC. Približno ob 9:45 je potniško letalo treščilo v ameriško obrambno ministrstvo Pentagon, in povsem uničilo del stavbe. V četrtem letalu je umrlo 45 potnikov, ki so prek mobilnih telefonov od sorodnikov in prijateljev izvedeli za napad v New Yorku, nato pa naj bi s pogumno akcijo teroristom preprečili morebitni napad na njihov domnevni cilj in letalo je zato strmoglavilo na neposeljenem območju. Vendar po domnevah preiskovalcev so bile ene izmed glavnih tarč Capitol Hill, Bela

hiša in Camp David v Marylandu ter ena izmed številnih jedrskih elektrarn na vzhodni obali.

Islamski skrajneži, ki so ugrabili letala, so bili arabskega rodu, večina pa jih je bila iz Savdske Arabije, kjer se je rodil tudi vodja in ustanovitelj Al Kaide Osama bin Laden.⁵¹

Vsi naj bi se vojaških veščin učili v oporiščih Al Kaide v Afganistanu, pred napadi pa so dlje časa živeli v ZDA, kjer so se nekateri izmed njih na simulatorjih v letalskih šolah tudi naučili pilotirati potniška letala. Po napadih so ZDA začele vojaško operacijo iskanja teroristov, ki so jo poimenovali Operacija večna svoboda.

ZDA so od Afganistana zahtevale izročitev Osame bin Ladna, ki je bil v državi gost talibanskega režima. Afganistan je izročitev zavrnil, saj je bil mnenja, da Američani nimajo zadostnih dokazov o vpletenosti Bin Ladna v napade na ZDA. Osama Bin Ladna so izsledili maja 2011 v skrivališču Abbottabad v Pakistanu, kjer so ga usmrtili pripadniki ameriških vojaških sil. Junija 2011 je ameriški predsednik Barack Obama napovedal začetek umika vojaških čet iz Afganistana.⁵²

OPIS GRADIVA

Gradivo je pregledno in urejeno zapisano. Gradivo je napisano v angleščini. Na vrhu je naslov, temu pa sledijo zavihki, ki omogočajo dostop do slikovnega gradiva, filmov in govorov na temo terorističnega napada. Na levi strani teksta se nahajajo še podatki o avtorju gradiva, datum nastanka in založnik. Gradivo sicer nima podnaslovov, ampak je namesto tega razdeljeno na odstavke.

---

⁵¹ 9/11 Attacks, vir: History, <http://www.history.com/topics/9-11-attacks> (sneto 23. 4. 2014 ob 16:00 uri).

⁵² 9/11 Attacks, vir: History, <http://www.history.com/topics/9-11-attacks> (sneto 23. 4. 2014 ob 16:00 uri).

Uvod: Članek se začne z datumom terorističnega napada in krajšim opisom trčenja dveh letal v World Trade Center.

Napad: Razloga za teroristični napad naj bi bila ameriška podpora Izraelu in vpletanje Amerike v Zalivsko vojno. Nekateri izmed ugrabiteljev so že dlje časa živeli v Ameriki in se šolali za pilote, nekateri pa so prišli v Ameriko tik pred napadom. Na letala so pretihotapili orožje, nakar so po vzletu prevzeli nad njimi nadzor. Prvo letalo so strmoglavili na Pentagon, dve na World Trade Center, četrtemu pa ni uspelo priti do cilje, saj so nekateri izmed potnikov napadli teroriste in strmoglavili letalo preden je prišlo do cilja.

Posledice: Temu sledi govor takratnega ameriškega predsednika Georga W. Busha, ki je v govoru napovedal boj proti terorističnim organizacijam. Kmalu po napadih je Amerika poslala v Afganistan vojake, katerih naloga je bila eliminacija Talibanskega režima in vodje terorističnih napadov Osame Bin Ladna. Slednjega je ameriškim vojakom uspelo izslediti in ubiti šele leta 2011.

Zaključek: Ameriška vojaška operacija je bila s tem končana in nov ameriški predsednik Barack Obama je istega leta napovedal popoln umik ameriške vojske do leta 2014.

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA SREDNJO ŠOLO

1. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Ustrezno dopolnite!

Teroristični napad v Združenih Državah Amerike se je zgodil leta _____. Po uradni zgodbi naj bi za teroristični napad bila odgovorna teroristična skupina _____. Razloga za napad naj bi bila ameriška podpora _____ in vpletanje Amerike v _____. Teroristi so

ugrabili štiri letala, eno od teh so strmoglavili na _____, dve pa na _____ v New Yorku. Tarča četrtega letela, ki je strmoglavilo v Pensilvaniji, ostaja neznana.

2. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Obkrožite črko pred pravilnim odgovorom.

1. Zalivska vojna se je začela z ameriško vojaško operacijo, ki je znana pod imenom:

- a) Operacija Overlord
- b) Operacija Puščavski vihar
- c) Operacija Leteča preproga

2. Kdo je finančno podpiral teroristično organizacijo Al Kaida?

- a) Osama Bin Laden
- b) Saddam Hussein
- c) Mohammed Atef

3. Kako je bilo ime ameriškemu predsedniku, ki je po napadih napovedal boj Amerike proti terorizmu?

- a) Barack Obama
- b) Bill Clinton
- c) George W. Bush

4. Koliko teroristov je bilo vpleteno v ugrabitev letal?

- a) 15
- b) 19
- c) 4

3. VPRAŠANJE ALI NALOGA

S števkami od 1-7 označite kronološko zaporedje razpleta dogodkov na 11. september. Dogodek, ki se je zgodil najprej označite s številko 1.

___ ZDA začnejo vojaško Operacijo večna svoboda.

___ Letalo Boeing 757 strmoglavi v ameriško obrambno ministrstvo Pentagon.

___ Ugrabitelji prevzamejo nadzor nad dvema jutranjima letoma, namenjenima v Los Angeles.

___ Letalo Boeing 767 strmoglavi v Južni stolp WTC.

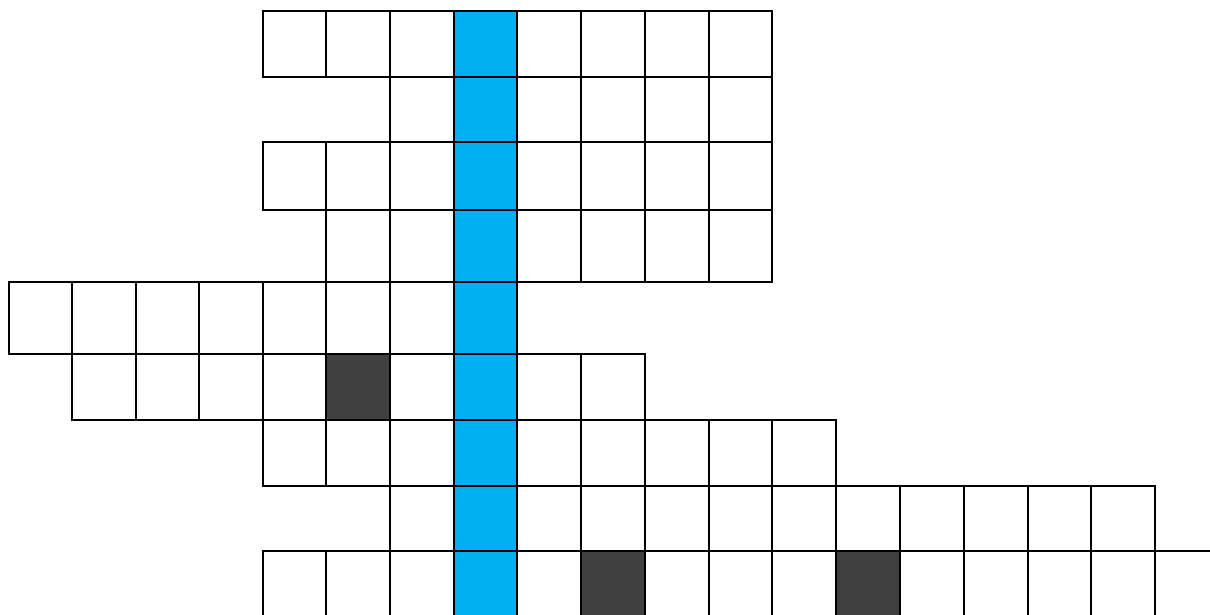
___ Letalo Flight 93 strmoglavi na jugu zvezne države Pensilvanija.

___ Letalo Boeing 767 strmoglavi v Severni stolp WTC.

___ ZDA zahtevajo izročitev Osama bin Ladna.

4. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Rešite mrežo in izpišite geslo.

Odgovore na vprašanja vpišite vodoravno v kvadratke. Če boste odgovorili pravilno se bo v modro obarvanih kvadratkih pojavil izraz za organizirano nasilno dejanje, ki je usmerjeno proti civilistom oz. civilnim ustanovam v politične ali gospodarske namene.

1. Zgradba, kjer je sedež ameriškega obrambnega ministrstva.
2. Ime predsednika ZDA leta 2001.
3. Kraj, kjer se zbirajo in oskrbujejo vojaške sile za operacije.
4. Skupno ime za Južni in Severni stolp WTC.
5. Mesto na jugu Afganistana od koder izvira gibanje talibanov.
6. Uradna rezidenca predsednika ZDA.
7. Zaliv, ki je najbolj znan po velikih nahajališčih nafte in zemeljskega plina pod njegovo obalo in tankim dnom.
8. Zvezna država, ki velja za zibelko Ameriškega naroda.
9. Vodja in ustanovitelj Al Kaide.

Geslo križanke: _____

5. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Poslušajte posnetek, ki predstavlja dogajanje na 11. september 2001. Postavite se v vlogo novinarja in na podlagi predvajanega posnetka napišite kratek članek, ki bi ga objavili v časopisu.

Posnetek:

- <http://www.history.com/topics/9-11-attacks/videos/collapse-of-the-north-tower?m=528e394da93ae&s=undefined&f=1&free=false>

6. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Odgovorite na vprašanja, ki se nanašajo na spodnjo sliko.

- Kakšni občutki te preplavijo ob spodnji fotografiji?
- Kdo je po tvojem mnenju posnel fotografijo?
- Komu je bila po tvojem mnenju namenjena fotografija?
- Kakšen učinek naj bi imela fotografija na tistega, ki si jo ogleda? Na kratko pojasni kako je ta učinek dosežen.
- Kaj fotografija sporoča?
- Ali je bila po tvojem mnenju fotografija posneta spontano ali načrtovano?

Reševalec pomaga ljudem pri evakuaciji iz območja World Trade Centra po zrušitvi obeh stolpov.

(Fotografija je bila posneta 11. septembra 2001)

7. VPRAŠANJE ALI NALOGA

S spodnjim odstavkom se je poigral tiskarski škrat. V besedilu se skriva 6 napak. Napačne besede oz. besedne zveze podčrtajte in jih izpišite na levo stran, medtem ko pravilne odgovore napišite na desno stran stolpca.

11. septembra 2003 je 15 teroristov povezanih z islamsko teroristično skupino Al Kaida, ugrabilo štiri letala in znotraj ZDA izvršila samomorilske napade. Dve letali sta se zaleteli v WTC v Los Angelesu, tretje letalo je zadelo Capitol Hill izven Washingtona, četrto pa je strmoglavilo sredi polja v Alabami. V napadih v New Yorku in Washingtonu je bilo ubitih več kot 2000 ljudi, med katerimi je bilo tudi 400 policistov in gasilcev.

NAPAČNE REŠITVE:

PRAVILNE REŠITVE:

Predvidene rešitve:

1. Ustrezno dopolnite!

Teroristični napad v Združenih Državah Amerike se je zgodil 1.11.2001. Po uradni zgodbi naj bi za teroristični napad bila odgovorna teroristična skupina Al Kaida. Razloga za napad naj bi bila ameriška podpora Izraelu in vpletanje Amerike v Zalivsko vojno. Teroristi so ugrabili štiri letala, eno od teh so strmoglavili na Pentagon, dve pa na World Trade Center v New Yorku. Tarča četrtega letela, ki je strmoglavilo v Pensilvaniji, ostaja neznana.

2. Obkrožite črko pred pravilnim odgovorom.

1. Zalivska vojna se je začela z ameriško vojaško operacijo, ki je znana pod imenom:

- a) Operacija Overlord
- b) Operacija Puščavski vihar**
- c) Operacija Leteča preproga

2. Kdo je finančno podpiral teroristično organizacijo Al Kaida?

- a) Osama Bin Laden**
- b) Saddam Hussein
- c) Mohammed Atef

3. Kako je bilo ime ameriškemu predsedniku, ki je po napadih napovedal boj Amerike proti terorizmu?

- a) Barack Obama
- b) Bill Clinton
- c) George W. Bush

4. Koliko teroristov je bilo vpleteno v ugrabitev letal?

- a) 15
- b) 19
- c) 4

3. S številkami od 1-7 označite kronološko zaporedje razpleta dogodkov na 11. september. Dogodek, ki se je zgodil najprej označite s številko 1.

1 Ugrabitelji prevzamejo nadzor nad dvema jutranjima letoma, namenjenima v Los Angeles.

2 Letalo Boeing 767 strmoglavi v Severni stolp WTC.

3 Letalo Boeing 767 strmoglavi v Južni stolp WTC.

4 Letalo Boeing 757 strmoglavi v ameriško obrambno ministrstvo Pentagon.

5 Letalo Flight 93 strmoglavi na jugu zvezne države Pensilvanija.

6 ZDA začnejo vojaško Operacijo večna svoboda.

7 ZDA zahtevajo izročitev Osama bin Ladna.

4. Rešite mrežo in izpišite geslo.

P	E	N	T	A	G	O	N
		G	E	O	R	G	E
O	P	O	R	I	Š	Č	E

				D	V	O	J	Č	K	A												
K	A	N	D	A	H	A	R															
	B	E	L	A		H	I	Š	A													
				P	E	R	Z	I	J	S	K	I										
					P	E	N	S	I	L	V	A	N	I	J	A						
				O	S	A	M	A		B	I	N		L	A	D	E	N				

Odgovore na vprašanja vpišite vodoravno v kvadratke. Če boste odgovorili pravilno se bo v modro obarvanih kvadratih pojavil izraz za organizirano nasilno dejanje, ki je usmerjeno proti civilistom oz. civilnim ustanovam v politične ali gospodarske namene.

1. Zgradba, kjer je sedež ameriškega obrambnega ministrstva.
2. Ime predsednika ZDA leta 2001.
3. Kraj, kjer se zbirajo in oskrbujejo vojaške sile za operacije.
4. Skupno ime za Južni in Severni stolp WTC.
5. Mesto na jugu Afganistana od koder izvira gibanje talibanov.
6. Uradna rezidenca predsednika ZDA.
7. Zaliv, ki je najbolj znan po velikih nahajališčih nafte in zemeljskega plina pod njegovo obalo in tankim dnom.
8. Zvezna država, ki velja za zibelko Ameriškega naroda.
9. Vodja in ustanovitelj Al Kaide.

Geslo križanke: **TERORIZEM**

5. Poslušajte posnetek, ki predstavlja dogajanje na 11. september 2001. Postavite se v vlogo novinarja in na podlagi predvajanega posnetka napišite kratek članek, ki bi ga objavili v časopisu.

Posnetek:

- <http://www.history.com/topics/9-11-attacks/videos/collapse-of-the-north-tower?m=528e394da93ae&s=undefined&f=1&free=false>

Dan, ki je šokiral svet

Padec južnega stolpa

11. septembra ob 8.45 uri se je letalo s hitrostjo približno 710 km na uro zaletelo v severno fasado Severnega stolpa Svetovnega trgovinskega centra. Žrtvam, ki so bile ujete v nebotičniku so svetovali naj ostanejo kjer so in počakajo na gasilce. »To je standarden postopek, saj stopnišča v nebotičnikih niso zgrajena tako, da bi dopuščala evakuacijo vseh ljudi naenkrat.« je povedal eden izmed gasilcev, Vincent Dunn. Na 89 nadstropju je bilo v eni izmed konferenčnih sob ujetih 11 ljudi, saj je trčenje poškodovalo vrata. Na pomoč sta jim priskočila dva neznanca, in jih pospremila do stopnišča, od tam pa so zaposleni pravočasno lahko zapustili nebotičnik. Enemu izmed dveh moških, ki sta izvedla to pogumno dejanje je bilo ime Pablo Cortez, ime njegovega pomočnika pa ostaja zavito v meglo. Ob 10:20 je policijska letalska enota sporočila, da se Severni stolp zvija na jugozahodnem robu in se vrh nagiba proti jugu in Severni stolp se je porušil ob 10:28, potem ko je gorel 1 uro in 42 minut. Ena izmed prič, ki je preživela teroristični napad pravi: »Stolp se je porušil v trenutku sam vase, kljub temu, da je bila to ogromna zgradba, se je zrušila v nekaj sekundah.« Nedvomno bo ta dan ostal v spominu vsem, še posebej pa tistim, ki so stali na samem prizorišču in v napadu izgubili svoje ljubljene.

I.C.

6. Odgovorite na vprašanja, ki se nanašajo na spodnjo fotografijo.

a) Kakšni občutki te preplavijo ob spodnji fotografiji?

Ob pogledu na fotografijo me preplavijo občutki empatije.

b) Kdo je po tvojem mnenju posnel fotografijo?

Fotografijo je posnel novinar.

c) Komu je bila po tvojem mnenju namenjena fotografija?

Fotografija je bila namenjena kot dodatno gradivo za članek v časopisu, se pravi je bila namenjena širši javnosti.

d) Kakšen učinek naj bi imela fotografija na tistega, ki si jo ogleda?

Na kratko pojasni kako je ta učinek dosežen.

Fotografija naj bi pri gledalcu izzvala občutke empatije in morda celo jeze nad storilci dejanja – teroristi. Kritični za doseg tega učinka so zaprepadli in izmučeni obrazi ljudi na fotografiji.

e) Kaj fotografija sporoča?

Sporočilo fotografije bi lahko bilo trpljenje ljudi, ki so se nahajali na območju, kjer se je zgodil napad, obenem pa tudi pogum reševalcev.

f) Ali je bila po tvojem mnenju fotografija posneta spontano ali načrtovano?

Fotografija je bila posneta spontano.

Reševalec pomaga ljudem pri evakuaciji iz območja WTC po zrušitvi obeh stolpov.

(Fotografija je bila posneta 11. septembra 2001)

7. S spodnjim odstavkom se je poigral tiskarski škrat. V besedilu se skriva 6 napak. Napačne besede oz. besedne zveze podčrtajte in jih izpišite na levo stran, medtem ko pravilne odgovore napišite na desno stran stolpca.

11. septembra 2003 je 15 teroristov povezanih z islamsko ekstremistično skupino Al Kaida, ugrabilo štiri javna letala in znotraj ZDA izvršila samomorilske napade. Dve letali sta se zaleteli v WTC v Los Angelesu, tretje letalo je zadelo Capitol Hill izven Washingtona, četrto pa je strmoglavilo sredi polja v Alabami. V napadih v New Yorku in Washingtonu je bilo ubitih več kot 2000 ljudi, med katerimi je bilo tudi 400 policistov in gasilcev.

NAPAČNE REŠITVE:

2003

15

Los Angeles

PRAVILNE REŠITVE:

2001

19

New Yorku

Capitol Hill	Pentagon
Alabami	Pensilvaniji
2000	3000

3. POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Maja Furlan

OPIS NALOGE: Maji je bila dodeljena vloga spodbujevalke, saj nas je velikokrat spodbujala k nadaljnjemu sodelovanju. Svojo vlogo je opravljala z veliko mero tolerance in energije. Skupaj z preostalimi člani je iskala primerne spletne strani za OŠ in SŠ. Svoj delež je prispevala predvsem pri oblikovanju nalog oz. vprašanj za OŠ. Prav tako je pomagala pri sestavljanju vprašanj za SŠ. Maja je napisala razloge za izbor prve in druge konkretne spletne strani in opis vsebine za OŠ. Pri PPT predstavitvi je sodelovala tako, da je v veliki meri vsebinsko dopolnila PPT. Prav tako je pregledala poročilo o skupinskem delu. Ob koncu pa je pregledala celotno skupinsko nalogo.

ČLAN ŠT. 2: Valentina Vukšinič

OPIS NALOGE: Valentini je bila dodeljena vloga usmerjevalke. Ves čas je skrbela, da se kot skupina nismo odmaknili od naloge. Svoje delo je opravljala z navdušenjem in železno voljo. Skupaj z preostalimi člani je iskala primerne spletne strani za OŠ in SŠ. Svoj del je prispevala predvsem pri oblikovanju nalog oz. vprašanj za OŠ. Prav tako je pomagala pri sestavljanju vprašanj za SŠ.

Valentina je zasnovala opis gradiva za prvo in drugo konkretno spletno stran in opis spletne strani za OŠ ter oblikovala naslovno stran skupinske naloge. Pri PPT predstavitvi je sodelovala tako, da je v celoti pregledala PPT in pomagala pri nastajanju PPT. Prav tako je pregledala poročilo o skupinskem delu. Ob koncu pa je pregledala celotno skupinsko nalogo.

ČLAN ŠT. 3: Tamara Casar

OPIS NALOGE: Tamari je bila dodeljena vloga tajnice. V to vlogo se je popolnoma vživela, saj je vestno zapisovala ideje, odločitve ter načrte skupine. O tem pa je sproti obveščala vse člane skupine. Skupaj z preostalimi člani je iskala primerne spletne strani za OŠ in SŠ. Svoj del je prispevala predvsem pri oblikovanju nalog oz. vprašanj za SŠ. Prav tako je pomagala pri sestavljanju vprašanj za OŠ. Tamara je napisala razloge za izbor spletne strani in opis vsebine za SŠ. Pri PPT predstavitvi je sodelovala tako, da je v celoti oblikovno in z animacijami opremila PPT in pomagala pri nastajanju same PPT predstavitve. Prav tako je prispevala svoj delež pri pisanju poročila. Ob koncu pa je pregledala celotno skupinsko nalogo.

ČLAN ŠT. 4: Ivan Žgavec

OPIS NALOGE: Ivanu je bila dodeljena naloga nagrajevalca, saj je skrbno delil pohvale in poskrbel da so bili prispevki posameznega člana cenjeni. Nalogo je opravljal zelo vestno in pri tem užival. Skupaj z preostalimi člani skupine je iskal primerne spletne strani za OŠ in SŠ. Svoj del je prispeval predvsem pri oblikovanju nalog oz. vprašanj za SŠ. Prav tako je pomagal pri sestavljanju vprašanj za OŠ. Ivan je zasnoval opis gradiva in opis spletne strani za SŠ. Obenem pa je predlagal posamezne ideje, ki so pripomogle k lažjemu in

hitrejšemu nastajanju PPT predstavitve. Prav tako je Ivan prispeval svoj delež pri pisanju poročila in pregledal celotno skupinsko nalogo.

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
03.04.2014	Na prvem skupinskem srečanju, ki je deloma potekalo že v okviru predavanja pri didaktiki zgodovine I smo si razdelili funkcije. Soglasno smo se strinjali, da se bomo dopolnjevali in se skupaj odločali o vsem. Za spodbujevalko smo določili Majo, Ivan je bil nagrajevalec, Valentina je bila usmerjevalka in Tamara je bila tajnica. Vodjo skupine nismo določili, saj se nam je zdelo da smo dovolj organizirani, da lahko sodelujemo brez večjih zapletov. Izmenjali smo si tudi Facebook naslove in e-mail naslove. Dogovorili smo se, da bomo komunicirali preko omrežja Facebook, preko maila in mobitelov. V okviru zadnje ure pri didaktiki zgodovine smo naredili tudi ožji izbor tem, ki bi prišle v poštev pri nastajanju naloge.
04.04.-08.04.2014	V navedenem terminu smo si dopisovali in enotno izbrali dve tematski vsebini za OŠ in eno za SŠ. Na podlagi tem smo vsi člani enakovredno iskali primerne spletne strani. Skupaj smo izbrali dve spletni strani in na podlagi teh tri teme: Vstop Slovenije v EU, Uvedba evra in Napad na WTC in Pentagon. Ko smo se odločili za izbor spletnih

	<p>strani, ki sta se nam zdeli najprimernejši za OŠ in SŠ smo si razdelili naloge in določili datum za naše naslednje srečanje. Tako smo se lahko lotili dela. Sprva smo izpolnili obrazce. Najprej smo se lotili izpolnjevanja obrazca za OŠ. Navedli smo osnovne podatke o strani in razloge za izbor spletne strani. Nato pa smo opisali zgodovinsko vsebino in gradivo. Pri čemer smo sodelovali vsi člani skupine. Sodelovali smo na tak način, da je tisti ki je napisal del svoje naloge poslal preostalim članom. Ti so potem lahko še kaj dodali ali popravili. Prav tako smo napisali osnovne podatke in razloge za izbor spletne strani za SŠ. Opisali smo tudi zgodovinsko vsebino in gradivo. Kar smo napisali, smo si pošiljali med seboj in se dopolnjevali ali popravljali. Ves čas smo komunicirali preko omrežja Facebook in se pogovarjali preko Skypa.</p>
10.04.-14.04.2014	<p>V tem terminu smo si ves čas dopisovali in se potem srečali 14. aprila. Skupaj smo pregledali, kar smo naredili in se lotili novih nalog. Vsak posameznik je predlagal tri tipe nalog oz. vprašanj za OŠ in SŠ. Na podlagi teh smo tako skupaj izbrali vprašanja, ki smo jih vključili v našo nalogo. Na začetku nam je primanjkovalo idej za vprašanja, a čez čas smo premagali tudi to oviro. Ob postavljanju nalog smo se počutili kot pravi učitelji. Ob našem ustvarjanju smo tako uživali, da</p>

	<p>smo pozabili na čas. Vendar smo kljub temu našli še nekaj časa, da smo naloge zapisali in jih tudi primerno in zanimivo oblikovali. Vsakemu članu je bila dana do naslednjč tudi naloga, da naj poišče primerne fotografije in posnetke, ki se mu zdijo primerni za naloge. Na tem srečanju smo tudi izbrali ime skupine (E.Z.F.F.- Enopredmetni zgodovinarji Filozofske Fakultete). Dogovorili smo se za naslednje srečanje. Zmenili smo, da naj vsak član še dodatno razmisli o svoji refleksiji pri nastajanju in oblikovanju nalog. Do naslednjega srečanja smo si dopisovali preko Facebooka in e-maila.</p>
17.04.2014	<p>Naslednje srečanje je potekalo 17.04. dopoldan. Na srečanju smo k nalogam dodali ustrezne izbrane posnetke in fotografije. Naloge smo še enkrat vsi skupaj pregledali in jih pokomentirali. S skupnimi močmi smo napisali poročilo skupinskega dela in dodali seznam uporabljenih virov in literature. Na isti dan smo si pri predavanjih pri Didaktiki zgodovine I. (zadnja ura) dogovorili o poteku predstavitve. Prav tako smo si naredili načrt za PPT – predstavitev in se dogovorili za naslednje srečanje.</p>
22.04.-24.4.2014	<p>Naslednje srečanje je potekalo 22.4. Takrat smo skupaj naredili PPT-predstavitev in zbrali ideje za predstavitev naloge. V sredo, 23.4. smo se oglasili pri prof. Danijeli Trškan in jo prosili za kratek</p>

	<p>pregled skupinske naloge. Na ta dan je še vsak član enkrat pregledal celotno nalogo. Na koncu bi omenili, da smo kot skupina delovali enotno. Vsi člani smo prispevali svoj del, ki je pripomogel pri nastajanju naše zgodbe. Dne 24.4. smo izvedli še generalko pred predstavitvijo, upajoči da bo naša predstavitev elegantna, zanimiva in atraktivna.</p>
--	---

ABECEDNI SEZNAM DRUGE UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

- EU v šoli: priročnik za učitelje o Evropski uniji z delovnimi listi, Rokus Klett, Ljubljana, 2010.
- Evropska unija in vsakdan njenih državljanov: priročnik za poučevanje EU vsebin v osnovnih in srednjih šolah, Fakulteta za družbene vede, Ljubljana, 2012.
- Slovenija v Evropski uniji: 160 vprašanj in odgovorov o članstvu Slovenije v EU, Urad Vlade RS za komuniciranje, Ljubljana, 2007.
- Vršaj, Egidij: Slovenija in evroregije, Mladika, Trst, 2004.
- <http://www.history.com/topics/9-11-attacks/videos/collapse-of-the-north-tower?m=528e394da93ae&s=undefined&f=1&free=false>
- <http://www.history.com/topics/9-11-attacks/pictures/911-world-trade-center/people-leave-the-world-trade-center-after-it-was-hit-by-plane>
- http://www.otroci.gov.si/index.php?option=com_content&task=view&id=164&Itemid=314&mId=406
- http://www.otroci.gov.si/index.php?option=com_content&task=view&id=165&Itemid=315&mId=406
- <http://www.evro.si/>
- <http://www.evro.si/o-evru/slovenski-kovanci/index.html>
- <http://cekin.si/clanek/slovar/knjizni-denar.html>
- <http://www.pavliha.org/finance/denar.htm>
- <http://www.evropa.gov.si/si/evro/obmocje-evra>
- <http://www.bsi.si/ekonomska-in-monetarna-unija.asp?MapaId=1278>
- <http://www.evropa.gov.si/si/evro/obmocje-evra/>
- <http://www.evro.si/o-evru/bankovci/index.html> (April 2014)

NALOGA 7: UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU ZGODOVINE

Uršula Žumer

UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU ZGODOVINE

1. GLAVNA SPLETNA STRAN

1. WWW. NASLOV: www.uciteljska.net

2. OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI:

Spletna stran je Učiteljska.net je brezplačna zbirka gradiv in povezav. Namenjena osnovnošolskim učiteljem. Na njej je več kot 5600 različnih avtorjev 890 avtorjev.

Učiteljska.net je tudi menjalnica, kamor lahko dodajamo gradiva v zbirko kot člani (brezplačno).

Namen te spletne strani je širjenje gradiv. Spletno stran je omogočilo sofinanciranje Evropskega socialnega sklada Evropske unije in Ministrstva za šolstvo in šport.

Na Učiteljski.net je tudi forum Spletna zbornica, v katerem učitelji lahko najdemo koristne nasvete za svoje delo v šoli.

3. RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

- a) primernost nalog za osnovnošolce (preizkušeno)
- b) nazornost (naloge so primerne za didaktične etape: utrjevanje in ponavljanje)
- c) sistematičnost

Spletna stran je namenjena učiteljem, ki iščejo, želijo objavljati, izmenjavati in deliti domiselna učna gradiva in naloge, različne učne liste in povezave na že narejene spletne strani. Sama uporabljam predloge nalog (povezovanje, vstavljanje, dopolnjevanje), mrež, različne učne liste, tekste in naloge ipd. pri urah pouka zgodovine.

V šestem razredu je ključno, da učenci na koncu poglavja Spoznavajmo zgodovino znajo ustrezno prostorsko in časovno predstavljati vsa zgodovinska obdobja, od začetka pa do danes.

NASLOV PRVE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA:

<http://www.uciteljska.net/kvizi/HotPot/ModrijanZG6/prazg.htm>
<http://www.uciteljska.net/kvizi/HotPot/ModrijanZG6/stari.htm>
<http://www.uciteljska.net/kvizi/HotPot/ModrijanZG6/srednji.htm>
<http://www.uciteljska.net/kvizi/HotPot/ModrijanZG6/novi.htm>
<http://www.uciteljska.net/kvizi/HotPot/ModrijanZG6/matc.htm>
<http://www.uciteljska.net/kvizi/HotPot/ModrijanZG6/trak.htm>

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Časovna in prostorska razmejitev zgodovinskih obdobij. Gre za splošen pregled zgodovinskih obdobij in njihovih značilnosti. Gre za najbolj pomembne podatke za vsako izmed zgodovinskih obdobij za učence 6. razreda. Vsebina zgodovinska obdobja je narejena na spletni strani www.uciteljska.net.

Učenci se po vsebinah preprosto pomikajo z reševanjem nalog in kliknejo na gumbek Nadaljuj. Naslednje obdobje se samodejno odpre in učenci že lahko rešujejo naprej. Odgovore lahko preverijo. Dobijo povratno informacijo o uspešnosti reševanja.

OPIS GRADIVA

Gradivo je pregledno, sistematično in primerno za šestošolce. Uči jih natančnega branja, branja z razumevanjem, možnost izbiranja odgovorov oz. ključnih besed. Učenci se urijo v

Poznavanju informacijsko-komunikacijske tehnologije in si širijo obzorje.

Izobraževalni cilji: učenci podrobneje spoznajo značilnosti zgodovinskih obdobij, jih znajo razvrščati, se znajdejo v prostoru in času, znajo določiti stoletje, tisočletje.

Funkcionalni cilj: znajo ravnati z računalniškimi aplikacijami oz. vsebinami in sledijo učiteljičinim navodilom, navajajo se na samostojnost pri učenju oz. ponavljanju

Vzgojni cilji: razvijajo ustrezen odnos do resnega dela med poukom

POTEK DELA

Učno uro sem izvedla v obliki dveh zaporednih ur (ne na isti dan) v računalniški učilnici. Učence sem eno uro prej pripravila na delo v računalnici. Povedala sem jim, da bomo delali na računalnikih in tako ponovili učno snov z namenom utrjevanja.

Določili smo pravila obnašanja in rokovanja z računalniki med poukom:

1. Pri pouku v računalnici sledim učiteljičinim navodilom. Učiteljica ves čas med uro preverja naše delo na računalnikih.
2. Ne zapuščam spletne strani povezane s snovjo.
3. Če kršim pravilo, dobim učni list z vprašanji, ki jih rešujem individualno v čitalnici (dogovor s knjižničarko). Učiteljica izdelek pregleda in učencu da povratno informacijo (lahko tudi ocena) naslednjo uro.

Še pred prihodom učencev sem že pripravila spletno stran na računalnikih, ki se navezuje na prazgodovino.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

1. naloga s kratkimi odgovori

Kaj proučuje zgodovina?

Katere vire uporablja zgodovinar za svoje raziskovanje?

Katera so zgodovinska obdobja (naštej jih v pravem časovnem zaporedju).

Katere so glavne značilnosti prazgodovine?

2. naloga z izbirnimi odgovori

Zgodovinska obdobja

Natančno si oglej časovni trak in besedilce preko katerega se lahko povežeš na ustrezno spletno stran. Tako boš lažje našel odgovor.

Opomba:

Učenci s pomočjo slikovnega vira zgodovinski časovni trak prebirajo vprašanja, se povežejo na splet preko teksta, ki je označen z modro barvo nad sliko in rešujejo kviz!

Novi in najnovejši vek

Uredi besedilo tako, da bo smiselno. Učenci klikajo na gumb pred delom besedila, za katerega menijo, da je na vrsti. Skladajo besedilo, tako da izbirajo del povedi in ga smiselno nadaljujejo. Pazijo, da besedilo lepo teče, ki se jim izpisuje spodaj.

3. naloga alternativne izbire

Srednji vek

V besedilu manjkajo besede. Učenci izberejo ustrezne besede iz padajočega seznama.

V padajočem seznamu so sledeče besede:

Amerike, Arabci, cerkve, Evrope, krščanstvo, preseljevanje, propada, tisk, turški

Srednji vek je trajal od _____ zahodnega rimskega cesarstva do odkritja _____ leta 1492. V začetku tega obdobja je potekalo veliko _____ ljudstev, na primer Hunov, Germanov in Slovanov proti zahodu in jugu . V srednjem veku se je po vsej Evropi utrdilo _____, v Španijo in južno Italijo pa so vdrli _____. Ob koncu srednjega veka so Evropo ogrožali _____ (turški) vpadi.

V srednjem veku so bili zgrajeni mnogi gradovi, _____, samostani in mesta. Ob koncu srednjega veka so iznašli _____.

Vir: Spoznavajmo zgodovino 6, Modrijan 2006

4. naloga povezovanja:

Časovna obdobja

Učenci uredijo pare tako, da v srednji stolpec zapišejo kombinacijo številke in črke na spletu pa z miško povlečejo desni pojem k ustreznemu levemu. Nato kliknejo na gumb "PREVERI", da izvejo, kako uspešni, so bili pri tem povezovanju.

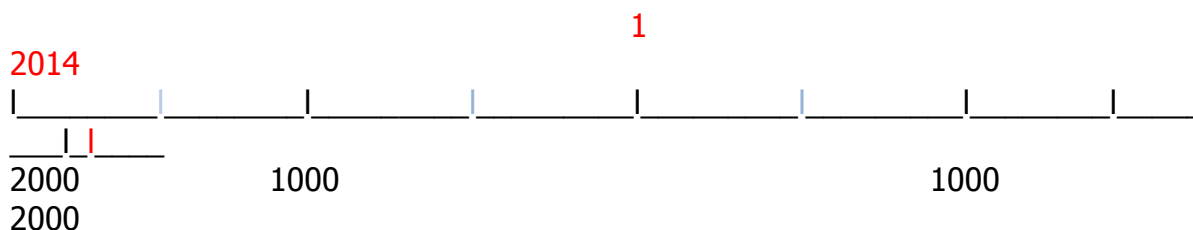
Najnovejša doba se je začela		in sicer na kameno, bronasto in železno
Stari vek je trajal do propada		razvila znanost.
Materialni viri so		ob odkritju Amerike.
Prazgodovina se je začela pred približno		ob koncu prve svetovne vojne.
V novem veku se je zelo		preprosto orodje, orožje,
Prazgodovino delimo na več dob,		človeške in živalske kosti.
Srednji vek se je končal		zahodnega rimskega cesarstva
		tremi in pol milijoni let

5. naloga urejanja

Na časovnem traku z zeleno barvico označi začetek moderne ali najnovejše dobe.

Navedene dogodke ustrezno razporedi na časovni trak. Vsak dogodek označi s pripadajočo letnico.

- prva olimpijada v Grčiji 776 pr. n. št.
- Krištof Kolumb odkrije Ameriko 1492 n. št.
- zaton prvih visokih civilizacij 2000 pr. n. št.
- propad rimskega cesarstva 476 n. št.

6. naloga odkrivanja in popravljanja napak

Prazgodovina

V besedilo so se prikradle velike napake! Učenci primerjajo obe besedili, poiščejo napake in jih popravijo! To je naloga na prvi spletni strani, s katero začnejo

ponavljanje snovi.

Izhodiščno besedilo:

Prazgodovina je zelo dolgo obdobje, začelo se je pred približno tremi in pol milijoni let in končalo v 4. tisočletju pr. n. št., v naših krajih pa šele s prihodom Rimljanov. Tedaj ljudje še niso znali pisati, zato nam o njihovem življenju govorijo samo materialni viri (preprosto orodje, orožje, človeške in živalske kosti, ostanki bivališč itd.). Predmete so izdelovali iz kamna, lesa in živalskih kosti, šele ob koncu prazgodovine so spoznali prve kovine.

Prazgodovino delimo na več dob, in sicer na kameno, bronasto in železno. Najdaljše obdobje v človeški zgodovini nasploh je bila kamena doba.

Vir: Spoznavajmo zgodovino 6, Modrijan 2006

Besedilo z napakami: Predzgodovina je zelo dolgo obdobje, začelo se je pred približno dvema milijoni let in končalo v 10. tisočletju pr. n. št., v naših krajih pa šele z odhodom Rimljanov. Tedaj ljudje še niso znali risati, zato nam o njihovem življenju govorijo samo pisni viri (preprosto orodje, orožje, človeške in živalske kože, ostanki bivališč itd.). Predmete so izdelovali iz kovine, lesa in živalskih kosti, šele ob koncu zgodovine so spoznali prve kovine.

Prazgodovino delimo na več dob, in sicer na kamnito, bakrasto in jekleno. Najdaljše obdobje v človeški zgodovini nasploh je bila kovinska doba.

7. naloga dopolnjevanja

Stari vek

V besedilu manjkajo besede. Učenci izbirajo ustrezne besede in jih umestijo na pravo mesto v besedilu. Manjkajoče besede so nad besedilom.

Asirce cesarstva države glinastih kulture ljudstva pisavo pisni propada umetnost

Stari vek je trajal do _____ zahodnega rimskega _____ leta 476 n. št.. Tedaj so ljudje že poznali _____. Ohranili so se mnogi _____ viri, zlasti na kamnu, papirusu in _____ ploščicah, ki so poleg materialnih virov omogočili, da iz tega obdobja poznamo številna _____ po imenih, na primer Egipčane, Babilonce, _____, Grke, Rimljane. Ta ljudstva so že imela svojo _____ in so ustvarila visoke _____. Še danes občudujemo njihove dosežke v gradbeništvu, matematiki, filozofiji in _____.

Vir: Spoznavajmo zgodovino 6, Modrijan 2006

8. naloga s krajšim prostim odgovorom

REŠITVE NALOG:

1. naloga s kratkimi odgovori

Kaj proučuje zgodovina?

Zgodovina proučuje razvoj družbe in način življenja človeka od preteklosti pa do danes.

Katere vire uporablja zgodovinar za svoje raziskovanje?

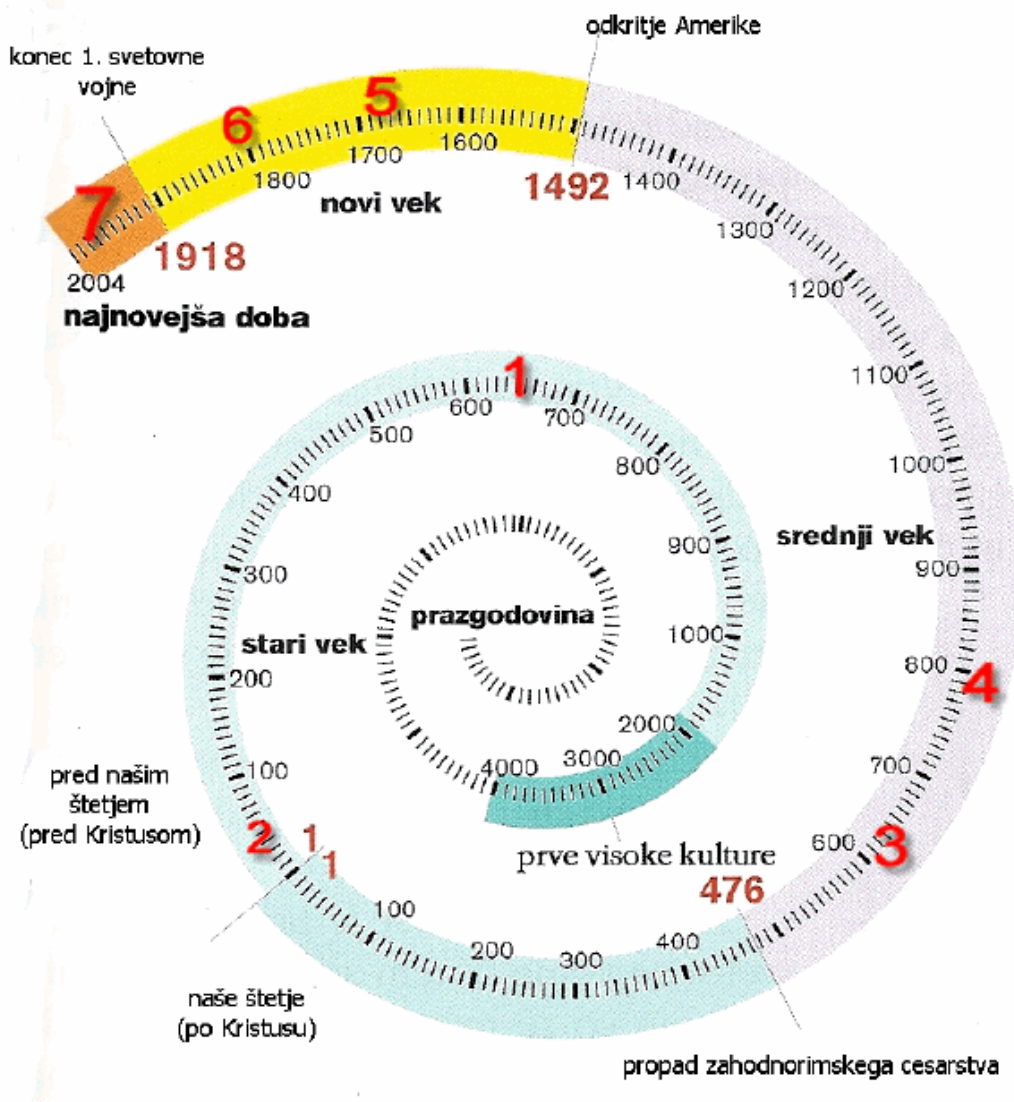
Pisne, ustne, materialne in avdio-vizualne vire.

Naštej zgodovinska obdobja od najstarejšega naprej.

Prazgodovina, stari vek, srednji vek, novi vek in najnovejša ali moderna doba.

Katere so glavne značilnosti prazgodovine?

2. naloge z izbirnimi odgovori

Vir: Spoznavajmo zgodovino 6, Modrijan 2006

Rim je bil po legendi ustanovljen 753 pr. Kr.

Julij Cezar je bil ubit leta 44 pr. Kr.

Mohamed je iz Meke pobegnul v Medino leta 622

Frankovski vladar Karel Veliki je bil kronan leta 800.
Janez Vajkard Valvasor je umrl leta 1693.
France Prešeren se je rodil leta 1800.
Slovenija je postala samostojna leta 1991.

Vprašanja:

1. V katerem stoletju so se naši predniki naselili na ozemlju Slovenije?

- A. ? 6. stoletje n.št.
- B. ? 6. stoletje pr.n.št.
- C. ? 7. stoletje

2. France Prešeren se je rodil

- A. ? 23. decembra
- B. ? 13. decembra
- C. ? 3. decembra

3. Katera številka na časovnem traku ustreza ustanovitvi Rima?

Št. 2

4. V katerem veku se je rodil France Prešeren?

V novem veku

5. S katerim dogodkom se konča stari vek?

- A. ? rojstvo Jezusa Kristusa
- B. ? propad zahodnorimskega cesarstva
- C. ? ustanovitev zahodnorimskega cesarstva

6. Koliko je bil star Julij Cezar, ko so ga ubili?

- A. ? 44 let
- B. ? 55 let
- C. ? 40 let

7. Če se je nekaj zgodilo leta 1520, v katerem obdobju se je zgodilo?

- A. ? V novem veku
- B. ? Pred našim štetjem
- C. ? V srednjem veku

8. Prve visoke kulture so se razvile v

starem veku

9. Kdo je bil oče Karla Velikega?

Pipin Mali

10. Koliko let so trajale prve visoke kulture?

- A. ? 200 let
- B. ? 2000 let
- C. ? 5000 let

11. Kdaj smo začeli krščansko štetje?
A. ? z letom Kristusove smrti
B. ? **z letom Kristusovega rojstva**
C. ? konec starega veka
12. Če se je nekaj zgodilo leta 1325, rečemo, da se je zgodilo v
A. ? 15. stoletju
B. ? **14. stoletju**
C. ? 13. stoletju
13. Koliko let je trajal srednji vek?
A. ? manj kot šeststo
B. ? manj kot tisoč
C. ? **več kot tisoč**
14. Katera številka na časovnem traku ustreza času smrti Janeza Vajkarda Valvazorja?
A. ? 7
B. ? **5**
C. ? 6
15. Katera številka na časovnem traku ustreza rojstvu Franceta Prešerna?
6
16. Katera številka na časovnem traku ustreza pobegu Mohameda v Medino?
A. ? 4
B. ? **3**
C. ? 2
17. V približno katerem tisočletju pr. n. št. so se pojavile prve visoke kulture?
A. ? **4000**
B. ? 2000
C. ? 1000
18. Mohamed je iz Meke pobegnil
A. ? **v srednjem veku**
B. ? v novem veku
C. ? v starem veku
19. Katera številka na časovnem traku ustreza kronanju Karla Velikega?
4
20. Kje je umrl Janez Vajkard Valvasor?

V Krškem.

21. Koliko stoletij je trajal novi vek?

- A. ? približno šest
- B. ? približno dve
- C. ? približno štiri

22. Katera številka na časovnem traku ustreza smrti Julija Cezarja?

- A. ? 1
- B. ? 5
- C. ? 2

23. Do kdaj je trajal stari Rim?

- A. ? do 500 leta n.št.
- B. ? do 360 l. n.št.
- C. ? do 476 leta n. št.

24. Meka v arabščini je

- A. ? Makkah al-Mukarramah
- B. ? Makkak el-Mukarramah
- C. ? Mahah al-Mukarraman

25. Janez Vajkard Valvazor je umrl

- A. ? v najnovejši dobi
- B. ? v srednjem veku
- C. ? v novem veku

26. S katerim dogodkom se začne novi vek?

- A. ? Smrt Janeza Vajkarda Valvazorja
- B. ? odkritje Amerike
- C. ? Kronanje Karla Velikega

3. naloge alternativne izbire

V padajočem seznamu so sledeče besede:

Amerike, Arabci, cerkve, Evrope, krščanstvo, preseljevanje, propada, tisk, turški

Srednji vek je trajal od _____ (propada) zahodnega rimskega cesarstva do odkritja _____ (Amerike) leta 1492. V začetku tega obdobja je potekalo veliko _____ (preseljevanje) ljudstev, na primer Hunov, Germanov in Slovanov proti zahodu in jugu . V srednjem veku se je po vsej Evropi utrdilo _____ (krščanstvo), v Španijo in južno Italijo pa so vdrla _____ (Turki) . Ob koncu srednjega veka so Evropo ogrožali _____ (turški) vpadi. V srednjem veku so bili zgrajeni mnogi gradovi, _____ (cerkve), samostani in mesta. Ob koncu srednjega veka so iznašli _____ (tisk).

Vir: Spoznavajmo zgodovino 6, Modrijan 2006

4. naloga povezovanja

REŠITVE

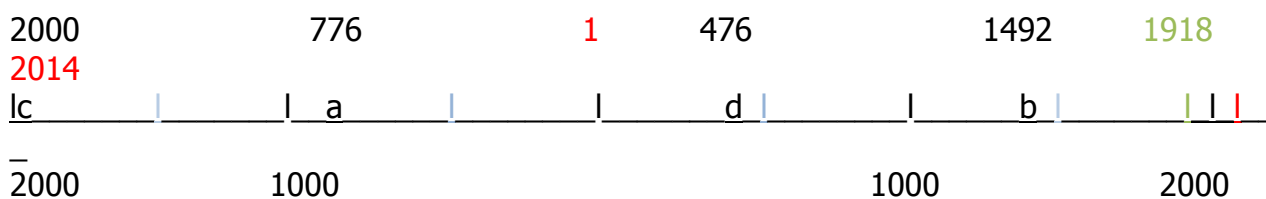
1. Najnovejša doba se je začela	1.d	a) in sicer na kameno, bronasto in železno
2. Stari vek je trajal do propada	2.g	b) razvila znanost.
3. Materialni viri so	3.e	c) ob odkritju Amerike.
4. Prazgodovina se je začela pred približno	4.h	d) ob koncu prve svetovne vojne.
5. V novem veku se je zelo	5.b	e) preprosto orodje, orožje,
6. Prazgodovino delimo na več dob,	6.a	f) človeške in živalske kosti.
7. Srednji vek se je končal	7.c	g) zahodnega rimskega cesarstva h) tremi in pol milijoni let

5. naloga urejanja

Na časovnem traku z zeleno barvico označi in zapiši letnico začetka moderne ali najnovejše dobe.

Navedene dogodke ustrezno razporedi na časovni trak. Vsak dogodek označi s pripadajočo letnico.

- a) prva olimpijada v Grčiji 776 pr. n. št.
- b) Krištof Kolumb odkrije Ameriko 1492 n. št.
- c) zaton prvih visokih civilizacij 2000 pr. n. št.
- d) propad rimskega cesarstva 476 n. št.

6. naloga odkrivanja in popravljanja napak

Izhodiščno besedilo:

Prazgodovina je zelo dolgo obdobje, začelo se je pred približno tremi in pol milijoni let in končalo v 4. tisočletju pr. n. št., v naših krajih pa šele s prihodom Rimljanov. Tedaj ljudje še niso znali pisati, zato nam o njihovem življenju govorijo samo materialni viri (preprosto orodje, orožje, človeške in živalske kosti, ostanke bivališč itd.). Predmete so izdelovali iz

kamna, lesa in živalskih kosti, šele ob koncu prazgodovine so spoznali prve kovine. Prazgodovino delimo na več dob, in sicer na kameno, bronasto in železno. Najdaljše obdobje v človeški zgodovini nasploh je bila kamena doba.

Vir: Spoznavajmo zgodovino 6, Modrijan 2006

Besedilo z napakami: (označeno z rdečo barvo, odgovor v oklepaju):

Predzgodovina (PRAZGODOVINA) je zelo dolgo obdobje, začelo se je pred približno **dvema** (TREMI IN POL) milijoni let in končalo v **10.** (4.) tisočletju pr. n. št., v naših krajih pa šele z odhodom Rimljanov. Tedaj ljudje še niso znali **risati** (PISATI), zato nam o njihovem življenju govorijo samo **pisni** (MATERIALNI) viri (preprosto orodje, orožje, človeške in živalske kože, ostanki bivališč itd.). Predmete so izdelovali iz **kovine** (KAMNA), lesa in živalskih kosti, šele ob koncu zgodovine so spoznali prve kovine. Prazgodovino delimo na več dob, in sicer na **kamnito** (KAMENO), **bakrasto** (BAKRENO) in **jekleno** (ŽELEZNO). Najdaljše obdobje v človeški zgodovini nasploh je bila **kovinska** (KAMENA) doba.

7. Naloga dopolnjevanja

Asirce cesarstva države glinastih kulture ljudstva pisavo pisni propada umetnost

Stari vek je trajal do _____ (**PROPADA**) zahodnega rimskega _____ (**CESARSTVA**) leta 476 n. št.. Tedaj so ljudje že poznali _____ (**PISAVO**). Ohranili so se mnogi _____ (**PISNI**) viri, zlasti na kamnu, papirusu in _____ (**GLINENIJIH**) ploščicah, ki so poleg materialnih virov omogočili, da iz tega obdobja poznamo številna _____ (**LJUDSTVA**) po imenih, na primer Egipčane, Babilonce, _____ (**ASIRCE**), Grke, Rimljane. Ta ljudstva so že imela svojo _____ (**UMETNOST**) in so ustvarila visoke _____ (**KULTURE**). Še danes občudujemo njihove dosežke v gradbeništvu, matematiki, filozofiji in _____ (**UMETNOSTI**)

Vir: Spoznavajmo zgodovino 6, Modrijan 2006

8. naloga s krajšim prostim odgovorom oz. avtentična naloga

Predstavljaš si, da imaš prijatelja iz srednjeveškega mesta. V pismu, ki ti ga je poslal, je opisoval kako in kje živi. Napiši nekaj povedi, kakšno je bilo srednjeveško mesto.

Dragi prijatelj!

Pišem ti iz velikega srednjeveškega mesta, ki ima na sredini velik trg, kjer je zelo živahno trgovanje. Najlepša hiša v mestu je rotovž. Moram ti povedati, da imamo »pranger«, veš, to je sramotilni steber. Čudno, da ga vi nimate. Hiše v mestu se držijo skupaj, ne kot praviš ti, da imate nekakšne do neba segajoče pokončne hiše. Malo prostora imamo, saj mesto obdaja obzidje. Vanj pa ne pride prav vsak. Okna na hišah so zastrta z živalskimi mehovi, stekla ne poznamo. Ulice so ozke in smrdeče. Iz delavnic v meščanskih hišah se sliši različno vpitje in hrup. Vedno se nekaj dela, prodaja ...

NASLOV DRUGE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA:

<http://egradiva.gis.si/web/egradiva-os>

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Učenci spoznavajo različne primere človeških bivališč in naselij v srednjeveškem obdobju. Osredotočijo se na življenje ljudi na gradu v srednjem veku, način gradnje in gradbene materiale.

OPIS GRADIVA

Učenci na spletni strani spoznajo srednjeveške gradove na Slovenskem, njihovo lokacijo na terenu, avtentične fotografije in poenostavljene nazorne risbe. Stran je pregledna, zelo slikovita in polna zanimivih podatkov in fotografij. Vključuje različne interaktivne naloge, ki učno snov učencem približajo na prijeten način.

Gradivo (Na Gradu, Grad se predstavi, Gradovi na Slovenskem, Ugani kje, Premetanka) je primerno za osnovnošolce, saj ponuja konkreten in pristen vpogled v tematiko srednjega veka. Učenci spoznajo temeljne značilnosti gradnje gradov, lokacijo najbolj pomembnih materialnih ostankov, ki so del naše kulturne dediščine. Aplikacijo lahko večkrat pogledajo in si dodobra ogledajo prostorsko umeščenost posameznih gradov na Slovenskem. Gradivo ponuja razlago posameznih pojmov, pristne fotografije nazorne risbe in možnost povratne informacije o opravljeni nalogi.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

11. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Katere so značilnosti srednjeveškega gradu (lega, elementi gradu)?
Reši naloge naloge na spletni strani in odgovor zapiši v zvezek.

<http://egradiva.gis.si/web/egradiva-os>

rubrika Zgodovina poglavje Bilo je nekoč 2 – Na gradu, Grad se predstavi

12. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Kje so naši najbolj znani gradovi na Slovenskem?

Umesti jih na zemljevid na spletni strani in si kraje oz. imena gradov napiši v zvezek.

<http://egradiva.gis.si/web/egradiva-os>

rubrika Zgodovina poglavje Bilo je nekoč 2 – Gradovi na Slovenskem, Ugani kje

13. VPRAŠANJE ALI NALOGA

S pomočjo spletne strani in tvoje domišljije nariši grad v zvezek. Upoštevaj, da ima vsak grad tudi določene značilnosti. Ne pozabi nanje!

14. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Spoznal si kar nekaj najlepših gradov pri nas. Na spletu poišči nekaj podatkov o ljubljanskem in blejskem gradu (prva omemba, prvi lastniki, 2 zanimivosti o

gradu) .

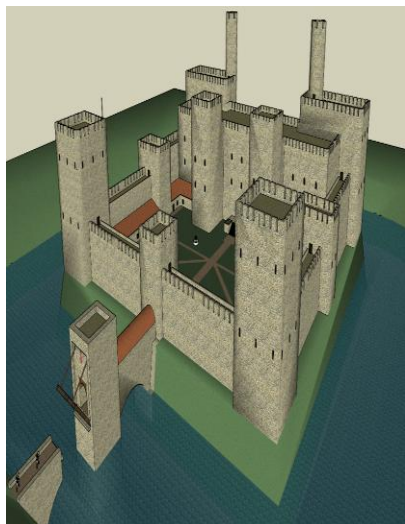
15. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Za razvedrilo pa se preizkusi še nalogo

<http://egradiva.gis.si/web/egradiva-os>

rubrika Zgodovina poglavje Bilo je nekoč 2 – Premetanka

V nalogi na spletu uredi slike, da bodo spet prave. Razrezane so na različno število delčkov in premešana.

primer slike gradu iz spletne strani eGradiva

ABECEDNI SEZNAM DRUGE UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

1. Janša Zorn, Olga ... [et al.] (2006). Spoznavajmo zgodovino. Zgodovina za 6. razred osnovne šole. Modrijan založba d. o. o.: Ljubljana.
2. Verdev, Helena. (2008). Raziskujem preteklost 6. Učbenik za zgodovino za 6.razred. Rokus: Ljubljana.
3. Kunaver, Vojko ... [et al.]. (2011). UČNI načrt. Program osnovna šola. Zgodovina [Elektronski vir] /predmetna komisija. El. knjiga. Ljubljana : Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo.osnovne šole. Rokus: Ljubljana.

<http://www.uciteljska.net/kvizi/HotPot/ModrijanZG6/prazg.htm>
<http://www.uciteljska.net/kvizi/HotPot/ModrijanZG6/stari.htm>
<http://www.uciteljska.net/kvizi/HotPot/ModrijanZG6/srednji.htm>
<http://www.uciteljska.net/kvizi/HotPot/ModrijanZG6/novi.htm>
<http://www.uciteljska.net/kvizi/HotPot/ModrijanZG6/matc.htm>
<http://www.uciteljska.net/kvizi/HotPot/ModrijanZG6/trak.htm>
<http://egradiva.gis.si/web/egradiva-os> (April 2014)

Avtorji prispevkov:

*Casar Tamara
Dačić Uršula
Dermastija Barbara
Furlan Maja
Goltnik Petra
Gorjup Brigita
Hotić Marsel
Hreščak Matej
Ivanetič Kaja
Jazbec Kristina
Jeršin Jonatan
Kastelic Rok
Klinar Maja
Leben Sabina
Lesjak Frančka
Malinovič Tibor
Oven Damjan
Pečkaj Urška
Pertinač Tjaša
Peternelj Jan
Planinšek Špela
Pleterski Filip
Pogačnik Tadej
Sadar Lara
Sirk Martina
Sirše Maja
Tratnik Peter
Trontelj Nik
Vukšinič Valentina
Žagar Mirjana
Žgavec Ivan
Žumer Uršula*

**Naslov: Prispevki k didaktiki zgodovine,
Letnik XII, št. 1**

ISSN: 1581-8713

Urednica: Danijela Trškan

Oblikovalka: Danijela Trškan

*Copyright © Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete UL
(za potrebe predmetov Didaktika zgodovine I, Didaktika
zgodovine II, Pedagoška praksa iz zgodovine, Terensko
delo pri zgodovini v osnovni in srednji šoli)*

Ljubljana

2014